

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická

**Kostel svatého Jakuba v Rané a počátky středověkého osídlení na
Hlinecku**

Lucie Štěpánková

Bakalářská práce
2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie ŠTĚPÁNKOVÁ**
Studijní program: **B7105 Historické vědy**
Studijní obory: **Historie (dvouoborové)**
Ochrana hmotných památek (dvouoborové)
Název tématu: **Kostel sv. Jakuba v Rané a počátky středověkého osídlení Hlinecka**
Zadávací katedra: **Katedra historických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce bude zpracování hmotných pramenů pocházejících z archeologického výzkumu u kostela sv. Jakuba v Rané (okr. Chrudim). Na základě tohoto zpracování bude vyhodnocen vývoj kostela. Dále budou zkompletovány a zhodnoceny zprávy z regionální, archeologické a historické literatury o počátku středověkého osídlení Hlinecka a vývoj v Rané vsazen do souvislostí tohoto vývoje. Součástí práce bude revize doložených lokalit a fotografická dokumentace současného stavu jednotlivých osídlených poloh.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Boháč, Z. 1973: Patrocinia jako jeden z pramenů k dějinám osídlení, Československý časopis historický 21, s. 369-388. Frolík, J. 1982: Archeologické nálezy a minulost Skutečska. Skuteč. Frolík, J. 1985: K počátkům středověkého osídlení Hlinecka, Archaeologia Historica 10, s. 67-73. Frolík, J. 1989: Archeologické památky Hlinecka a Chrastocka. Hlinsko. Frolík, J. 2006: Záchrané výzkumy u středověkých kostelů na Chrudimsku a Pardubicku, Zprávy České archeologické společnosti, Supplément 68. Sborník referátů z informačního kolokvia Archeologické výzkumy v Čechách 2006, s. 48-49. Frolík, J. - Sigl, J. 1995: Chrudimsko v raném středověku. Vývoj osídlení a jeho proměny. Hradec Králové 1995. Klápště, J. 2005: Proměna českých zemí ve středověku. Praha. Petrtyl, J. - Šebek, F. 1970: Historická dokumentárnost nálezů mincí na Pardubicku a Chrudimsku. Pardubice. Rojek, J. K. 1871-3: Biskupství litomyšlské, Památky archeologické IX, 737-758. Šulc, I. 2001: Soupis prvních písemných zmínek k sídlům okresu Chrudim, Chrudimský vlastivědný sborník 6, s. 189-246.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Jan Frolík, CSc.
Katedra historických věd

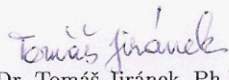
Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2009**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2010**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.

děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 6. 6. 2011

Lucie Štěpánková

Anotace:

Tato bakalářská práce se zabývá zpracováním materiálu z archeologického výzkumu u kostela svatého Jakuba v Rané, který proběhl v roce 2006. Tento archeologický materiál je doplněn o povrchové sběry z okolí obce Krouny a archeologické nálezy z obce Malinné. Dále jsou zařazeny kapitoly o přírodních podmínkách, historii Hlinecka a o regionálních badatelích. Součástí práce je i kresebná a fotografická dokumentace archeologických nálezů a lokalit.

Hesla:

Archeologický výzkum, keramické střepy, kostel, obec, osídlení, povrchový sběr, středověk.

Abstract:

This thesis deals with the analysis of finds from archaeological excavations around the Church of St. James in Raná which took place in 2006. This archaeological material is supplemented by finds obtained by the method of surface collection around the village of Krouna and by archaeological finds from the village of Malinné. In addition, the thesis includes chapters on natural conditions, the history of the Hlinsko region, and on regional researchers. The thesis also contains drawings and photographic documentation of archaeological finds and sites.

Keywords:

Archaeological excavations, potsherds, church, village, colonization, surface collection, the Middle Ages.

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Přírodní podmínky.....	2
3	Dějiny bádání	4
4	Historický rámec	7
4.1	Kostely na Hlinecku	7
4.2	Nálezy mincí	8
4.3	Obce na Hlinecku	8
5	Popis lokality a nálezových okolností.....	13
5.1	Verbální popis lokality a nálezových okolností	13
6	Archeologický materiál	17
6.1	Popis, charakteristika archeologického materiálu.....	17
6.1.1	Krouna.....	17
6.1.2	Malinné.....	28
6.1.3	Raná.....	38
6.2	Datování archeologického materiálu.....	49
7	Archeologické a historické zprávy o středověkém Hlinecku.....	53
8	Raná v rámci vývoje středověkého Hlinecka.....	57
9	Závěr.....	58
10	Summary	59
11	Přehled použité literatury	60
11.1	Prameny.....	60
11.2	Literatura	60
11.3	Internetové zdroje.....	61
12	Seznam obrazových příloh	63
13	Obrazová příloha	65

1 Úvod

Tato práce se zabývá archeologickým výzkumem u kostela svatého Jakuba v Rané a dále regiony Hlinecko a Skutečsko. Nezahrnuje však tyto regiony celé, zabývá se pouze jejich částí. Tuto část jsem si vymezila tak, že jsem umístila nultý bod v obci Raná, stanovila si pětikilometrovou vzdálenost od Rané a vytvořila kružnici. Tak jsem získala zkoumaný okruh, který je předmětem této práce. Tuto oblast tvoří čtyřadvacet katastrů. V abecedním pořadí jsou to: Babákov, Blatno u Hlinska, Dědová, Dolní Holetín, Horní Holetín, Kladno u Hlinska, Krouna, Kvasín, Lešany, Leštinka, Mrákotín u Skutče, Oldřetice, Oldřiš u Hlinska, Otradov, Pokřikov, Prosetín u Hlinska, Předhradí u Skutče, Příkrakov, Radčice u Skutče, Raná u Hlinska, Tisovec, Vojtěchov u Hlinska a Žďárec u Skutče.¹ Mezi zkoumané katastry nebyly zahrnuty Hlinsko v Čechách a Skuteč, protože jejich zpracování by vydalo na samostatnou bakalářskou práci. (obr. č. 1)

Téma této práce jsem si vybrala, protože k hlineckému regionu mám od dětství kladný vztah.

Hlavní pozornost je v této práci věnována zpracování archeologického materiálu z obce Raná. Tento materiál je doplněn o střepy pocházející z povrchového sběru z okolí obce Krouny a o archeologické nálezy z obce Malinné.

Ráda bych na tomto místě poděkovala panu Radku Bláhovi z Muzea východních Čech v Hradci Králové za pomoc při datování archeologického materiálu z Krouny a panu Janu Musilovi z Regionálního muzea v Chrudimi, který mi byl nápomocen při datování keramiky z Rané.

¹ Katastry vybrány podle mapy ZM 13-44 Hlinsko a mapy ZM 14-33 Polička.

2 Přírodní podmínky

Hlinecko se nachází v jižní části Chrudimského okresu, který je součástí Pardubického kraje.

Průměrné roční srážky dosahují ve sledované oblasti 700 – 800 mm.² Srážky ve vegetačním období jsou 400 – 500 mm.³ Průměrná roční teplota dosahuje v oblasti 6 – 7 stupňů Celsia.⁴ Průměrná teplota ve vegetačním období je 12 – 13 stupňů Celsia.⁵ Pro vývoj půdy a vegetace je důležitý poměr mezi srážkami a teplotou území, tzv. Langův dešťový faktor.⁶ Ten má ve sledované oblasti hodnotu 120 – 200.⁷ U hodnot vyšších než 120 jsou půdy ovlivněny středně intenzívně probíhajícími podzolizačními procesy. Převládá pícninářské hospodaření.⁸ „*Přirozený vegetační porost je jakýmsi souhrnným výsledkem všech činitelů prostředí, tedy i půdy, včetně vlivů, kterými rostlina sama na prostředí působí.*“ Průběh životních projevů vegetace sleduje fenologie. Pro poznání přirozených podmínek z tohoto hlediska je vhodná především doba rozkvětu trnky a doba rozkvětu ozimého žita.⁹ Počátek květu trnky je od 6. května do 11. května v jižní části a od 1. května do 6. května v severní části sledované oblasti.¹⁰ Ozimé žito rozkvétá od 11. června do 16. června v jižní části a od 5. června do 11. června v severní části sledované oblasti.¹¹ Tyto dvě rostliny jsou nejvhodnější proto, že tvoří odrůdy a rostou při různém mikroklimatu. „*Jejich životní projevy souvisejí s klimatickými změnami podmíněnými nadmořskou výškou a vymezují oblasti o stejných podmínkách pro začátek a další stupeň vývoje vegetace.*“¹² Půdy ve sledované oblasti jsou slabě podzolované, místy se vyskytují půdy horninné v oblasti podzolů.¹³ Průměrné trvání slunečního svitu v oblasti je 1800 – 2000 hodin v roce.¹⁴ Délka období s průměrnou denní teplotou vzduchu nad 5 stupňů Celsia je 200 – 210 dnů.¹⁵

² Podle VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 19 obr. 5.

³ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 20 obr. 6.

⁴ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 21 obr. 7.

⁵ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 24 obr. 8.

⁶ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 23.

⁷ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 25 obr. 9a.

⁸ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 25.

⁹ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 28 – 29.

¹⁰ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 27 obr. 10.

¹¹ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 28 obr. 11.

¹² VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 29.

¹³ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. Podle přílohy mapa půdních typů východních Čech list 11 a 16.

¹⁴ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 99 obr. 37.

¹⁵ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 100 obr. 38.

Průměrný počet jasných dnů v roce je více než 60.¹⁶ Sněhová pokrývka zůstává na Hlinecku v průměru 100 dní. Sníh zde leží od začátku listopadu do poloviny dubna. Průměrná denní teplota se pohybuje pod bodem mrazu průměrně od 23. listopadu do 11. března. Období, kdy nemrzne, trvá na Hlinecku průměrně 260 dní, ale poslední mrazivé dny se mohou objevit až do poloviny května.¹⁷ Potenciální přirozenou vegetací by na Hlinecku tvořily: na jihu acidofilní bučiny, na severu acidofilní bikové, jedlové, březové a borové doubravy a na západě květnaté bučiny.¹⁸

Na jihu je Hlinecko lemováno řekou Chrudimkou, která protéká Blatnem a Hlinskem. V Blatně se do Chrudimky vlévá z pravé strany Blatenský potok. Dalším hlineckým tokem je Babákovský potok, pramenící ve vsi Srní. Tento potok protéká přes Dolní Babákov a ve vesnici Příkrakov se vlévá do Ležáku. Ležák (Holetínka) pramení u vesnice Holetín, kterou protéká. Do Ležáku se dále vlévá Dřevešský potok. Ležák pokračuje dále na sever mimo Hlinecko. Dalším tokem je Mrákotínský potok, pramenící u silnice Hlinsko – Polička. Potok protéká Oflendou, Mrákotínem a Prosetínem. Mrákotínský potok pokračuje dále na sever, kde se vlévá do potoka Žejbro. Dalším hlineckým tokem je potok Raná, pramenící u Dědové. Tento potok protéká Vojtěchovem, Ranou, Oldřeticemi a Radčicemi. Z pravé strany se do potoka Raná vlévá Dolský potok za vesnicí Oldřetice a Kotelský potok ve vsi Radčice. Ve vesnici Žďárec u Skutče se potok Raná vlévá do potoka Žejbro, který pramení u vsi Oldřiš. Dalším tokem je Krounka, pramenící u Svratouchu. Krounka protéká Krounou, Otradovem a Předhradím. Za touto vesnicí se do Krounky vlévá Lešanský potok. Krounka pokračuje dále na sever mimo Hlinecko, kde se vlévá do Novohradky.¹⁹

Jižní část Hlinecka, území na jih od silnice I/34 Hlinsko – Polička, leží v chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy, vyhlášené roku 1970.²⁰

¹⁶ VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64. s. 101 obr. 39.

¹⁷ BÁRTA, František et al. Pardubicko. In MACKOVČIN, Peter – SEDLÁČEK M. (eds.) *Chráněná území ČR*, svazek IV. Brno, 2002. ISBN 80-86064-44-1. s.75.

¹⁸ BÁRTA, František et al. Pardubicko. In MACKOVČIN, Peter – SEDLÁČEK M. (eds.) *Chráněná území ČR*, svazek IV. Brno, 2002. ISBN 80-86064-44-1. s.79.

¹⁹[cit.2011-04-29]URL:

<http://www.mapy.cz/#mm=ZTtTcP@sa=s@st=s@ssq=Hlinsko@sss=1@ssp=120446060_123727564_150133868_150007500@x=136609792@y=134949888@z=11>

²⁰ BÁRTA, František et al. Pardubicko. In MACKOVČIN, Peter – SEDLÁČEK M. (eds.) *Chráněná území ČR*, svazek IV. Brno, 2002. ISBN 80-86064-44-1. s. 73.; NEKVIDOVÁ, Marcela. *Krouna 1349 – 2009*. 2 vydání. Krouna, 2009. s. 11.; HÁJEK, Milan – KŘIVANOVÁ, Magda. *Mikroregion Hlinecko 2*. Litomyšl, 2006. s. 7.

3 Dějiny bádání

Hlinecko nebylo území, kde by se intenzivně prováděl archeologický výzkum. Archeologické a historické bádání v tomto regionu ovlivnilo několik osobností.

První významnou osobností byl Karel Adámek.

Karel Adámek se narodil 13. března roku 1840 v Hlinsku. Jeho otec, tkadlec Jan Adámek pocházející z Jeníkova, se v roce 1833 přestěhoval do Hlinska. Tak se dostala do Hlinska rodina, která po tři generace ovlivňovala veřejný život v Hlinsku. Karel Adámek studoval na reálce v Chrudimi a v Praze. Po studiích procestoval řadu evropských zemí. Navštívil Belgii, Francii, Německo, Itálii, Švýcarsko a Uhry. 1. října roku 1865 se stal starostou nově vzniklého hlineckého okresního zastupitelstva. A tuto funkci vykonával padesát tři let. Když byla stavěna železnice z Pardubic do Německého Brodu (nyní Havlíčkův), tak právě on vyvinul velké úsilí, aby trať vedla přes Hlinsko, kde se začínal rozvíjet průmysl. Původně měla tato železniční dráha vést přes Nasavrky a Trhovou Kamenici. 15. srpna 1869 se v Hlinsku konalo slavnostní zahájení stavby. První vlak od Pardubic přijel do Hlinska 16. května 1871. V roce 1875 dal podnět k založení hlineckého muzejního spolku a stal se jeho prvním starostou. V roce 1879 byl zvolen poslancem říšské rady. V roce 1881 byl zvolen poslancem zemského sněmu. Byl také členem panské sněmovny a přisedícím zemského výboru. Spolu se svým synem Karlem Václavem Adámkem prováděl vykopávky na hradišti Zkamenělém zámku u Hlinska. Byl členem Archeologické komise České akademie pro vědy, umění a slovesnost a čestným členem Včely čáslavské. V roce 1891 se v Praze konala Jubilejní průmyslová výstava. Jubilejní proto, že to bylo přesně sto let od první výstavy v Evropě, pořádané v Praze u příležitosti korunovace Leopolda II. českým králem. Pro velký úspěch Jubilejní výstavy se v roce 1895 pořádala v Praze Národopisná výstava československá a Karel Adámek byl jmenován jejím čestným předsedou. 15. listopadu 1907 zahájil výstavbu hamerské přehrady, která měla chránit Hlinsko od povodní. Napsal řadu politických, hospodářských, vlastivědných a historických prací. Zemřel 11. ledna 1918 v Hlinsku ve věku 78 let.²¹

²¹ KŘIVANOVÁ, Magda et al. *Hlinsko: Srdce Českomoravské vrchoviny*. Hlinsko, 2009. ISBN 978-80-254-4593-8. s. 134.; SKLENÁŘ, Karel. *Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů*. Praha, 2005. ISBN 80-7277-253-8. s. 51; ŠRÁMEK, Karel. *Hlinsko v Čechách: Stručný nástin dějin města*. Hlinsko, 1968. s. 30, 31, 33, 40, 43.

Druhou významnou osobností byl Karel Václav Adámek.

Karel Václav Adámek, syn politika a spisovatele Karla Adámka, se narodil 19. září 1868 v Hlinsku. Vystudoval právnickou fakultu Univerzity Karlovy a jako advokát působil v Hlinsku. V roce 1888 společně s Josefem Ladislavem Píčem založil Společnost přátel starožitností českých a stal se prvním jednatelem této společnosti. V tom samém roce se stal členem Královské české společnosti nauk. Byl starostou muzejního spolku. Z jeho podnětu došlo k prvnímu sjezdu českých muzeí a archeologických spolků, který se uskutečnil 15. srpna roku 1893 v Hlinsku. Tento sjezd se uskutečnil v rámci hlinecké výstavy, jedné z mnoha, které byly přípravou před pražskou Národopisnou výstavou konanou v roce 1895. Karel Václav Adámek spolu se svým otcem Karlem Adámkem prováděl vykopávky na hradišti Zkamenělém zámku u Hlinska. Výsledky těchto vykopávek publikoval ve sborníku Zprávy muzea okresu hlineckého. Byl hlineckým spisovatelem a historiografem. Vydal velké množství knih a brožur o historii města Hlinska a o historii hlineckého regionu. Redigoval Zprávy muzea okresu hlineckého a Vlastivědný sborník východočeský. Zamýšlel napsat rozsáhlé dílo o historii města Hlinska. Bohužel to již nestihl. Zemřel 18. prosince roku 1944 v Chrudimi ve věku 76 let.²²

Třetí významnou osobností byl Václav Jetmar.

Václav Jetmar se narodil 21. prosince 1861 v rolnické rodině v Mokré Lhotě u Vysokého Mýta. Navštěvoval obecnou školu v Nových Hradech a ve Svitavách. Absolvoval tři třídy reálné školy v Litomyšli a učitelský ústav v Hradci Králové. V roce 1881 se stal podučitelem v Jenišovicích. V roce 1883 se stal zatímním a v roce 1885 definitivním učitelem v Řepníkách. Ve školním roce 1892 - 1893 navštěvoval ve Vysokém Mýtě kurz pro učitele měšťanské školy. V roce 1894 složil zkoušku z oboru přírodovědného a v roce 1895 z oboru gramaticko-historického. V roce 1895 se stal odborným učitelem na měšťanské škole ve Skutči. V letech 1921 - 1924 byl ředitelem smíšené měšťanské školy v Brandýse nad Orlicí. Od září roku 1924 byl ředitelem obecné a měšťanské školy chlapecké ve Skutči. 26. ledna 1925 byl zvolen městským kronikářem. V roce 1910 se podílel na založení muzea ve Skutči. Byl duší včelařského spolku ve Skutči. Ve svém volném čase se věnoval správě muzejních sbírek, uspořádání městského a špitálního archivu a geologickému výzkumu Skutečska.

²² FROLÍK, Jan. *Archeologické památky Hlinecka a Chrasticka*. Hlinsko, 1989. s. 5; SKLENÁŘ, Karel. *Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů*. Praha, 2005. ISBN 80-7277-253-8. s. 51; ŠRÁMEK, Karel. *Hlinsko v Čechách: Stručný nástin dějin města*. Hlinsko, 1968. s. 40-41.

Napsal knihu Nerosty okresu Skutečského a Vysokomýtského. Kromě této knihy napsal řadu prací o ovocnářství, včelařství, obuvnictví a školství. 1. března 1926 odešel na odpočinek. Zemřel 3. června 1944 ve Skutči ve věku 82 let.²³

Na výzkumu regionu se podílel Jan Frolík.

Jan Frolík se narodil v roce 1956. Vystudoval filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Pracuje v Archeologickém ústavu AV ČR v Praze. Přednáší na Karlově Univerzitě a na Univerzitě v Pardubicích. Specializuje se na archeologii středověku. Mimo jiné se věnuje archeologii Hlinecka. Napsal několik knih a článků o Hlinecku, např. knihu Archeologické památky Hlinecka a Chrastocka a knihu Archeologické nálezy a minulost Skutečka. V roce 2006 prováděl archeologický výzkum u kostela sv. Jakuba v Rané.²⁴

Povrchový sběr v této lokalitě provedl Petr Sedlák.

Petr Sedlák se narodil v roce 1981. Vystudoval Univerzitu v Hradci Králové. Nejprve žil v Hlinsku. Později se s rodiči přestěhoval do vesnice Krouny. Pracuje na Městském úřadě ve Skutči. Mezi jeho zájmy patří historie a amatérské povrchové sběry, které uskutečňuje na Skutečku. V letech 2003 až 2005 provedl systematický amatérský povrchový sběr v místě svého bydliště ve vesnici Krouně. Keramické střepy, které našel při terénním průzkumu, poskytly důkaz o osídlení Krouny ve 13. století. Spolupracoval s archeology Muzea východních Čech v Hradci Králové.²⁵

²³ KOBETIČ, Pavel. *Osobnosti Chrudimska: 500 osobností chrudimského okresu*. Chrudim, 2002. ISBN 80-902531-8-0. s. 91.; Pamětní kniha pro město Skuteč (1918-1923) založená 26.1.1925. s. 1-2.

²⁴ [cit. 2011-05-23] URL: <http://www.uappsc.cz/uappsc/personalia_frolik.html>; FROLÍK, Jan. Záchranné výzkumy u středověkých kostelů na Chrudimsku a Pardubicku. In *Zprávy České archeologické společnosti*. Supplement 68. Sborník referátů z informačního kolokvia Archeologické výzkumy v Čechách 2006, s. 48.

²⁵ NEKVIDOVÁ, Marcela. *Krouna 1349 – 2009*. 2. vydání. Krouna, 2009. s. 86.; [cit. 2011-05-11] URL: <<http://skutec.cz/view.php?cisloclanku=2006060011>>

4 Historický rámeček

4.1 Kostely na Hlinecku

Na Hlinecku se nachází několik kostelů. Informace o tom, kdy byly postaveny, poprvé zmiňovány či přestavovány, slouží k poznání historie regionu. Kostely jsou seřazeny v abecedním pořadí podle místa kde se nachází.

Kaple svatého Jana Křtitele v Holetíně byla postavena v roce 1893.²⁶ Kostel svatého Michaela, archanděla v Krouně, byl původně gotický nejspíše dřevěný. Roku 1350 je zmiňován jako farní kostel. Koncem 15. století byla kostelu postavena věž, která měla nejvyšší patro dřevěné. V roce 1768 byl tento kostel stržen a nahrazen kostelem novým barokním. Nový kostel byl postaven v letech 1770 - 1773. Ze starého kostela se dochovala věž, jejíž nejvyšší patro bylo v roce 1844 přestavěno z dřevěného na zděné.²⁷ Kaple Panny Marie v Kvasíně byla postavena v roce 1894.²⁸ Kostel svatého Bartoloměje, apoštola v Otradově, byl původně gotický. Stejně jako krounský kostel je i otradovský kostel zmiňován roku 1350. V 15. století byl kostel přestavěn. V polovině 16. století byla postavena kostelní věž. Tato věž byla v letech 1629 a 1899 opravována.²⁹ Barokní kostel Panny Marie bolestné v Předhradí byl postavený v letech 1752 - 1753. Věž kostela z roku 1816 byla zbudována místo dřevěné zvonice. V letech 1905 - 1910 byl kostel opravován.³⁰ Ve vsi Radčice stojí kaple svatého Václava z roku 1888.³¹ Kostel svatého Jakuba staršího, apoštola v Rané, byl podle Pocheho nejprve dřevěný, avšak provedený archeologický výzkum toto tvrzení vyvrátil. Při archeologickém výzkumu se totiž našly gotické základy kostela. Tak jako kostely v Krouně a Otradově, je i kostel v Rané zmiňován roku 1350. V první polovině 15. století byl vybudován kamenný presbytář. Poche tvrdí, že v roce 1718 byla postavena loď, sakristie a věž s dřevěnou zvonicí. Podle Frolíka by se tento rok měl týkat spíše jen úpravy kostela než jeho přestavby. Roku 1835 byla zvonice vyzděna. V roce 1894 byla provedena výměna konzol žebrování v presbytáři. Poslední oprava kostela byla nepříliš citlivě provedena v šedesátých letech 20. století.³²

²⁶ HÁJEK, Milan – KŘIVANOVÁ, Magda. *Mikroregion Hlinecko 2*. Litomyšl, 2006. s. 23.

²⁷ POCHÉ, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech, díl 2 (Ch-L)*. Praha, 1978. ISBN 21-002-78. s. 150.

²⁸ [cit.2011-05-14] URL: <<http://www.tisovec.cz/?type=page&id=5>>

²⁹ POCHÉ, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech, díl 2 (Ch-L)*. Praha, 1978. ISBN 21-002-78. s. 565.

³⁰ POCHÉ, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1980. ISBN 21-002-80. s. 167.

³¹ POCHÉ, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1980. ISBN 21-002-80. s. 198.

³² POCHÉ, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1980. ISBN 21-002-80. s. 216.; FROLÍK, Jan. Záchrané výzkumy u středověkých kostelů na Chrudimsku a Pardubicku. In *Zprávy České*

4.2 Nálezy mincí

Na Hlinecku bylo učiněno několik nálezů mincí.

V roce 1910 našel Karel Malinský, rolník z Malinného, hrnec s mincemi. Nález učinil pod prahem síně při úpravě svého domku. Většinou se jednalo o pražské groše krále Václava II. Dříve toto místo bývalo svobodnickým gruntem. Ve sbírkách muzea ve Skutči se z tohoto nálezu nachází šest mincí a několik střepů z hrnce, ve kterém byly mince uchovány.³³ V obci Dřeveš byly nalezeny pražské groše Václava IV.³⁴ V Mrákotíně na poli „Na zbytcích za šachtama“ byly nalezeny pražské groše. Jejich počet není znám. Z tohoto nálezu pochází pražský groš krále Vladislava II.³⁵ Dne 20. června 1929 byl nalezen na louce u Babákova džbánku s mincemi. Nález byl učiněn při kopání strouhy. Do skutečského muzea se dostalo čtyřicet mincí: Vladislav II. pražský groš (8), Ferdinand I. pražský groš (2), Maxmilián II. (7), Rudolf II. (14), Matyáš (5), Čeští stavové (1), Polsko Zikmund III. troják (1) a Španělsko.³⁶

4.3 Obce na Hlinecku

Pro poznání osídlení hlineckého regionu jsou důležité první písemné zmínky o obcích. Obce jsou seřazeny podle abecedy.

Osada Bahna se nachází šest a půl kilometru východně od Hlinska. První písemná zmínka o této osadě se datuje k roku 1924.³⁷ Blatno leží na jihovýchodním okraji města Hlinska. Obec je poprvé připomínána roku 1392 a dále pak v letech 1415 a 1456.³⁸ Čertovina je vzdálená dva a půl kilometru severovýchodně od Hlinska. Ves je poprvé zachycena v písemných pramenech roku 1837.³⁹ Obec Dědová se nachází pět a půl kilometru východně od Hlinska. Počátky této obce se datují k roku 1392. Podruhé se tato obec objevuje

archeologické společnosti. Supplément 68. Sborník referátů z informačního kolokvia Archeologické výzkumy v Čechách 2006, s. 48.

³³ PETRÝL, Josef – Šebek, František. *Historická dokumentárnost nálezů mincí na Pardubicku a Chrudimsku*. Pardubice, 1970. ISBN 17-4634/70. s. 23, 59.

³⁴ PETRÝL, Josef – Šebek, František. *Historická dokumentárnost nálezů mincí na Pardubicku a Chrudimsku*. Pardubice, 1970. ISBN 17-4634/70. s. 25.

³⁵ PETRÝL, Josef – Šebek, František. *Historická dokumentárnost nálezů mincí na Pardubicku a Chrudimsku*. Pardubice, 1970. ISBN 17-4634/70. s. 74.

³⁶ PETRÝL, Josef – Šebek, František. *Historická dokumentárnost nálezů mincí na Pardubicku a Chrudimsku*. Pardubice, 1970. ISBN 17-4634/70. s. 89.

³⁷ ŠULC, Ivo. Soupis prvních písemných zmínek k sídlům okresu Chrudim. In *Chrudimský vlastivědný sborník* 6, 2001, s. 189-246. ISBN 80-902531-7-2. s. 197.

³⁸ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 1 (A-H)*. Praha, 1954. s. 94.

³⁹ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 1 (A-H)*. Praha, 1954. s. 337.

v písemných pramenech roku 1456.⁴⁰ Dolívka je víska ležící dva a půl kilometru jihovýchodně od Skutče. Dolívka je poprvé zmiňována roku 1789.⁴¹ Dolní Babákov je vzdálený pět kilometrů severně od Hlinska. Poprvé se tato ves objevuje v písemných pramenech roku 1729.⁴² Dřeveš se nachází pět kilometrů jihozápadně od Skutče. První písemná zmínka o vsi se datuje k roku 1545.⁴³ Fortna leží šest a půl kilometru východně od Hlinska. Osada je poprvé připomínána roku 1913.⁴⁴ Hamřík je vzdálený jeden a půl kilometru od Hlinska. Osada je poprvé zachycena v písemných pramenech roku 1587.⁴⁵ Hesiny se nachází pět kilometrů jihovýchodně od Skutče. Počátky této osady se datují k roku 1837.⁴⁶ Horní Babákov leží dva a půl kilometru severně od Hlinska. Ves je poprvé zmiňována roku 1789.⁴⁷ Dolní Holetín a Horní Holetín tvoří jednu obec Holetín, která je vzdálená pět kilometrů severně od Hlinska. Obec se objevuje poprvé v písemných pramenech roku 1374 a dále pak v letech 1392, 1415 a 1456.⁴⁸ Humperky se nachází šest a půl kilometru východně od Hlinska. První písemná zmínka o této vsi se datuje k roku 1789.⁴⁹ Osada Hůrka leží šest kilometrů severním směrem od Hlinska. Poprvé je tato osada připomínána roku 1544 (1529).⁵⁰ Kladno je obec vzdálená pět a půl kilometru severovýchodně od Hlinska. Obec je poprvé zmiňována roku 1392, další zmínka o obci je z roku 1456.⁵¹ Klínek leží tři kilometry jihozápadně od Skutče. První písemná zmínka o vsi se datuje k roku 1839.⁵² Krouna je obec vzdálená sedm kilometrů jihovýchodním směrem od Skutče. Obec je poprvé připomínána

⁴⁰ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 1 (A-H)*. Praha, 1954. s. 375.

⁴¹ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 1(A-H)*. Praha, 1954. s. 422-423.

⁴² ŠULC, Ivo. Soupis prvních písemných zmínek k sídlům okresu Chrudim. In *Chrudimský vlastivědný sborník* 6, 2001, s. 189-246. ISBN 80-902531-7-2. s. 202.

⁴³ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 1 (A-H)*. Praha, 1954. s. 466-467.

⁴⁴ ŠULC, Ivo. Soupis prvních písemných zmínek k sídlům okresu Chrudim. In *Chrudimský vlastivědný sborník* 6, 2001, s. 189-246. ISBN 80-902531-7-2. s. 204.

⁴⁵ ŠULC, Ivo. Soupis prvních písemných zmínek k sídlům okresu Chrudim. In *Chrudimský vlastivědný sborník* 6, 2001, s. 189-246. ISBN 80-902531-7-2. s. 205.

⁴⁶ ŠULC, Ivo. Soupis prvních písemných zmínek k sídlům okresu Chrudim. In *Chrudimský vlastivědný sborník* 6, 2001, s. 189-246. ISBN 80-902531-7-2. s. 205.

⁴⁷ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 1 (A-H)*. Praha, 1954. s. 20.

⁴⁸ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 1 (A-H)*. Praha, 1954. s. 667-668.

⁴⁹ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 1 (A-H)*. Praha, 1954. s. 795.

⁵⁰ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 1 (A-H)*. Praha, 1954. s. 800.

⁵¹ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 2 (CH-L)*. Praha, 1949. s. 226.

⁵² ŠULC, Ivo. Soupis prvních písemných zmínek k sídlům okresu Chrudim. In *Chrudimský vlastivědný sborník* 6, 2001, s. 189-246. ISBN 80-902531-7-2. s. 212.

roku 1349 a dále pak v letech 1350, 1392 a 1456.⁵³ Kvasín se nachází čtyři a půl kilometru západně od Skutče. Počátky této vsi se datují k roku 1545.⁵⁴ Lešany leží tři a půl kilometru jihovýchodním směrem od Skutče. Poprvé se tato obec objevuje v písemných pramenech roku 1392 a podruhé roku 1456.⁵⁵ Leštinka je vzdálená dva a půl kilometru západně od Skutče. Ves je poprvé zmiňována roku 1392 a podruhé roku 1456.⁵⁶ Malinné se nachází dva a půl kilometru jihozápadním směrem od Skutče. Obec je poprvé zachycena v písemných pramenech roku 1392 a podruhé roku 1456.⁵⁷ Ves Medkovy kopce leží dva a půl kilometru severovýchodně od Hlinska. Ves je poprvé zachycena v písemných pramenech roku 1754.⁵⁸ Mokřýšov leží čtyři a půl kilometru jihozápadně od Skutče. První písemná zmínka o vsi se datuje k roku 1473.⁵⁹ Mrákotín je vzdálený čtyři kilometry jihozápadním směrem od Skutče. Obec je poprvé připomínána roku 1456.⁶⁰ Oflenda se nachází čtyři a půl kilometru jihozápadně od Skutče. Počátky této vsi se datují k roku 1473.⁶¹ Oldřetice leží tři a půl kilometru jihozápadním směrem od Skutče. Poprvé se tato obec objevuje v písemných pramenech roku 1392 a podruhé roku 1456.⁶² Oldřiš je vzdálená sedm kilometrů jižně od Skutče. Ves je poprvé zmiňována roku 1392 a podruhé roku 1456.⁶³ Otáňka se nachází čtyři kilometry západním směrem od Skutče. Obec je poprvé zachycena v písemných pramenech roku 1837.⁶⁴ Otradov leží šest kilometrů jihovýchodně od Skutče. První písemná zmínka o vsi se datuje k roku 1349, další pak k roku 1350 a k roku 1392.⁶⁵ Pláňavy jsou vzdálené tři

⁵³ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 2 (CH-L)*. Praha, 1949. s. 416-417.

⁵⁴ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 2 (CH-L)*. Praha, 1949. s. 456.

⁵⁵ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 2 (CH-L)*. Praha, 1949. s. 508.

⁵⁶ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 2 (CH-L)*. Praha, 1949. s. 509.

⁵⁷ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 13.

⁵⁸ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1949. s. 303.

⁵⁹ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 129.

⁶⁰ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 144.

⁶¹ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 253.

⁶² PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 261.

⁶³ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 265.

⁶⁴ ŠULC, Ivo. Soupis prvních písemných zmínek k sídlům okresu Chrudim. In *Chrudimský vlastivědný sborník* 6, 2001, s. 189-246. ISBN 80-902531-7-2. s. 224.

⁶⁵ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 308.

kilometry východním směrem od Hlinska. Obec je poprvé připomínána roku 1789.⁶⁶ Pokřikov se nachází čtyři a půl kilometru na jih od Skutče. Počátky této vsi se datují k roku 1392. Podruhé se tato ves objevuje v písemných pramenech v roce 1456.⁶⁷ Prosetín leží dva a půl kilometru jihozápadně od Skutče. Obec je poprvé zmiňována roku 1445, dále pak v letech 1452 a 1456.⁶⁸ Předhradí je obec ležící tři kilometry východním směrem od Skutče. Na severním konci obce stojí hrad Rychmburk. Obec je poprvé zmiňována roku 1468.⁶⁹ Příkrakov je vzdálený šest kilometrů severně od Hlinska. Vesnice je poprvé zachycena v písemných pramenech roku 1789.⁷⁰ Radčice se nacházejí jeden a půl kilometru jižním směrem od Skutče. První písemná zmínka o obci se datuje k roku 1392 další pak k roku 1456.⁷¹ Raná je ves ležící pět kilometrů severovýchodně od Hlinska. Vesnice je poprvé připomínána roku 1349, dále pak v letech 1350, 1362, 1392, 1401, 1437 a 1456.⁷² Střítež je vzdálená šest kilometrů severním směrem od Hlinska. Počátky této obce se datují k roku 1545.⁷³ Tisovec se nachází šest kilometrů jihozápadně od Skutče. Poprvé se tato ves objevuje v písemných pramenech roku 1545.⁷⁴ Vojtěchov je obec ležící pět a půl kilometru severovýchodním směrem od Hlinska. Obec je poprvé zmiňována roku 1392 a podruhé roku 1456.⁷⁵ Vrbětice jsou vzdálené pět a půl kilometru západně od Skutče. Ves je poprvé zachycena v písemných pramenech roku 1545.⁷⁶ Vyhnánov se nachází šest kilometrů severním směrem od Hlinska. První písemná zmínka o obci se datuje k roku 1545.⁷⁷ Žďárec

⁶⁶ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 368.

⁶⁷ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 419.

⁶⁸ ŠULC, Ivo. Soupis prvních písemných zmínek k sídlům okresu Chrudim. In *Chrudimský vlastivědný sborník* 6, 2001, s. 189-246. ISBN 80-902531-7-2. s. 202-203.

⁶⁹ POCHE, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech 3*. Praha, 1980. ISBN 21-002-80. s. 166.

⁷⁰ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 478.

⁷¹ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 512.

⁷² PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 538.

⁷³ PROFOUS, Antonín – SVOBODA, Jan. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 4 (S-Ž)*. Praha, 1957. s. 206-207.

⁷⁴ PROFOUS, Antonín – SVOBODA, Jan. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 4 (S-Ž)*. Praha, 1957. s. 338-339.

⁷⁵ PROFOUS, Antonín – SVOBODA, Jan. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 4 (S-Ž)*. Praha, 1957. s. 600.

⁷⁶ PROFOUS, Antonín – SVOBODA, Jan. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 4 (S-Ž)*. Praha, 1957. s. 624.

⁷⁷ PROFOUS, Antonín – SVOBODA, Jan. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 4 (S-Ž)*. Praha, 1957. s. 658.

u Skutče je ves ležící jeden a půl kilometru jižně od Skutče. Ves je poprvé připomínána roku 1392 a podruhé roku 1456.⁷⁸

⁷⁸ PROFOUS, Antonín – SVOBODA, Jan. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 4 (S-Ž)*. Praha, 1957. s. 815-816.

5 Popis lokality a nálezových okolností

5.1 Verbální popis lokality a nálezových okolností

Krouna

Petr Sedlák prováděl v letech 2003 až 2005 systematický amatérský povrchový sběr v obci Krouna. „*Povrchový sběr zjišťuje a zkoumá stopy osídlení prostřednictvím zlomků movitých předmětů, rozptýlených na povrchu terénu.*“⁷⁹ Povrchové průzkumy uskutečnil ve čtyřech lokalitách. Tyto čtyři lokality jsou vyznačeny na obrázku číslo 3. Začal jihozápadně od obce v poloze „Za Humny“ na poli jižně od polní cesty (obr. 4). Jedná se o parcelu číslo 2988 s nadmořskou výškou 556 metrů a koordináty ZM10: 14-33-16, 155:294. Nálezy z této lokality mají přírůstková čísla 13/2004 a 16/2004.

Druhá lokalita se nachází západně od obce v poloze „K Humperkám“, jde o pole severně od hájku (obr. 5). Tato parcela má číslo 2888/1, nadmořskou výšku 608 metrů a koordináty ZM10: 14-33-16, 111:318. Nálezy z této lokality mají přírůstková čísla 14/2004 a 33/2006.

Třetí lokalita leží opět jihozápadně od obce v poloze „Za Humny“, opět se jedná o pole jižně od polní cesty, tentokrát však blíž k vesnici (obr. 6). Parcela má číslo 2988, nachází se v nadmořské výšce 570 metrů a její koordináty jsou ZM10: 14-33-16, 175:290. Nálezy z této lokality mají přírůstková čísla 15/2004, 31/2006 a 32/2006.

Čtvrtá lokalita, kterou Petr Sedlák prozkoumal, se nachází v prostoru mezi silnicí Krouna – Polička, fotbalovým hřištěm a zdí římskokatolického hřbitova. Jde o pás polí jižně za kostelem, asi 15 až 40 metrů od domů (obr. 7). Parcela má číslo 1492/1, nadmořskou výšku 544 metrů a koordináty ZM10: 14-33-16, 237:366. Nálezy z této lokality mají přírůstková čísla 37/2006, 38/2007, 39/2007, 42/2007, 43/2007 a 44/2007.⁸⁰

⁷⁹ KUNA, Martin et al. *Nedestruktivní archeologie: Teorie, metody a cíle*. Praha, 2004. ISBN 80-200-1216-8. s. 305.

⁸⁰ KALFERST, Jiří. Vyjádření AO MVČ Hradec Králové – podklady archeologické památkové péče pro obec Krouna, okres Chrudim (5 listů + plán). s. 1.; KALFERST, Jiří – SIGL, Jiří. Počátky středověkého osídlení Krouny, okr. Chrudim.; NEKVIDOVÁ, Marcela. *Krouna 1349 – 2009*. 2. vydání. Krouna, 2009. s. 33 – 34, 101.; [cit.2011-05-15]
URL:<http://195.113.178.19/html/AJAXIK.dll?MAP=vfk_export&TMPL=AJAX_MAIN>

Další nálezy pochází: ze zahrady pana Černého (přírůstkové číslo 34/2006), z polohy za usedlostí pana Černého (přírůstkové číslo 40/2007), ze zahrady pana Hejduka (přírůstkové číslo 35/2006) a ze zahrady Sodomkových (přírůstková čísla 36/2006 a 41/2007). Přírůstková čísla jsou přiřazena podle Muzea východních Čech v Hradci Králové.

Malinné

Hrnc s inventárním číslem 3 našel v roce 1910 Karel Malinský, rolník z Malinného, při úpravě domku pod prahem síně.

Stěpy s inventárními čísly 823 a 824 byly nalezeny na "žárovišti" v Malinném.

Nálezy s inventárními čísly 11566 – 11574 byly nalezeny dne 23. 7. 1916 v obci Malinné u chalupy J. Malinského č.p. 13 v břehu u silnice, číslo parcely 995.⁸¹

Inventární čísla jsou přiřazena podle Městského muzea ve Skutči.

Raná

Během dubna a května roku 2006 byl proveden záchranný archeologický výzkum u kostela svatého Jakuba v Rané na Hlinecku (obr. č. 8). Kostel se nachází na parcele číslo 14. Bývalý hřbitov, obklopující kostel, se nachází na parcele číslo 85. Archeologický výzkum provedl Jan Frolík pracovník Archeologického ústavu AV ČR. Důvodem k provedení výzkumu bylo plánované odvodnění kostela. Během archeologického výzkumu bylo u stěn kostela vyhloubeno šest sond. Tyto sondy sloužily k ověření existence archeologických terénů u kostela.

Sonda I byla umístěna na jižní straně u styku presbytáře a lodi kostela. Tato sonda prokázala, že presbytář i loď mají gotické základy a že opěrák presbytáře byl nejspíše v baroku upravován. V této sondě byly objeveny fragmenty tří hrobů a novověká cihlová hrobka, jedná se zřejmě o rodinu Burešovu z roku 1873. Tyto hroby dostaly čísla 4, 11 a 12.

Sonda II byla položena u východní strany presbytáře. Opěrák presbytáře, který se nacházel na jižní straně sondy, byl nejspíše v baroku upravován. Sonda obsahovala fragmenty osmi hrobů. Tyto hroby dostaly čísla 1, 2, 3, 13, 14, 15, 16 a 17.

⁸¹ Viz. Inventární karty muzea ve Skutči a FROLÍK, Jan. *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč, 1982. s. 20.

Sonda III se nacházela u styku presbytáře a východní stěny sakristie. Tato sonda prokázala, že presbytář a sakristie mají gotické základy. V této sondě se našlo šest hrobů. Hroby byly narušené výkopy pro inženýrské sítě. Tyto hroby dostaly čísla 7, 8, 9, 10, 18 a 19.

Sonda IV byla umístěna na severní straně u styku věže a lodě kostela. Tato sonda prokázala, že loď a věž mají gotické základy. V této sondě byly objeveny dva hroby. Tyto hroby dostaly čísla 5 a 6.

Sonda V byla položena u západní strany sakristie v místě styku s lodí kostela. Tato sonda prokázala, že sakristie a loď mají gotické základy. Sonda obsahovala části pěti hrobů. Tyto hroby dostaly čísla 20, 21, 22, 23 a 24. Jen v této sondě byla objevena tenká uhlíkatá vrstvička starší než kostel, ze které však nepochází žádný nález.

Sonda VI vznikla rozšířením sondy IV na sever. Toto rozšíření bylo provedeno z důvodu odкрыtí celého hrobu číslo 5. V sondě VI se našel fragment jednoho hrobu, který dostal číslo 25.

Nálezy v hrobech v sondě I

Hrob číslo 4 obsahoval torzo kostry ležící na zádech.. V hrobě číslo 11 se našla lebka a ruka. V hrobě číslo 12 byla objevena lebka. (obr. č. 9 – 10)

Nálezy v hrobech v sondě II

Hroby číslo 1, 2, 3, 13, 14, 15 a 17 obsahovaly každý jednu lebku. Hrob číslo 16 obsahoval lebku a ruku. (obr. č. 11)

Nálezy v hrobech v sondě III

Hroby číslo 7 a 8 obsahovaly skrumáž. V hrobě číslo 9 byla objevena lebka. Hrob číslo 10 obsahoval ruku. V hrobě číslo 18 se našla lebka a část trupu ležící na zádech. V hrobě číslo 19 byla objevena lebka ležící na boku. (obr. č. 12 – 13)

Nálezy v hrobech v sondě IV

Hrob číslo 5 je rozdělený do dvou sond IV a VI. V sondě IV se našla lebka. Hrob číslo 6 obsahoval lebku a ruku. (obr. č. 14)

Nálezy v hrobech v sondě V

Hrob číslo 20 obsahoval lebku. V hrobě číslo 21 se našla skrumáž. V hrobě číslo 22 byla objevena lebka a noha. Hrob číslo 23 obsahoval lebku, nohu a skrumáž. V hrobě číslo 24 se našla lebka a trup ležící na zádech. (obr. č. 15)

Nálezy v hrobech v sondě VI

Hrob číslo 5, který je rozdělený do dvou sond IV a VI, obsahoval kostru ležící na zádech. V hrobě číslo 25 se našla páteř a shluk kostí.

Archeologický výzkum provedený u kostela svatého Jakuba zjistil, že celý kostel (loď, presbytář, sakristie a věž) byl postaven během jedné stavební etapy ve 14. století. O 14. století svědčí podoba dochovaných architektonických detailů (klenba, sanktuárium) v presbytáři. Čímž se opravuje tvrzení Pocheho, že kostel byl původně dřevěný a že v první polovině 15. století byl teprve postavený kamenný presbytář. Poche dále tvrdí, že v roce 1718 byla postavena loď, sakristie a věž s dřevěnou zvonící. Tento rok se ale spíše týká úpravy kostela (úpravy oken v presbytáři, opravy opěrných pilířů) než větší stavební akce, která by měla charakter přestavby. Místo, kde byl kostel postaven, nebylo předtím zřejmě nijak využíváno. Jediný starší nález než je kostel, je tenká uhlíkatá vrstvička, ve které se nenašly žádné nálezy. Kolem kostela se nacházel hřbitov. V sondách bylo prozkoumáno dvacet pět hrobů. Všechny zkoumané hroby, kromě hrobu číslo 9, byly bez jakékoliv výbavy. Prozkoumané hroby byly rámcově datovány do 14. – 19. století. Podle nálezů bylo možné datovat pouze hrob číslo 9 ze sondy V. V tomto hrobě se našlo kování rakve a náhrdelník. Hrob byl datován do 18. – 19. století. Odvodnění základů kostela bylo povoleno, ale odvodňovací rýha nesměla přesáhnout hloubku asi osmdesáti centimetrů, aby nebyly výkopy porušeny hroby kolem kostela.⁸²

⁸² Dokumentace k výzkumu u kostela svatého Jakuba v Rané uložena v Archeologickém ústavu AV ČR v Praze; FROLÍK, Jan. Záchrané výzkumy u středověkých kostelů na Chrudimsku a Pardubicku. In *Zprávy České archeologické společnosti*. Supplément 68. Sborník referátů z informačního kolokvia Archeologické výzkumy v Čechách 2006, s. 48.; [cit.2011-05-15] URL:<http://195.113.178.19/html/AJAXIK.dll?MAP=vfk_export&TMPL=AJAX_MAIN>; POCHE, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1980. ISBN 21-002-80. s. 216.

6 Archeologický materiál

6.1 Popis, charakteristika archeologického materiálu

U keramických střepů sleduji tyto kategorie: jejich počet, váhu, druh (zda se jedná o okraje, dna, stěny nebo jiné části), barvu střepu, zda se na střepu objevuje sendvičový efekt, jestli střep obsahuje křemínky nebo slídu nebo obojí, zda je střep polévaný, pokud ano, tak z které strany nebo jestli je polévaný oboustranně a jakou barvou, jestli je střep zdobený, pokud ano, tak o jaký typ výzdoby se jedná.

6.1.1. Krouna

Archeologické nálezy z obce Krouna jsou uloženy v Muzeu východních Čech v Hradci Králové.

Z první lokality z polohy „Za Humny“ pochází dvě přírůstková čísla:

Přírůstkové číslo 13/2004

Jedná se o soubor šesti keramických zlomků o váze osmnáct gramů. Soubor tvoří dvě skupiny střepů. První skupina obsahuje dva kusy keramiky ze stěn nádob. Lom těchto střepů je černý s drobnými křemínky a slídou. Jeden střep je z vnější i vnitřní strany červeně zbarvený, druhý střep je z vnější strany hnědo-bílý a z vnitřní strany bílý. Na obou střepech je patrný sendvičový efekt. Oba střepy jsou na povrchu jemně drsné. Druhou skupinu tvoří čtyři střepy ze stěn nádob. Střepy jsou červeně a šedě zbarvené. Tři střepy jsou hnědě polévané. Jeden střep je zdobený žlábkem.

Přírůstkové číslo 16/2004

Je to soubor sedmnácti zlomků keramiky vážících dvacet dva gramů. Soubor se skládá ze tří skupin střepů. První skupina obsahuje jeden střep ze stěny. Tento střep je na lomu černý, vnější i vnitřní strana střepu je červená. Na střepu je patrný sendvičový efekt. Střep obsahuje drobné křemínky a slídu. Druhá skupina zahrnuje pět střepů: dva střepy ze dna a tři střepy ze stěn. Tyto střepy jsou na vnější i vnitřní straně červeně zbarvené. Obsahují křemínky a drobnou slídu. Třetí skupinu tvoří jedenáct střepů: jeden střep ze dna, jeden střep z okraje, jeden střep z podhrdlí a osm střepů ze stěn. Střepy jsou červeně a šedě zbarveny. Devět střepů je polévaných. Tři hnědě, pět zeleně a jeden černě. Jeden střep je zdobený plastickou páskou.

Ze druhé lokality z polohy „K Humperkám“ pochází dvě přírůstková čísla:

Přírůstkové číslo 14/2004

Je to soubor devíti zlomků keramiky vážících dvacet čtyři gramů. Soubor se skládá ze dvou skupin střepů. První skupina obsahuje dva střepy: knoflík pokličky a okraj. Knoflík pokličky je bílo-hnědě zbarvený. Střep z okraje je z vnější strany šedo-bílý a na vnitřní straně je tmavě šedě zbarvený. Obsahuje drobnou slídu. Je na něm patrný sendvičový efekt. Oba střepy jsou na povrchu jemně drsné. Druhá skupina zahrnuje sedm střepů: tři okraje, tři střepy ze stěny a jeden střep ze dna. Střepy jsou červeně zbarvené. Všechny střepy jsou polévané. Čtyři střepy jsou polévány hnědě a tři zeleně. Žádný střep není zdobený.

Přírůstkové číslo 33/2006

Jedná se o jeden zlomek páskového ucha o váze dvacet šest gramů. Střep je nezdobený, hnědě zbarvený s obsahem drobné slídy a křemínků.

Ze třetí lokality z polohy „Za Humny“ pochází tři přírůstková čísla:

Přírůstkové číslo 15/2004

Jedná se o soubor třiceti keramických zlomků o váze padesát čtyři gramů. Soubor tvoří dvě skupiny střepů. První skupina obsahuje třináct střepů ze stěn nádob. Střepy jsou drsné s křemínky a slídou. Čtyři kusy jsou červené, pět kusů je světle šedých a čtyři kusy jsou středně šedé. Druhou skupinu tvoří sedmnáct střepů: jeden střep z okraje, dva střepy ze dna a čtrnáct střepů ze stěny (z nich dva jsou s pozůstatkem ucha). Střepy jsou červeně a šedě zbarveny. Dvanáct střepů je polévaných. Čtyři hnědě, šest zeleně, jeden žlutě a jeden černě. Jeden střep je zdoben plastickou páskou.

Přírůstkové číslo 31/2006

Jedná se o soubor padesáti tří kusů keramiky o váze sto padesát osm gramů. Soubor tvoří tři skupiny střepů. První skupina obsahuje jeden střep z okraje. Tento střep je černě zbarvený. Obsahuje slídu. Druhá skupina zahrnuje dvacet tři střepů: tři střepy z okraje, tři střepy ze dna a sedmnáct střepů ze stěn nádob. Střepy jsou hnědo-bíle zbarveny a obsahují drobnou slídu. Jeden střep je zdobený plastickou páskou a dva střepy jsou zdobené žlábkou. Třetí skupinu tvoří dvacet devět střepů: tři střepy z okraje, čtyři střepy ze dna a dvacet dva

střepů ze stěn nádob. Střepy jsou červeně a světle šedě zbarveny. Dvacet střepů je polévaných. Dvanáct hnědou a osm zelenou barvou. Jeden střep je zdobený žlábkem a jeden střep je zdobený plastickou páskou.

Přírůstkové číslo 32/2006

Je to soubor dvanácti keramických zlomků vážících čtyřicet gramů. Soubor se skládá ze dvou skupin. První skupina obsahuje zlomek páskového ucha. Tento střep je šedý s drobnou slídou. Druhá skupina zahrnuje jedenáct střepů: jeden střep ode dna a deset střepů ze stěn. Střepy jsou červeně a světle i tmavě šedě zbarvené. Devět střepů je polévaných. Tři střepy jsou polévané hnědě a šest střepů zeleně. Jeden střep je zdobený plastickou páskou.

Ze čtvrté lokality umístěné mezi silnicí Krouna – Polička, fotbalovým hřištěm a zdí římskokatolického hřbitova pochází šest přírůstkových čísel:

Přírůstkové číslo 37/2006

Jedná se o soubor jedno sto sedmdesáti jedna zlomků keramiky o váze čtyři sta osmdesát osm gramů. Soubor tvoří tři skupiny. První skupina obsahuje třicet šest střepů: tři střepy ze dna, dvanáct střepů z okraje a dvacet jedna střepů ze stěn. Střepy jsou tmavě šedé a obsahují drobnou slídu a křemínky. Tři střepy jsou zdobené rytou šroubovicí. Druhá skupina zahrnuje jedno sto jedenáct střepů: pět střepů ze dna, sedmnáct střepů z okraje, osmdesát šest střepů ze stěn, dvě nožky buď z grapenu (hrnec na nožkách) nebo z trojnožky a jedno páskové neprofilované ucho. Střepy jsou červené, okrové, světle šedé a tmavě šedé a obsahují drobnou slídu a křemínky. Dva střepy jsou světle zeleně polévané. Čtyři střepy jsou zdobené plastickou výzdobou a šestnáct střepů je zdobeno vodorovnými rýhami. Třetí skupinu tvoří dvacet čtyři střepů: dva střepy ze dna, pět střepů z okraje a sedmnáct střepů ze stěn. Střepy jsou červeně, hnědě a okrově zbarveny. Sedmnáct střepů je polévaných. Jeden černě, dva tmavě hnědě, deset světle zeleně, jeden tmavě zeleně a tři žlutě. Jeden střep je zdobený složitějším geometrickým vzorem a jeden střep je zdobený plastickou páskou.

Přírůstkové číslo 38/2007

Je to soubor třinácti keramických zlomků vážících šedesát čtyři gramů. Soubor tvoří tři skupiny. První skupina obsahuje dva střepy: jeden střep z okraje a jeden střep ze stěny. Okraj je tmavě šedý s drobnými křemínky a slídou. Střep ze stěny je na lomu černý, z vnější a vnitřní strany červený s obsahem drobné slídy. Je na něm patrný sendvičový efekt. Druhá

skupina zahrnuje sedm střepů: tři střepy z okraje a čtyři střepy ze stěn. Na pěti střepech je patrný sendvičový efekt. Tyto střepy jsou na lomu černé z vnější a vnitřní strany jsou červené. Zbylé tři střepy jsou z jedné strany červené a z druhé světle šedé. Třetí skupinu tvoří čtyři střepy: dva střepy z okraje a dva střepy ze stěny. Střepy jsou červeně a světle šedě zbarveny. Tři střepy jsou polévané: jeden světle hnědě a dva světle zeleně. Jeden střep je zdobený vodorovnou rýhou.

Přírůstkové číslo 39/2007

Jedná se o soubor čtyřiceti dvou zlomků keramiky o váze jedno sto šedesát šest gramů. Soubor tvoří tři skupiny. První skupina obsahuje třináct střepů: tři střepy z okraje a deset střepů ze stěn. Střepy mají tmavě šedou barvu, obsahují drobné křemínky a slídu. Pět střepů je zdobených, z toho čtyři vodorovnou rýhou a jeden jednoduchou vlnicí. Druhá skupina zahrnuje sedmnáct střepů: jeden střep ze dna, dva střepy z okraje, třináct střepů ze stěn a jedno ucho. Střepy jsou světle hnědě a tmavě šedě zbarvené, obsahují drobnou slídu a křemínky. Dva střepy jsou zdobené vodorovnými žlábkami. Třetí skupinu tvoří dvanáct střepů: dva střepy ze dna, jeden střep z okraje a devět střepů ze stěn. Střepy jsou červeně, světle hnědě, okrově a světle šedě zbarvené. Devět střepů je poléváno: jeden černě, čtyři světle hnědě, jeden tmavě hnědě, dva světle zeleně a jeden tmavě zeleně. Tři střepy jsou zdobené rýhami.

Přírůstkové číslo 42/2007

Je to soubor jedno sto třiceti osmi keramických zlomků vážících pět set deset gramů. Soubor tvoří tři skupiny. První skupina obsahuje třicet střepů: osm střepů z okraje a dvacet dva střepů ze stěn. Střepy jsou tmavě šedě zbarvené, obsahují křemínky a slídu. Dva střepy jsou zdobené rýhami. Druhá skupina zahrnuje šedesát šest střepů: tři střepy ze dna, sedm střepů z okraje, padesát čtyři střepů ze stěn, jeden střep z kachle a jedno ucho. Střepy jsou červeně, hnědě, okrově a šedě zbarvené. Obsahují drobnou slídu a křemínky. Na dvanácti střepech je patrný sendvičový efekt. Tři střepy jsou světle zeleně polévané. Devět střepů je zdobených rýhami. Třetí skupinu tvoří čtyřicet dva střepů: čtyři střepy ze dna, devět střepů z okraje a dvacet devět střepů ze stěn. Střepy mají červenou, okrovou a šedou barvu, obsahují drobnou slídu. Na čtyřech střepech je patrný sendvičový efekt. Třicet pět střepů je barevně polévaných: jeden černě, čtyři tmavě hnědě, dvanáct světle zeleně, dvanáct tmavě zeleně a šest žlutě. Tři střepy jsou zdobené vodorovnou rýhou a jeden plastickou páskou.

Přírůstkové číslo 43/2007

Jedná se o soubor dvanácti zlomků keramiky o váze šedesát gramů. Soubor tvoří tři skupiny. První skupina obsahuje pět střepů: jeden střep z okraje, jeden střep z podhrdlí a tři střepy ze stěny. Střepy mají tmavě hnědou a tmavě šedou barvu. Jeden střep ze stěny je zdobený vodorovnými žlábkami. Druhá skupina zahrnuje šest střepů: jeden střep z okraje, čtyři střepy ze stěny a jeden zlomek ucha. Jeden střep ze stěny má červenou barvu, ostatní střepy jsou bíle zbarvené. Tři střepy obsahují slídu. Červený střep obsahuje křemínky a slídu. Jeden střep ze stěny je zdobený rytou šroubovicí. Třetí skupinu tvoří jedno ucho. Střep je bíle zbarvený a světle zeleně polévaný. Na střepu je patrný sendvičový efekt.

Přírůstkové číslo 44/2007

Je to soubor osmnácti keramických zlomků vážících padesát osm gramů. Soubor tvoří tři skupiny. První skupina obsahuje osm střepů: jeden střep z okraje, jeden střep ze dna a šest střepů ze stěn. Jeden střep je tmavě hnědý, čtyři jsou šedo-černé a tři jsou z jedné strany světle hnědé a z druhé tmavě šedé. Všechny střepy obsahují slídu. Střep z okraje je zdobený vodorovnými rýhami. Druhá skupina zahrnuje šest střepů: dva střepy ze dna a čtyři střepy ze stěn. Jeden střep je červený, dva střepy jsou tmavě šedé, dva střepy jsou z jedné strany bílé a z druhé tmavě šedé a jeden střep je bílý a na lomu černý, je na něm patrný sendvičový efekt. Jeden střep ze stěny je zdobený rytou šroubovicí. Třetí skupinu tvoří čtyři střepy ze stěny. Střepy jsou hnědě a šedě zbarveny. Dva střepy jsou polévané. Jeden světle hnědě a jeden tmavě zeleně.

Ze zahrady pana Černého pochází jedno přírůstkové číslo:

Přírůstkové číslo 34/2006

Je to soubor dvaceti tří keramických zlomků vážících šedesát dva gramů. Soubor se skládá ze tří skupin. První skupina obsahuje dva střepy: jeden střep z okraje a jeden střep ze stěny. Střepy jsou šedé a obsahují slídu a křemínky. Druhá skupina zahrnuje osm střepů: dva střepy z okraje a šest střepů ze stěn. Střepy jsou také šedé se slídou a křemínky. Na jednom střepu je patrný sendvičový efekt. Z vnitřní a vnější strany je červený a na lomu černý. Jeden střep je zdobený rytou šroubovicí. Třetí skupinu tvoří třináct střepů ze stěn. Střepy jsou červeně a světle i tmavě šedě zbarvené. Sedm střepů je polévaných. Šest zeleně a jeden černě. Tři střepy jsou zdobené žlábkami.

Z polohy za usedlostí pana Černého pochází jedno přírůstkové číslo:

Přírůstkové číslo 40/2007

Je to soubor dvaceti tří keramických zlomků vážících devadesát osm gramů. Soubor tvoří tři skupiny. První skupina obsahuje osm střepů ze stěny. Střepy mají tmavě šedou barvu, obsahují křemínky a slídu. Dva střepy jsou zdobené rýhami. Druhá skupina zahrnuje osm střepů: dva střepy z okraje, dva střepy ze dna a čtyři střepy ze stěny. Čtyři střepy jsou bílé, dva jsou světle hnědé, jeden je tmavě šedý a jeden je červený a na lomu černý, je na něm patrný sendvičový efekt. Jeden střep z okraje obsahuje slídu. Třetí skupinu tvoří sedm střepů: dva střepy z okraje a pět střepů ze stěn. Střepy jsou světle hnědě a tmavě šedě zbarvené. Šest střepů je polévaných. Dva světle hnědě, dva světle zeleně a dva tmavě zeleně. Dva kusy obsahují slídu.

Ze zahrady pana Hejduka pochází jedno přírůstkové číslo:

Přírůstkové číslo 35/2006

Jedná se o soubor osmdesáti dva zlomků keramiky o váze tři sta padesát osm gramů. Soubor tvoří tři skupiny střepů. První skupina obsahuje šest střepů: jeden střep z okraje, jeden střep ze dna a čtyři střepy ze stěn. Tyto střepy jsou tmavě šedé a obsahují slídu a křemínky. Druhá skupina zahrnuje třicet osm střepů: tři střepy z okraje, dva střepy ze dna a třicet tři střepů ze stěn. Tyto střepy obsahují drobnou slídu a křemínky. Pět střepů je světle zeleně polévaných. Nepolévané střepy jsou červené, bílo-šedé a tmavě šedé. Čtyři střepy jsou zdobené rytou šroubovicí a jeden vrypy. Třetí skupinu tvoří třicet osm střepů: pět střepů ze dna, tři střepy z okraje, jeden zlomek ucha a dvacet devět střepů ze stěn. Střepy jsou červeně, světle hnědě, světle a tmavě šedě zbarveny. Dvacet čtyři střepů je polévaných. Dva černě, sedm hnědě a patnáct zeleně. Jeden střep je zdobený plastickou páskou.

Ze zahrady Sodomkových pochází dvě přírůstková čísla:

Přírůstkové číslo 36/2006

Je to soubor pěti keramických zlomků vážících třicet osm gramů. Soubor tvoří dvě skupiny. První skupina obsahuje jeden střep ze stěny. Střep je z jedné strany zbarvený červeně a z druhé strany šedě. Tento střep je zdobený diamantováním a zřejmě se jedná o zlomek

poháru.⁸³ Druhá skupina zahrnuje čtyři střepy: jeden střep z okraje a tři střepy ze stěn. Střepy jsou červeně a světle šedě zbarveny. Dva střepy jsou polévané. Jeden zeleně a jeden žlutě.

Přírůstkové číslo 41/2007

Jedná se o soubor čtyř zlomků keramiky o váze dvacet gramů. Soubor tvoří dvě skupiny. První skupina obsahuje tři střepy ze stěny. Střepy jsou červeně zbarvené. Druhá skupina zahrnuje jeden střep ze stěny. Tento střep je světle hnědě zbarvený a tmavě zeleně polévaný. Žádný střep není zdobený.⁸⁴

Keramický soubor z povrchových sběrů z vesnice Krouny zahrnuje celkem šest set padesát devět keramických střepů.

Technologické skupiny

1. skupina

1. mikroskopická zrna, oxidační výpal
2. leštěný
3. tvrdý
4. barva na řezu červená, poléváno hnědě, zeleně, žlutě

Do této skupiny patří: jeden střep s přírůstkovým číslem 13/2004, jeden střep s přírůstkovým číslem 14/2004, dvanáct střepů s přírůstkovým číslem 15/2004, jeden střep s přírůstkovým číslem 38/2007, jeden střep s přírůstkovým číslem 41/2007, jeden střep s přírůstkovým číslem 43/2007, čtyři střepy s přírůstkovým číslem 44/2007.

2. skupina

1. mikroskopická zrna, výpal oxidační
2. jemně drsný
3. tvrdý
4. barva červená, bílo-hnědá a světle šedá, na řezu červená, polévaný hnědě, zeleně, žlutě

Do této skupiny patří: tři střepy s přírůstkovým číslem 13/2004, sedm střepů s přírůstkovým číslem 14/2004, pět střepů s přírůstkovým číslem 15/2004, čtyři střepy s přírůstkovým číslem 36/2006, deset střepů s přírůstkovým číslem 38/2007, dvanáct střepů s přírůstkovým číslem

⁸³ NEKUDA, Vladimír – REICHERTOVÁ, Květa. *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*. Brno, 1968. s. 370 - 371.

⁸⁴ Vlastní poznatky jsem srovnala s KALFERST, Jiří – SIGL, Jiří. *Počátky středověkého osídlení Krouny, okr. Chrudim*.

39/2007, dvanáct střepeů s přírůstkovým číslem 40/2007, tři střepey s přírůstkovým číslem 41/2007, šest střepeů s přírůstkovým číslem 44/2007.

3. skupina

1. mikroskopická zrna, drobná slída, s obsahem křemene, výpal oxidační
2. povrch hladký až jemně drsný
3. tvrdý
4. barva červená, hnědá a světle a tmavě šedá, na řezu červená, hnědá nebo světle šedá, polévaný světle hnědě, tmavě hnědě, zeleně,

Do této skupiny patří: třináct střepeů s přírůstkovým číslem 15/2004, jedenáct střepeů s přírůstkovým číslem 16/2004, jeden střepe s přírůstkovým číslem 33/2006, třináct střepeů s přírůstkovým číslem 34/2006, jedno sto jedenáct střepeů s přírůstkovým číslem 37/2006, šedesát šest střepeů s přírůstkovým číslem 42/2007, šest střepeů s přírůstkovým číslem 43/2007.

4. skupina

1. mikroskopická zrna, drobná slída, výpal oxidační nebo redukční
2. povrch hladký až jemně drsný
3. tvrdý
4. barva černá, červená, světle hnědá, světle šedá nebo šedo-bílá, na řezu s černou, světle nebo tmavě šedou, polévané hnědě, světle a tmavě zeleně, žlutě

Do této skupiny patří: jeden střepe s přírůstkovým číslem 14/2004, padesát tři střepeů s přírůstkovým číslem 31/2006, dvanáct střepeů s přírůstkovým číslem 32/2006, třicet osm střepeů s přírůstkovým číslem 35/2006, jeden střepe s přírůstkovým číslem 36/2006, dvacet čtyři střepeů s přírůstkovým číslem 37/2006, jeden střepe s přírůstkovým číslem 38/2007, tři střepey s přírůstkovým číslem 40/2007, čtyřicet dva střepeů s přírůstkovým číslem 42/2007, osm střepeů s přírůstkovým číslem 44/2007.

5. skupina

1. makroskopická zrna, drobná slída hustě, s obsahem křemene, oxidační nebo redukční výpal
2. jemně drsný až drsný povrch
3. tvrdý
4. barva červená, hnědo-bílá nebo tmavě šedá, na řezu černá, polévané zeleně

Do této skupiny patří: dva střepey s přírůstkovým číslem 13/2004, šest střepeů s přírůstkovým číslem 16/2004, deset střepeů s přírůstkovým číslem 34/2006, čtyřicet čtyři střepeů

s přírůstkovým číslem 35/2006, třicet šest střepů s přírůstkovým číslem 37/2006, jeden střep s přírůstkovým číslem 38/2007, třicet střepů s přírůstkovým číslem 39/2007, osm střepů s přírůstkovým číslem 40/2007, třicet střepů s přírůstkovým číslem 42/2007, pět střepů s přírůstkovým číslem 43/2007.

Nejvíce střepů z Krouny (dvě stě dvacet jedna kusů) je zařazeno ve třetí skupině. Do první skupiny patří dvacet jedna kusů. Ve druhé skupině se nachází šedesát dva střepů. Ve čtvrté skupině je zařazeno jedno sto osmdesát tři kusů. Do páté skupiny patří jedno sto sedmdesát dva střepů.

Tabulka keramických zlomků

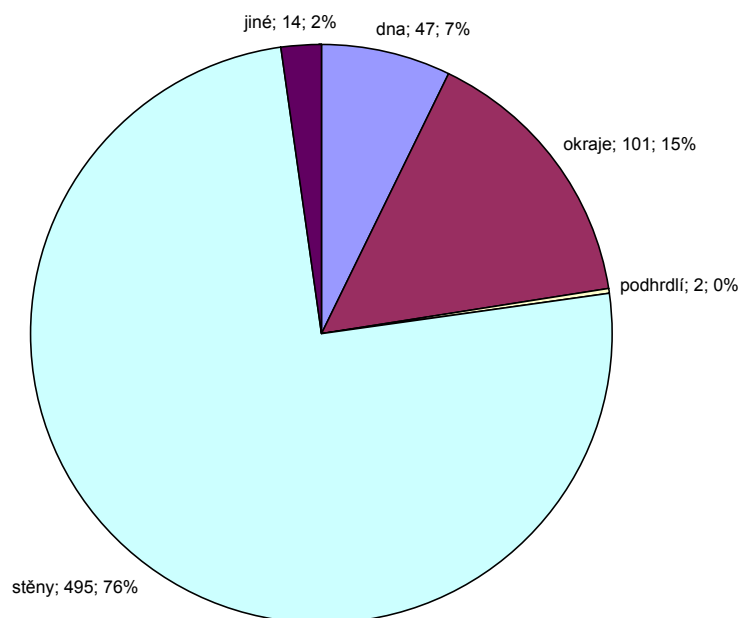
Přírůstkové číslo	Inventární číslo	Kusy		Z toho				
		celkem	váha	dno	okraj	podhrdlí	stěna	jiné
13/2004	101130/1-6	6	18	0	0	0	6	0
14/2004	101131/1-9	9	24	1	4	0	3	1
15/2004	101132/1-31	30	54	2	1	0	25	2
16/2004	101133/1-17	17	22	3	1	1	12	0
31/2006	101435/1-53	53	158	7	7	0	39	0
32/2006	101436/1-12	12	40	1	0	0	10	1
33/2006	101437/1	1	26	0	0	0	0	1
34/2006	101438/1-23	23	62	0	3	0	20	0
35/2006	101439/1-82	82	358	8	7	0	66	1
36/2006	101440/1-6	5	38	0	1	0	4	0
37/2006	101441/1-171	171	488	10	34	0	124	3
38/2007	101494/1-13	13	64	0	6	0	7	0
39/2007	101495/1-42	42	166	3	6	0	32	1
40/2007	101496/1-23	23	98	2	4	0	17	0
41/2007	101497/1-4	4	20	0	0	0	4	0
42/2007	101500/1-138	138	510	7	24	0	105	2
43/2007	101499/1-12	12	60	0	2	1	7	2
44/2007	101498/1-18	18	58	3	1	0	14	0

Tabulka keramických zlomků

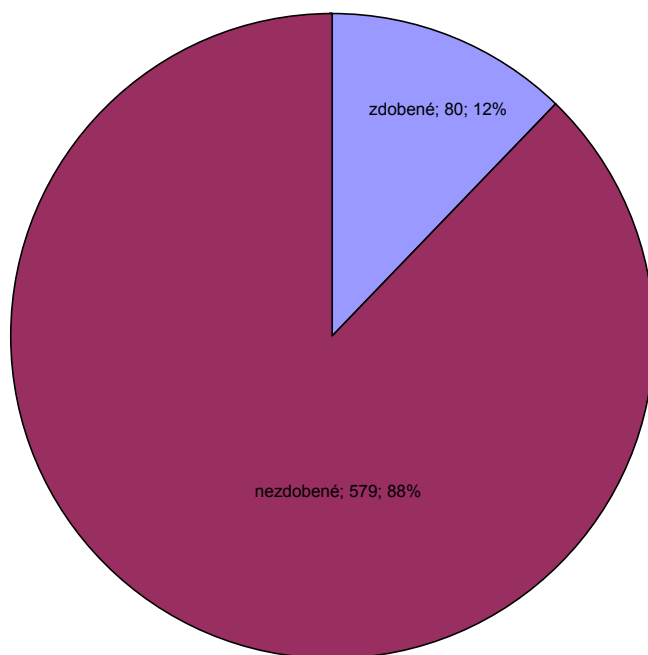
Přírůstkové číslo	Inventární číslo	Kusy		Polévané střepey				Číslo obrázku
		zdobené	nezdobené	zevnitř	zvenku	oboustranně	celkem	
13/2004	101130/1-6	1	5	1	1	1	3	-
14/2004	101131/1-9	0	9	4	0	3	7	16-17
15/2004	101132/1-31	0	30	8	0	4	12	-
16/2004	101133/1-17	1	16	7	0	2	9	18-19
31/2006	101435/1-53	5	48	15	1	4	20	20-27
32/2006	101436/1-12	1	11	8	0	1	9	28
33/2006	101437/1	0	1	0	0	0	0	-
34/2006	101438/1-23	4	19	5	1	1	7	29-32
35/2006	101439/1-82	6	76	18	5	6	29	33-44
36/2006	101440/1-6	1	4	1	1	0	2	45
37/2006	101441/1-171	29	142	17	0	2	19	46-101
38/2007	101494/1-13	1	12	1	0	2	3	102-105
39/2007	101495/1-42	10	32	7	0	2	9	106-118
40/2007	101496/1-23	2	21	3	0	3	6	119-124
41/2007	101497/1-4	0	4	1	0	0	1	-
42/2007	101500/1-138	15	123	16	1	21	38	125-155
43/2007	101499/1-12	2	10	0	0	1	1	156-161
44/2007	101498/1-18	2	16	2	0	0	2	162-166

Grafy

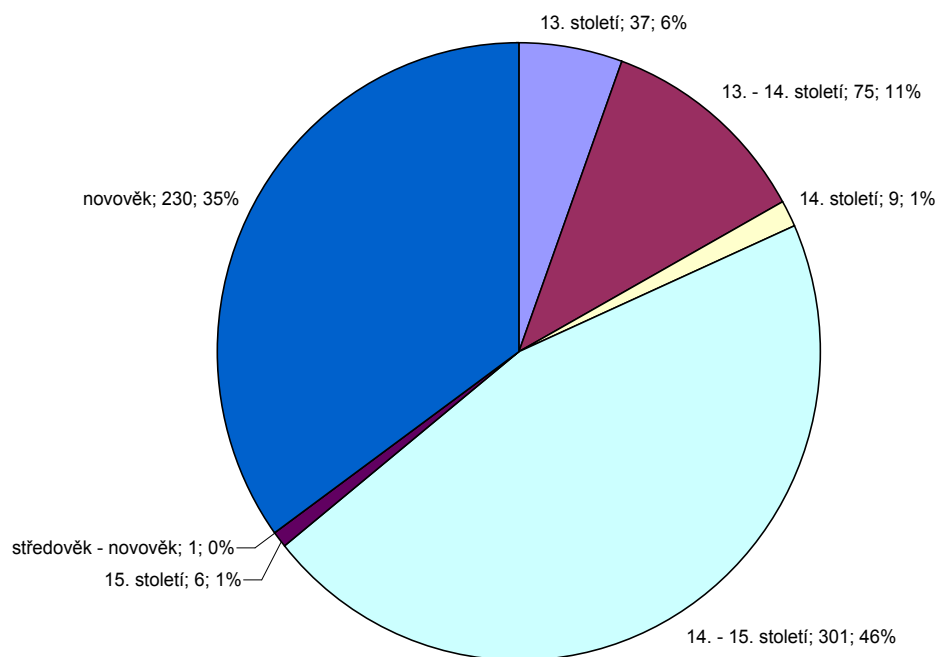
Druhy střepů z Krouny

Počet zdobených a nezdobených střepeů z Krouny

Střepey z Krouny roztríděné podle století

Železo

Přírůstkové číslo 39/2007

Sáček obsahuje jeden velký železný hřeb vážící šedesát čtyři gramů. Jedná se o hřeb s křídlatou hlavicí.⁸⁵ Tento nález indikuje stavební konstrukce. (obr. č. 219)

6.1.2 Malinné

Archeologické nálezy z obce Malinné jsou uloženy v Městském muzeu ve Skutči.

Inventární číslo 3

Jedná se o část kameninového hrnce z nálezu v Malinném roku 1910. Zachováno je dno, část okraje a menší zbytky stěny. Jedno dno je černo-hnědé nezdobené o průměru jedenáct a půl centimetru (vnitřní průměr deset centimetrů), jeden okraj je černo-hnědý zdobený rytou šroubovicí (sedm linií), druhý okraj je černo-hnědý zdobený rytou šroubovicí (čtyři linie), jeden stěp ze stěny je černo-hnědý uvnitř hnědý zdobený rytou šroubovicí. Oxidační výpal, makroskopické ostřivo. Keramika po roce 1305. V hrnci mince většinou Pražské groše Václava II. (obr. č. 167 - 170)

V muzeu uchováno 6 mincí.

Inventární číslo 650

Kopí se čtyřhrannou tulejí krátkou s širším protáhlejším listem. Konzervováno. Vykopáno v Malinném.

Inventární číslo 823

Červeno-hnědý stěp, okraj zásobnice, zdobený rytou šroubovicí (čtyři linie), vlnicí (dvě linie) a vrypy. Oxidační výpal, makroskopické ostřivo. (obr. č. 171)

Střepty viz. inventární čísla 11499 – 11515.

⁸⁵ Druh hřebu byl určen podle knihy KRAJÍČ, Rudolf. *Sezimovo Ústí: Archeologie středověkého poddanského města 3: Kovárna v Sezimově Ústí a analýza výrobků ze železa, díl 1*. Praha, 2003. ISBN 80-86124-41-X. s. 64 - 66.

Inventární číslo 824

Jedná se o čtyři kusy okrajů hrnců, tři ode dna z misek nebo hrnců, jeden střep, železný hřebík délky šedesát sedm milimetrů. Jeden okraj je hnědý, zdobený rytou šroubovicí (devět linií), druhý okraj je červený zdobený rytou šroubovicí (tři linie), třetí okraj je hnědý uvnitř červeno-hnědý nezdobený a čtvrtý okraj je červený zdobený dvěma vrypy. Jedno dno je hnědé uvnitř červeno-hnědé zdobené rytou šroubovicí (šest linií), druhé dno je hnědé uvnitř červeno-hnědé zdobené rytou šroubovicí (čtyři linie) a třetí dno je černo-hnědé nezdobené. Jeden střep ze stěny je hnědý uvnitř černo-hnědý zdobený rytou šroubovicí (tři linie). Oxidační výpal, makroskopické ostřívo. (obr. č. 172 - 178 a obr. č. 220)

Inventární číslo 1641

Hodnota: Groš

Stát: Český

Panovník: Václav II.

Z nálezů v hrnečku roku 1910 (střep ve sbírkách inventární číslo 1467 vitrína číslo 11/1). Karel Malinský, Malinné 1910.

Inventární číslo 7824

Hodnota: pražské groše, denáry

Líc: Koruna království českého (s liliemi), okolo již setřelé dvě řady nápisů.

Rub: Český lev, okolo řada nápisů - setřelé a nečitelné.

Nález v Malinném v roce 1910 s hrnkem pod prahem. Ukryt po roce 1300. Různé mince, většinou stříbrné groše Václava II.

Inventární číslo 11499

Dva hnědo-šedé, uvnitř šedo-běžové, střepy ze stěny masivní zásobnice zdobené několikanásobnou nepravidelnou a překrývající se vlnicí. Oxidační výpal, stavěno, makroskopické ostřívo. (obr. č. 179 - 180)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11500

Hnědo-šedý, uvnitř šedý, střep ze stěny zásobnice zdobený jednoduchou vlnicí a rytou linií. Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 181)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11501

Černo-šedo-hnědý, uvnitř hnědo-šedý, střep ze stěny zásobnice zdobený rytou šroubovicí (pět linií). Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 182)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11502

Tmavě hnědo-černý, uvnitř hnědý, střep ze stěny zásobnice zdobený několikanásobnou jednoduchou vlnicí. Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 183)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11503

Tmavě hnědo-šedý, uvnitř šedý, okrajový střep zásobnice, zdobený dvěma vodorovnými rovnoběžnými rytými liniemi a pod nimi linií šikmých vseků. Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 184)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11504

Tmavě hnědo-šedý, uvnitř šedo-černý, střep zdobený rytou šroubovicí (pět linií), pravděpodobně ze stěny hrnce nebo zásobnice. Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 185)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11505

Hnědý, uvnitř hnědo-šedý, nezdobený střep ze stěny hrnce. Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo.

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11506

Černo-hnědý a hnědý, uvnitř černý, stěp ze stěny hrnce zdobený rytou šroubovicí (pět rýh). Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 186)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11507

Červený, uvnitř červeno-hnědý a hnědo-šedý, okrajový stěp zásobnice, zdobený rytou šroubovicí (dvě linie) a na okraji šikmými vrypy. Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 187)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11508

Hnědo-šedý, uvnitř béžový, stěp ze stěny zásobnice zdobený rytou šroubovicí (čtyři linie). Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 188)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11509

Hnědo-šedý, uvnitř hnědý, stěp ze stěny zásobnice zdobený rytou šroubovicí (jedna linie). Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 189)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11510

Hnědo-šedý, uvnitř béžový, stěp ze stěny zásobnice zdobený rytou šroubovicí (dvě linie). Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 190)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11511

Hnědý, uvnitř hnědo-šedý, stěp ze stěny zásobnice zdobený rytou šroubovicí (jedna linie). Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 191)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11512

Hnědo-černý, uvnitř černo-hnědý, nezdobený střep ode dna nádoby (hrncovitě). Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 192)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11513

Šedý, nezdobený střep ode dna zásobnice. Podsýpka, oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 193)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11514

Šedý, uvnitř černý, střep ze stěny hrnce zdobený nevýraznou rytou šroubovicí (deset linií). Oxidační výpal, stavěno a obtáčeno, makroskopické ostřívo. (obr. č. 194)

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11515

Zlomek zvířecí kosti.

Celek s inventárním číslem 823, 11499 – 11515.

Inventární číslo 11566

Bělo-běžovo-šedé, uvnitř šedobělavé, dno zásobnice, nezdobené. Podsýpka, oxidační výpal, makroskopické ostřívo. (obr. č. 195)

Celek s inventárními čísly 11567 – 11574.

Inventární číslo 11567

Hnědý, uvnitř červeno-hnědý a šedý, střep ze stěny nádoby (hrncovitě), zdobený rytou šroubovicí (dvě linie) a jednoduchou vlnicí. Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 196)

Celek s inventárními čísly 11566 – 11574.

Inventární číslo 11568

Červeno-hnědý, uvnitř světle hnědo-šedý, střep ze stěny zásobnice, zdobený několikanásobnou jednoduchou vlnicí (tři vlnice). Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřivo.(obr. č. 197)

Celek s inventárními čísly 11566 – 11574.

Inventární číslo 11569

Šedohnědý, uvnitř šedý, okrajový střep hrnce, zdobený na okraji vrypy. Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřivo. (obr. č. 198)

Celek s inventárními čísly 11566 – 11574.

Inventární číslo 11570

Běžovo-šedý zlomek čelní vyhřívací stěny komorového kachle se zlomkem blíže nejasného plastického motivu. Oxidační výpal, makroskopické ostřivo.

Celek s inventárními čísly 11566 – 11574.

Inventární číslo 11571

Černý, nezdobený, oble dvojkónický přeslen. Oxidační výpal, makroskopické ostřivo.

Celek s inventárními čísly 11566 – 11574.

Inventární číslo 11572

Nezdobený, béžový, kamenný dvojkónický přeslen.

Celek s inventárními čísly 11566 – 11574.

Inventární číslo 11573

Nedohotovený přeslen z hnědého pískovce.

Celek s inventárními čísly 11566 – 11574.

Inventární číslo 11574

Světle šedý, oble dvojkónický kamenný, nezdobený přeslen se stopami soustružení.

Celek s inventárními čísly 11566 – 11574.

Inventární číslo 11680

Hnědo-šedý, uvnitř světle hnědo-šedý, střep ze stěny zásobnice, zdobený několikanásobnou jednoduchou nepravidelnou vlnicí (nejméně čtyřnásobnou). Oxidační výpal, stavěno, makroskopické ostřívo. (obr. č. 199)

Celek s inventárními čísly 11680 – 11690.

Inventární číslo 11681

Hnědo-šedý, uvnitř světle hnědo-šedý, střep z podhrdlí zásobnice, zdobený na okraji vodorovnou rýhou a pod ní jemnými šikmými vrypy. Na těle nepravidelná rytá šroubovice (čtyři linie). Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 200)

Celek s inventárními čísly 11680 – 11690.

Inventární číslo 11682

Hnědo-šedý, uvnitř šedý, okrajový střep hrnce (eventuelně zásobnice), zdobený nepravidelnou několikanásobnou vlnicí (nejméně trojnásobnou). Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 201)

Celek s inventárními čísly 11680 – 11690.

Inventární číslo 11683

Šedý, uvnitř hnědo-šedý, střep z těla hrnce, zdobený nejméně dvojnásobnou, jednoduchou a nepravidelnou vlnicí. Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 202)

Celek s inventárními čísly 11680 – 11690.

Inventární číslo 11684

Červeno-hnědo-šedý, uvnitř hnědo-šedý, střep z těla hrnce (nebo zásobnice), zdobený vrypy. Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 203)

Celek s inventárními čísly 11680 – 11690.

Inventární číslo 11685

Světle hnědo-šedý, uvnitř červeno-hnědý, střep z těla hrnce, zdobený archaickým rádélkem v podobě linií z malých čtverečků (zachovávány tři). Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 204.)

Celek s inventárními čísly 11680 – 11690.

Inventární číslo 11686

Hnědo-šedý, uvnitř šedo-hnědý, okrajový střep, zdobený dvěma jednoduchými rovnoběžnými vlnovkami. Střep pochází z hrnce nebo menší zásobnice. Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 205)

Celek s inventárními čísly 11680 – 11690.

Inventární číslo 11687

Světle šedo-bělavý, uvnitř šedý, okrajový střep hrnce, zdobený na okraji i na těle rytou šroubovicí (pět linií). Oboustranný pískový přetah. Oxidační výpal, obtáčení, makroskopické ostřívo. (obr. č. 206)

Celek s inventárními čísly 11680 – 11690.

Inventární číslo 11688

Šedý, uvnitř černo-šedý, okrajový střep hrnce, zdobený jednou linií vrypů a pod ní vlnicí (zachována jedna). Oxidační výpal, stavěno, makroskopické ostřívo. (obr. č. 207)

Celek s inventárními čísly 11680 – 11690.

Inventární číslo 11689

Hnědo-šedý, uvnitř šedý, okrajový střep hrnce, zdobený jednou linií vrypů. Oxidační výpal, makroskopické ostřívo. (obr. č. 208)

Celek s inventárními čísly 11680 – 11690.

Inventární číslo 11690

Hnědý střep z podhrdlí hrnce, zdobený rytou šroubovicí (zachovány tři linie). Na vnitřní straně střepu zduření. Oxidační výpal, makroskopické ostřívo. (obr. č. 209)

Celek s inventárními čísly 11680 – 11690.

Inventární číslo 11699

Železné kopí s dlouhým protáhlým listem a osmihrannou tulejí. List asi uprostřed délky poškozen. Na listu kopí pseudomask. Konzervováno. Vykopáno v Malinném.

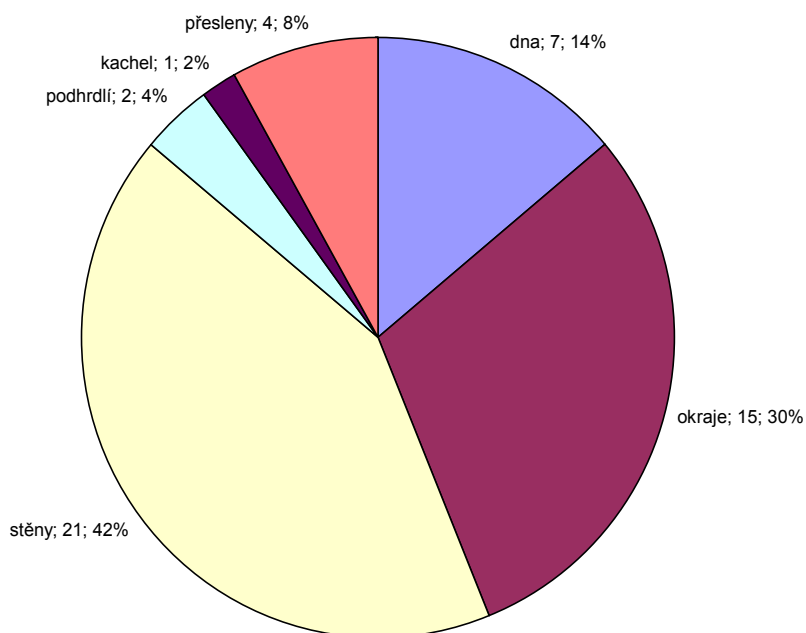
Inventární číslo 11700

Železné kopí s osmihrannou tulejí a poškozeným olámaným listem. Na listu pseudomask. Konzervováno. Vykopáno v Malinném.⁸⁶

Soubor keramických nálezů z obce Malinné obsahuje celkem padesát keramických střepů.

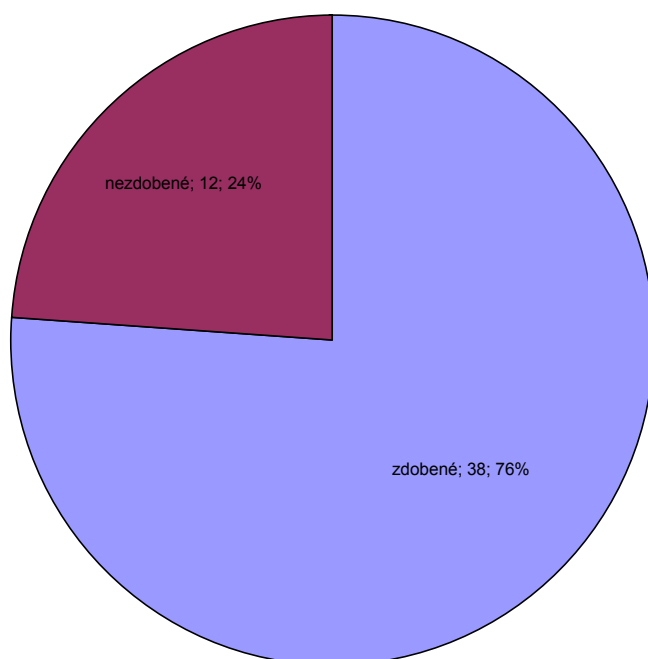
Grafy

Druhy střepů z Malinného

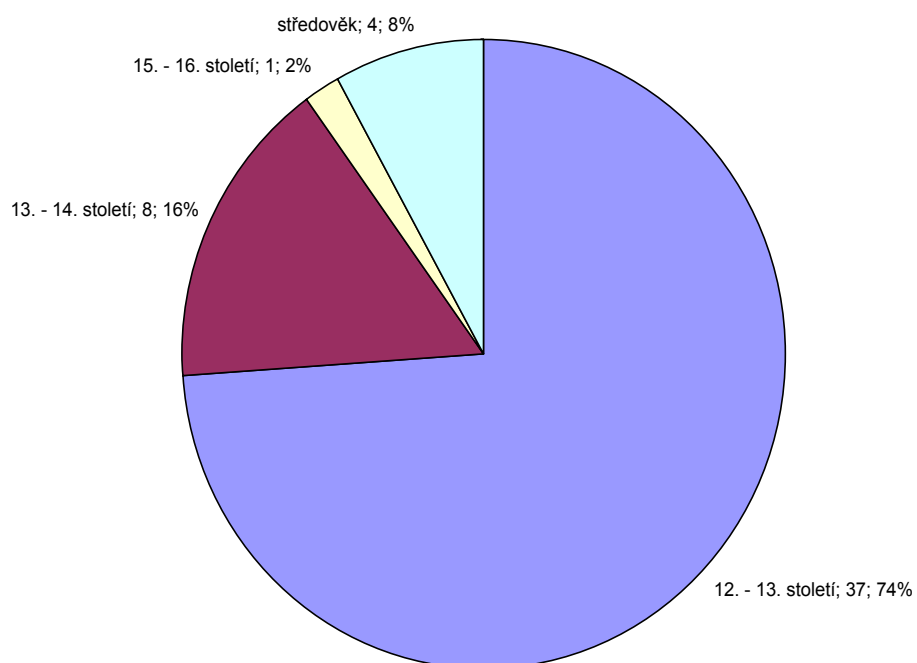

⁸⁶ Viz. Inventární karty muzea ve Skutči.

Počet zdobených a nezdobených střepeů z Malinného

Střepey z Malinného rozříděné podle století

6.1.3 Raná

Popis keramiky

Sonda I obsahuje 4 sáčky:

V sáčku číslo 2 ze sondy I a vrstvy 101 se nachází čtyři kusy keramiky vážící padesát dva gramů. Jedná se o soubor keramiky obsahující dvě skupiny střepů. První skupina zahrnuje jeden střep ze stěny. Střep je šedě zbarvený, obsahuje křemínky a slídu. Druhou skupinu tvoří jeden střep ze dna a dva střepy ze stěny. Tyto střepy jsou světle šedě zbarvené. Střepy jsou žluto-zeleně polévané – patrně pochází ze stejné nádoby. Jeden střep je zdobený.

Sáček číslo 15 ze sondy I a vrstvy 101 obsahuje jeden kus vážící dvacet gramů. Jedná se o nezdobené a nepolévané dno.

Sáček číslo 30 ze sondy I a vrstvy H4 tvoří tři kusy o váze čtyřicet dva gramů. Jsou to střepy ze stěny. Jeden kus je zdobený rytou šroubovicí a žádný není polévaný.

V sáčku číslo 36 ze sondy I a vrstvy 101 se nachází jeden kus o váze jeden gram. Je to kus ze stěny, který není zdobený. Střep je z vnitřní strany světle hnědě polévaný.

Sonda II zahrnuje 6 sáčků:

Sáček číslo 1 ze sondy II a vrstvy 101 obsahuje čtyři kusy keramiky o váze čtrnáct gramů. Jsou to jeden střep ze dna, jeden střep z okraje a dva střepy ze stěny. Střepy jsou světle šedě zbarveny. Všechny střepy jsou polévané. Dva střepy jsou polévané tmavě zeleně, jeden tmavě žlutě a jeden hnědě. Jeden střep ze stěny je zdobený rytou šroubovicí.

Sáček číslo 6 ze sondy II a vrstvy 101 zahrnuje tři kusy keramiky o váze šestnáct gramů. Jsou to jeden střep ze dna a dva střepy ze stěny. Střepy jsou světle šedě zbarvené. Všechny střepy jsou polévané. Dva kusy jsou polévané žlutě a jeden kus zeleně. Žádný střep není zdobený.

V sáčku číslo 10 ze sondy II a vrstvy 102 se nachází jeden kus keramiky o váze čtyři gramy. Je to střep ze dna. Tento střep je světle šedě zbarvený a světle hnědě polévaný. Střep je zdobený.

Sáček číslo 12 ze sondy II a vrstvy H3-dítě obsahuje jeden kus o váze dva gramy. Je to zdobený a nepolévaný kus ze stěny.

Sáček číslo 22 ze sondy II a vrstvy 101 obsahuje dva kusy vážící osmnáct gramů. Jedná se o nezdobené střepy ze stěny, z vnitřní strany hnědě polévané. Oba kusy zřejmě pochází ze stejné nádoby.

Sáček číslo 29 ze sondy II a vrstvy 102 tvoří čtyři kusy vážící dvacet čtyři gramů. Jedná se o jedno dno a tři stěny. Všechny střepy jsou nezdobené a z vnitřní strany polévané. Dva střepy jsou polévané žlutě, jeden hnědě a jeden tmavozeleně.

Sonda III obsahuje 3 sáčky:

Sáček číslo 8 ze sondy III a vrstvy 101 obsahuje jeden kus keramiky vážící osmnáct gramů. Jedná se o nezdobený a nepolévaný okraj květináče.

Sáček číslo 16 ze sondy III a vrstvy 101 tvoří jeden kus o váze osm gramů. Je to nezdobený okraj, který je z obou stran hnědě polévaný.

V sáčku číslo 23 ze sondy III a vrstvy 101 se nachází dva kusy o váze dvanáct gramů. Jsou to zdobené okraje oboustranně polévané. Jeden střep je polévaný tmavohnědě a druhý tmavozeleně.

Sonda IV zahrnuje 2 sáčky:

Sáček číslo 11 ze sondy IV a vrstvy 101 tvoří jeden kus vážící třicet gramů. Jedná se o nezdobené a nepolévané držátko z trojnožky.

Sáček číslo 58 ze sondy IV a vrstvy H5 preparace tvoří jeden kus o váze dva gramy. Je to nepolévaný kus ze stěny, zdobený rytou šroubovicí.

Sonda V obsahuje 7 sáčků:

V sáčku číslo 31 ze sondy V a vrstvy 101 se nachází pět kusů vážících dvanáct gramů. Jedná se o střepy ze stěny. Dva kusy jsou zdobené rytou šroubovicí. Všechny střepy jsou polévané. Tři kusy jsou polévané světle zeleně z vnější strany, jeden světle hnědě z vnitřní strany a jeden z vnější strany světle zeleně a z vnitřní strany tmavozeleně.

Sáček číslo 42 ze sondy V a vrstvy H20 preparace obsahuje dva kusy vážící deset gramů. Jedná se o jedno dno a jeden střep ze stěny. Oba střepy jsou nezdobené a polévané. Jeden kus je polévaný hnědě z obou stran a druhý kus je z vnitřní strany červeně polévaný.

V sáčku číslo 43 ze sondy V a vrstvy H21 preparace se nachází jeden kus o váze dva gramy. Je to nezdobený kus ze stěny. Z vnitřní strany je tento střep červeně polévaný.

Sáček číslo 46 ze sondy V a vrstvy H23 tvoří jeden kus vážící čtyřicet gramů. Jedná se o nepolévaný a nezdobený kus ze stěny.

Sáček číslo 48 ze sondy V a vrstvy 101 obsahuje jeden kus o váze šestnáct gramů. Je to nezdobené dno, které je z vnitřní strany světle zeleně polévané.

Sáček číslo 61 ze sondy V a vrstvy 105 tvoří tři kusy vážící dvacet čtyři gramů. Jedná se o jedno dno, jeden okraj a jeden kus ze stěny. Jeden kus je zdobený. Všechny střepy jsou polévané. Dno je z vnitřní strany zeleně polévané, stěna je z obou stran tmavě hnědě polévaná a okraj je z obou stran světle hnědě polévaný.

Sáček číslo 74 ze sondy V a vrstvy H24 preparace obsahuje tři kusy o váze osm gramů. Je to jedno dno a dva kusy ze stěny. Všechny střepy jsou polévané. Dno je z vnitřní strany zeleně polévané, jedna stěna je z vnější strany tmavě zeleně polévaná a druhá stěna je z vnější strany žlutě polévaná. Žádný střep není zdobený.

Sonda VI zahrnuje 3 sáčky:

V sáčku číslo 50 ze sondy VI a vrstvy 101 se nachází jeden kus vážící jeden a půl gramu. Jedná se o nezdobený a oboustranně polévaný kus ze stěny. Z vnitřní strany je střep světle hnědě polévaný a z vnější strany je polévaný tmavě hnědě.

Sáček číslo 59 ze sondy VI a vrstvy 101 obsahuje tři kusy vážící třicet gramů. Jedná se o nezdobené kusy ze stěny. Dva kusy jsou z vnitřní strany světle zeleně polévané.

V sáčku číslo 60 ze sondy VI a vrstvy H5 preparace se nachází dva kusy o váze šestnáct gramů. Jsou to nezdobené kusy ze stěny. Jeden střep je z vnější strany žlutě polévaný.

Keramický soubor z výzkumu u kostela sv. Jakuba v Rané obsahuje celkem padesát dva keramických střepů.

Technologické skupiny

1. skupina

- 1.mikroskopická zrna, výpal oxidační nebo oxidačně redukční
- 2.povrch hladký, leštěný
- 3.tvrký
- 4.barva na řezu světlá šedá, poléváno hnědě

Do této skupiny patří: tři střepy ze sáčku číslo 1, dva střepy ze sáčku číslo 6, jeden střep ze sáčku číslo 10, jeden střep ze sáčku číslo 16, dva střepy ze sáčku číslo 22, dva střepy ze sáčku číslo 23, čtyři střepy ze sáčku číslo 29, tři střepy ze sáčku číslo 31, jeden střep ze sáčku číslo 42, jeden střep ze sáčku číslo 60 a jeden střep ze sáčku číslo 61.

2. skupina

- 1.mikroskopická zrna, výpal oxidačně redukční
- 2.povrch hladký až jemně drsný
- 3.střední až tvrdý
- 4.barva řezu šedá, načervenalá, střep šedo-černý, polévaný červeně, tmavě zeleně

Do této skupiny patří: jeden střep ze sáčku číslo 8, jeden střep ze sáčku číslo 11, dva střepy ze sáčku číslo 31, jeden střep ze sáčku číslo 36, jeden střep ze sáčku číslo 42, jeden střep ze sáčku číslo 48, jeden kus ze sáčku číslo 59 a dva střepy ze sáčku číslo 74.

3. skupina

- 1.mikroskopická zrna, drobná slída hustě, s obsahem křemene ojediněle, výpal oxidační nebo oxidačně redukční
- 2.povrch hladký až jemně drsný
- 3.tvrký
- 4.řez při vnitřní straně tmavý, při vnější světlý, vnitřní a vnější strana tmavě šedá, polévaný červeně

Do této skupiny patří: jeden střep ze sáčku číslo 2, jeden střep ze sáčku číslo 6, jeden střep ze sáčku číslo 30, jeden střep ze sáčku číslo 43, jeden střep ze sáčku číslo 50, dva střepy ze sáčku číslo 61 a jeden střep ze sáčku číslo 74.

4. skupina

- 1.mikroskopická zrna, velmi drobná slída hustě, výpal oxidační nebo oxidačně redukční
- 2.povrch hladký až jemně drsný

3.tvrký

4.barva světle hnědá na řezu s černou

Do této skupiny patří: jeden střep ze sáčku číslo 1, tři střepy ze sáčku číslo 2, jeden střep ze sáčku číslo 12, dva střepy ze sáčku číslo 30, jeden střep ze sáčku číslo 46 a dva střepy ze sáčku číslo 59.

5. skupina

1.makroskopická zrna, drobná slída, s obsahem křemene, zrna do 1 mm, oxidační výpal

2.jemně drsný až drsný povrch

3.tvrký

4.barva načervenalá, na řezu načervenalá i černá

Do této skupiny patří: jeden střep ze sáčku číslo 15, jeden střep ze sáčku 58 a jeden střep ze sáčku číslo 60.

Technologické skupiny z Krouny a Rané se až na malé výjimky shodují. Nejvíce střepů z Rané (dvacet jedna kusů) je zařazeno v první skupině. Do druhé skupiny patří deset kusů. Ve třetí skupině se nachází osm střepů. Ve čtvrté skupině je zařazeno deset kusů. Do páté skupiny patří tři střepy.

Tabulka keramických zlomků

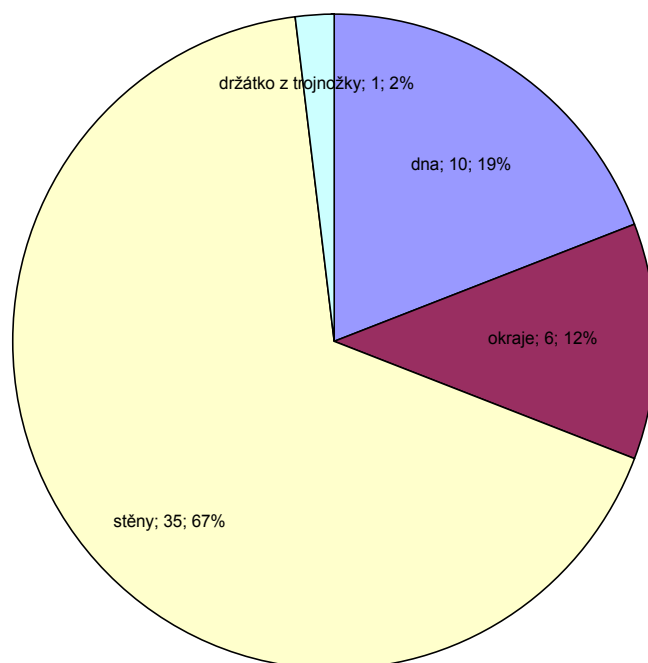
Číslo sáčku	Sonda/vrstva	Kusy		Z toho			
		celkem	váha	dno	okraj	stěny	jiné
1	II/101	4	14	1	1	2	0
2	I/101	4	52	1	0	3	0
6	II/101	3	16	1	0	2	0
8	III/101	1	18	0	1	0	0
10	II/102	1	4	1	0	0	0
11	IV/101	1	30	0	0	0	1
12	II/H3	1	2	0	0	1	0
15	I/101	1	20	1	0	0	0
16	III/101	1	8	0	1	0	0
22	II/101	2	18	0	0	2	0
23	III/101	2	12	0	2	0	0
29	II/102	4	24	1	0	3	0
30	I/H4	3	42	0	0	3	0
31	V/101	5	12	0	0	5	0
36	I/101	1	1	0	0	1	0
42	V/H20	2	10	1	0	1	0
43	V/H21	1	2	0	0	1	0
46	V/H23	1	40	0	0	1	0
48	V/101	1	16	1	0	0	0
50	VI/101	1	1,5	0	0	1	0
58	IV/H5	1	2	0	0	1	0
59	VI/101	3	30	0	0	3	0
60	VI/H5	2	16	0	0	2	0
61	V/105	3	24	1	1	1	0
74	V/H24	3	8	1	0	2	0

Tabulka keramických zlomků

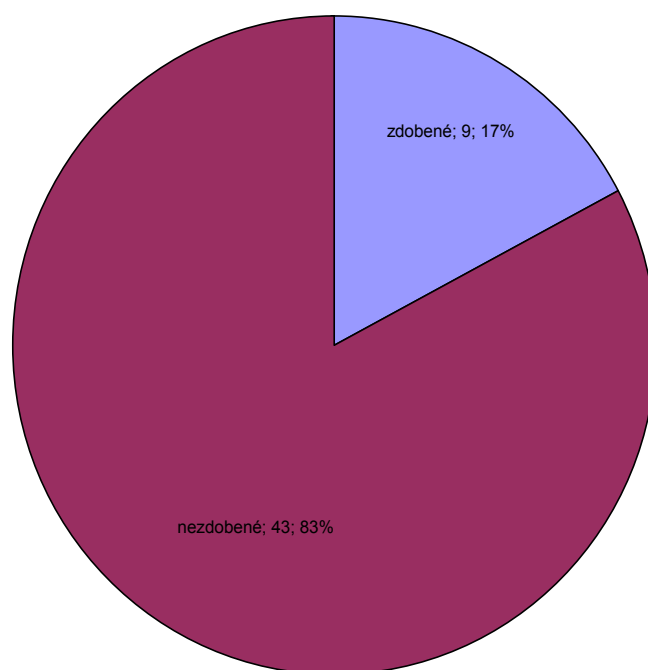
Číslo sáčku	Sonda/vrstva	Kusy		Polévané střeby				Číslo obrázku
		zdobené	nezdobené	zevnitř	zvenku	oboustranně	celkem	
1	II/101	1	3	2	1	1	4	-
2	I/101	1	3	2	0	1	3	210
6	II/101	0	3	3	0	0	3	-
8	III/101	0	1	0	0	0	0	-
10	II/102	1	0	0	1	0	1	-
11	IV/101	0	1	0	0	0	0	-
12	II/H3	1	0	0	0	0	0	211
15	I/101	0	1	0	0	0	0	212
16	III/101	0	1	0	0	1	1	-
22	II/101	0	2	2	0	0	2	-
23	III/101	0	2	0	0	2	2	-
29	II/102	0	4	4	0	0	4	-
30	I/H4	1	2	0	0	0	0	213-215
31	V/101	2	3	1	3	1	5	-
36	I/101	0	1	1	0	0	1	-
42	V/H20	0	2	1	0	1	2	-
43	V/H21	0	1	1	0	0	1	-
46	V/H23	0	1	0	0	0	0	-
48	V/101	0	1	1	0	0	1	-
50	VI/101	0	1	0	0	1	1	-
58	IV/H5	1	0	0	0	0	0	216
59	VI/101	0	3	2	0	0	2	217
60	VI/H5	0	2	0	1	0	1	218
61	V/105	1	2	1	0	2	3	-
74	V/H24	0	3	1	2	0	3	-

Grafy

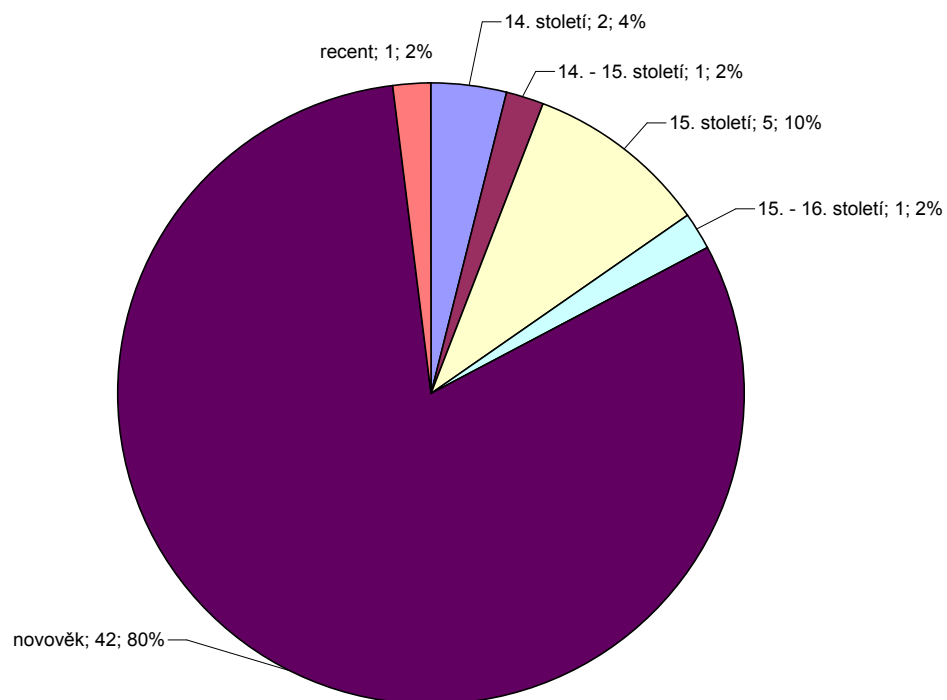
Druhy střepů z výzkumu v Rané

Počet zdobených a nezdobených střepů z výzkumu v Rané

Střeby z výzkumu v Rané roztříděné podle století

Nekeramické nálezy

Sklo

Číslo sáčku	Sonda/vrstva	Počet kusů	Popis
6	II/101	2	čiré okenní sklo
7	IV/101	1	čiré okenní sklo
8	III/101	1	čiré sklo z lahve
9	III/101	2	1 kus čirý a 1 zelený
16	III/101	1	čiré sklo
42	V/H20 preparace	1	čiré sklo
43	V/H21 preparace	1	hnědé sklo
61	V/105	1	hnědé sklo z lahve

Předměty ze železa

Sáček číslo 1 z vrstvy číslo 101 a sondy II obsahuje dva hřebíky z rakve. (obr. č. 221 - 222)

V sáčku číslo 2 z vrstvy číslo 101 sonda I se nachází tři hřebíky.

Sáček číslo 6 z vrstvy číslo 101 sonda II zahrnuje jeden hřebík.

Sáček číslo 8 z vrstvy číslo 101 sonda III obsahuje dvě pásová kování a jedno stavební kování. (obr. č. 223 - 224)

V sáčku číslo 9 z vrstvy číslo 101 sonda III se nachází jeden hřebík.

Sáček číslo 10 z vrstvy číslo 102 sonda II zahrnuje tři hřebíky.

Sáček číslo 11 z vrstvy číslo 101 sonda IV obsahuje jedno pásové kování z rakve a jeden hřebík. (obr. č. 225 - 226)

V sáčku číslo 12 z vrstvy číslo H3-dítě sonda II se nachází dva hřebíky.

Sáček číslo 13 z vrstvy číslo 100 sonda III zahrnuje 2 hřebíky. (obr. č. 227)

Sáček číslo 16 z vrstvy číslo 101 sonda III obsahuje jeden hřebík.

V sáčku číslo 17 z vrstvy číslo 101 sonda IV se nachází jeden hřebík.

Sáček číslo 18 z vrstvy číslo H7 sonda III zahrnuje dva hřebíky.

Sáček číslo 22 z vrstvy číslo 101 sonda II obsahuje jeden hřebík.

V sáčku číslo 23 z vrstvy číslo 101 sonda III se nachází dva hřebíky a kus kramle.

Sáček číslo 24 z vrstvy číslo H9 sonda VI zahrnuje sedm hřebíků a jeden amorfní kus.

Sáček číslo 25 z vrstvy číslo H10 sonda III obsahuje pět hřebíků.

V Sáčku číslo 26 z vrstvy číslo 100 sonda III se nachází jeden hřebík. (obr. č. 228)

Sáček číslo 28 z vrstvy číslo 101 sonda V zahrnuje dva hřebíky.

Sáček číslo 29 z vrstvy číslo 102 sonda II obsahuje jedno kování. (obr. č. 229)

V sáčku číslo 30 z vrstvy číslo H4 sonda I se nachází jedenáct hřebíků a čtyři amorfní kusy.

Sáček číslo 31 z vrstvy číslo 101 sonda V zahrnuje tři hřebíky.

Sáček číslo 32 z vrstvy výplň hrobové jámy H8 + H9 sonda III obsahuje dva hřebíky.

V sáčku číslo 35 z vrstvy výplň hrobové jámy H19 sonda III se nachází jeden hřebík a dva kusy dřeva.

Sáček číslo 36 z vrstvy číslo 101 sonda I zahrnuje dva hřebíky.

Sáček číslo 37 z vrstvy číslo H11 preparace sonda I obsahuje tři hřebíky a dva amorfní kusy.

V sáčku číslo 38 z vrstvy výplň hr. jámy H19 sonda III se nachází pět kousků hřebíků, jeden amorfní kus a jedno pásové kování. (obr. č. 230)

Sáček číslo 39 z vrstvy H18 preparace sonda III zahrnuje dva hřebíky a devět amorfních zlomků.

Sáček číslo 40 z vrstvy H19 preparace sonda III obsahuje čtyři amorfní zlomky.

V sáčku číslo 42 z vrstvy H20 preparace sonda V se nachází dva amorfní kusy.

Sáček číslo 43 z vrstvy H21 preparace sonda V zahrnuje jedna skoba. (obr. č. 231)

Sáček číslo 48 z vrstvy číslo 101 sonda V obsahuje dva hřebíky a dvě plochá kování. (obr. č. 232 - 233)

V sáčku číslo 51 z vrstvy číslo 101 sonda V se nachází jeden hřebík a jedno ploché kování. (obr. č. 234)

Sáček číslo 52 z vrstvy číslo 101 sonda VI zahrnuje jedno ploché kování. (obr. č. 235)

Sáček číslo 58 z vrstvy H5 preparace sonda IV obsahuje jeden hřebík.

V sáčku číslo 60 z vrstvy H5 preparace sonda VI se nachází dva hřebíky.

Sáček číslo 61 z vrstvy číslo 105 sonda V zahrnuje pět hřebíků.

Sáček číslo 68 z vrstvy H25 sonda VI obsahuje dva hřebíky.

V sáčku číslo 70 z vrstvy H5 sonda VI se nachází jeden hřebík.

Sáček číslo 74 z vrstvy H24 preparace sonda V zahrnuje tři amorfní zlomky, šest hřebíků a tři kousky petrifikovaného dřeva.

Sáček číslo 75 z vrstvy H24 sonda V obsahuje jeden hřebík.

V sáčku číslo 76 z vrstvy číslo 101 sonda V se nachází čtyři hřebíky a jeden amorfní zlomek.

Ostatní

Sáček číslo 4 ze sondy II a vrstvy 101 označený jako keramika žádnou keramiku neobsahoval. Zato se v něm našel kámen, štípaná industrie a zlomek z hřebíku.

Sáček číslo 6 ze sondy II a vrstvy 101 ukrýval spolu s třemi kusy keramiky také jeden kus stavebního materiálu. Jedná se nejspíše o střešní tašku nebo dlaždici tmavě červené barvy.

Sáček číslo 16 ze sondy III a vrstvy 101 obsahuje jeden černý knoflík. (obr. č. 236)

V sáčku číslo 38 ze sondy III a vrstvy výplň hr. jámy H19 se nachází tři bílé knoflíky. (obr. č. 237)

Sáček číslo 49 ze sondy III a vrstvy H18 zahrnuje jeden knoflík z barevného kovu. (obr. č. 238)

Sáček číslo 61 ze sondy V a vrstvy 105 obsahuje dva kusy z rakve z barevného kovu.
(obr. č. 239)

6.2 Datování archeologického materiálu

Krouna

Charakteristika

13. – 14. století – Střepey jsou většinou tmavě šedě až černě zbarveny, dva jsou na povrchu červené a jeden je hnědý. Na některých střepech je patrný sendvičový efekt. Střepey obsahují křemínky a slídu. Jedná se o hrubou keramiku. Střepey jsou zdobené rytou šroubovicí a v jednom případě vodorovnými žlábkem.

14. – 15. století – Střepey jsou bílé, červené, světle hnědé, okrové a světle i tmavě šedě zbarvené. Na některých je patrný sendvičový efekt. Většina střepey obsahuje křemínky nebo slídu anebo obojí. Střepey mají plastickou výzdobu nebo jsou zdobené žlábkem nebo rytou šroubovicí.

Novověk – Tato skupina tvoří největší část celého souboru. Střepey mají bílou, červenou, světle hnědou, okrovou a světle i tmavě šedou barvu. Většina střepey je barevně polévaná. Barva polévání je černá, světle i tmavě hnědá, světle i tmavě zelená a žlutá. Výjimečně obsahují slídu. A výjimečně je na střepech patrný sendvičový efekt. Střepey mají plastickou výzdobu nebo jsou zdobené žlábkem. Jeden střepe je zdobený složitějším geometrickým vzorem.

13. století – zahrnuje dva kusy ze sáčku číslo 34/2006, šest kusů ze sáčku číslo 35/2006, třináct kusů ze sáčku číslo 39/2007, osm kusů ze sáčku číslo 40/2007 a osm kusů ze sáčku číslo 44/2007.

13. – 14. století – tvoří jeden kus ze sáčku číslo 16/2004, jeden kus ze sáčku číslo 31/2006, třicet šest kusů ze sáčku číslo 37/2006, dva kusy ze sáčku číslo 38/2007, třicet kusů ze sáčku číslo 42/2007 a pět kusů ze sáčku číslo 43/2007.

14. století – obsahuje jeden kus ze sáčku číslo 13/2004 a osm kusů ze sáčku číslo 34/2006.

14. – 15. století – zahrnuje jeden kus ze sáčku číslo 13/2004, dva kusy ze sáčku číslo 14/2004, třináct kusů ze sáčku číslo 15/2004, dvacet tři kusů ze sáčku číslo 31/2006, třicet osm kusů ze sáčku číslo 35/2006, jedno sto jedenáct kusů ze sáčku číslo 37/2006, sedm kusů ze sáčku číslo 38/2007, sedmnáct kusů ze sáčku číslo 39/2007, osm kusů ze sáčku číslo 40/2007, tři kusy ze sáčku číslo 41/2007, šedesát šest kusů ze sáčku číslo 42/2007, šest kusů ze sáčku číslo 43/2007 a šest kusů ze sáčku číslo 44/2007.

15. století – tvoří pět kusů ze sáčku číslo 16/2004 a jeden kus ze sáčku číslo 36/2006.

Středověk – novověk – jeden kus ze sáčku číslo 32/2006.

Novověk – obsahuje čtyři kusy ze sáčku číslo 13/2004, sedm kusů ze sáčku číslo 14/2004, sedmnáct kusů ze sáčku číslo 15/2004, jedenáct kusů ze sáčku číslo 16/2004, dvacet devět kusů ze sáčku číslo 31/2006, jedenáct kusů ze sáčku číslo 32/2006, jeden kus ze sáčku číslo 33/2006, třináct kusů ze sáčku číslo 34/2006, třicet osm kusů ze sáčku číslo 35/2006, čtyři kusy ze sáčku číslo 36/2006, dvacet čtyři kusů ze sáčku číslo 37/2006, čtyři kusy ze sáčku číslo 38/2007, jeden kus ze sáčku číslo 41/2007, dvanáct kusů ze sáčku číslo 39/2007, sedm kusů ze sáčku číslo 40/2007, čtyřicet dva kusů ze sáčku číslo 42/2007, jeden kus ze sáčku číslo 43/2007 a čtyři kusy ze sáčku číslo 44/2007.

Malinné

1. skupina – z období 12. – 13. století – zahrnuje střep s inventárním číslem 823, střepy s inventárním číslem 824,⁸⁷ celek archeologických nálezů s inventárními čísly 11499 – 11515⁸⁸ a celek archeologických nálezů s inventárními čísly 11680 – 11690.⁸⁹

2. skupina – z období 13. – 14. století – je tvořena celkem archeologických nálezů s inventárními čísly 11566 – 11569.

3. skupina - z období 15. – 16. století – obsahuje zlomek kachle s inventárním číslem 11570.⁹⁰

4. skupina - středověk - se skládá z předmětů, které nelze blíže datovat. Tvoří ji: železné kopí s inventárním číslem 650,⁹¹ hliněný přeslen s inventárním číslem 11571,⁹²

⁸⁷ FROLÍK, Jan. *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč, 1982. s. 17.

⁸⁸ FROLÍK, Jan. *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč, 1982. s. 20.

⁸⁹ FROLÍK, Jan. *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč, 1982. s. 21.

⁹⁰ FROLÍK, Jan. *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč, 1982. s. 20.

hliněný přeslen s inventárním číslem 11572, kamenný přeslen s inventárním číslem 11573, kamenný přeslen s inventárním číslem 11574, železné kopí s inventárním číslem 11699⁹³ a železné kopí s inventárním číslem 11700.

Raná

Charakteristika

13. – 14. století – Shoduje se s keramikou z Krouny. Střepy jsou tmavě šedé a hnědé. Obsahují drobnou slídu a křemínky. Na povrchu jsou drsné.

14. – 15. století – Shoduje se s keramikou z Krouny. Střepy jsou červené, světle hnědé a šedé. Obsahují drobnou slídu a křemínky.

Novověk – Shoduje se s Keramikou z Krouny. Střepy jsou červené, světle hnědé a světle šedé. Téměř všechny střepy jsou polévané. Barva polévání je červená, světle a tmavě hnědá, světle a tmavě zelená a žlutá.

14. století – zahrnuje jeden kus ze sáčku číslo 15 a jeden kus ze sáčku číslo 60.

14. – 15. století – tvoří jeden kus ze sáčku číslo 2.

15. století – obsahuje jeden kus ze sáčku číslo 12, tři kusy ze sáčku číslo 30 a jeden kus ze sáčku číslo 58.

15. – 16. století – zahrnuje jeden kus ze sáčku číslo 59.

Novověk – tvoří čtyři kusy ze sáčku číslo 1, tři kusy ze sáčku číslo 2, tři kusy ze sáčku číslo 6, jeden kus ze sáčku číslo 10, jeden kus ze sáčku číslo 11, jeden kus ze sáčku číslo 16, dva kusy ze sáčku číslo 22, dva kusy ze sáčku číslo 23, čtyři kusy ze sáčku číslo 29, pět kusů ze sáčku číslo 31, jeden kus ze sáčku číslo 36, dva kusy ze sáčku číslo 42, jeden kus ze sáčku číslo 43, jeden kus ze sáčku číslo 46, jeden kus ze sáčku číslo 48, jeden kus ze sáčku číslo 50, dva kusy ze sáčku číslo 59, jeden kus ze sáčku číslo 60, tři kusy ze sáčku číslo 61 a tři kusy ze sáčku číslo 74.

⁹¹ FROLÍK, Jan. *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč, 1982. s. 16.

⁹² FROLÍK, Jan. *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč, 1982. s. 20.

⁹³ FROLÍK, Jan. *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč, 1982. s. 21.

Současnost (recent) – obsahuje jeden kus ze sáčku číslo 8.

7 Archeologické a historické zprávy o středověkém Hlinecku

Hlinecko spadalo pod vraclavskou provincii. Úředníci této provincie sídlili na hradu Vraclav, který stál mezi dnešními obcemi Vraclaví a Svatým Mikulášem. Když v roce 1262 král Přemysl Otakar II. založil město Vysoké Mýto, přesídlili úředníci z hradu do města.⁹⁴

V písemných pramenech je uváděno jako nejstarší lokalita Hlinsko. To se objevuje v zakládací listině opatovického kláštera, datované do roku 1073, ve skutečnosti se ale jedná o falzum ze 12. století.⁹⁵

Hlineckem ze severu na jih procházela obchodní stezka spojující Hradecko a Chrudimsko s Moravou. Stezka vedla přes Holetín a Hlinsko, kde procházela brodem přes řeku Kamenici (nynější Chrudimku) a pokračovala dále na Moravu. Tato obchodní stezka je vyznačena na nejstarší známé mapě Čech, kterou nakreslil mladoboleslavský lékař Mikuláš Klaudián. Mapa byla vydána v Norimberku v roce 1518. Tato mapa má oproti dnešním mapám obrácenou orientaci: sever je dole, jih nahoře, východ vlevo a západ vpravo (obr. č. 2).⁹⁶

Ve středověku a novověku patřilo Hlinecko pod Rychmburské panství. Centrem tohoto panství byl hrad Rychmburk. Tento hrad se nachází tři kilometry východně od městečka Skutče. Hrad Rychmburk se vypíná na ostrohu nad říčkou Korunkou na severním okraji vesnice Předhradí. Obec Předhradí se skládá ze tří částí: z hradu, města a vesnice. Od vsi Předhradí vede k hradu přes hluboký příkop, ve kterém je nyní zahrada, klenutý most. Dříve tam býval most padací. V příkopě je hluboká hradní studna. Pětiboký hrad se zaoblenými nárožními má dvojdílnou dispozici. „*Za čelní hradbou s kulisovou branou původně stál okrouhlý bergfrit,*“ na kterém jsou patrné nejméně dvě stavební fáze. „*Bergfrit je ukončený osmibokou zděnou helmicí.*“ V zadní části hradu se nachází lichoběžníkový palác. V jeho přízemí se nachází místnost, která je sklenutá čtyřmi poli křížových kleneb na střední sloup. V první polovině 16. století byly horní části paláce přestavěny. V té době byla

⁹⁴ ŠRÁMEK, Karel. Hlinsko v Čechách: Stručný nástin dějin města. Hlinsko, 1968. s. 6.

⁹⁵ FROLÍK, Jan. Archeologické památky Hlinecka a Chrasticka. Hlinsko, 1989. s. 8.

⁹⁶ ŠRÁMEK, Karel. Hlinsko v Čechách: Stručný nástin dějin města. Hlinsko, 1968. s. 5, 9.

k jižnímu nároží paláce připojena čtvercová přístavba. V téže době bylo v předhradí postaveno opevnění se třemi baštami.⁹⁷

Historie hradu začíná ve 14. století, protože ve 13. století v listině z roku 1289 je zmiňována pouze Skuteč, ale hrad Rychmburk ne. Tehdy za vlády krále Jana Lucemburského se panství Rychmburské dostalo z královských rukou do vlastnictví pánů z Mrdic. Prvním známým držitelem hradu, který pocházel z tohoto rodu byl Tas z Rychmburka, žijící na počátku 14. století. Tas byl zřejmě i stavitelem Rychmburského hradu.⁹⁸

Hlinecko je kraj, který byl ve 13. – 14. století kolonizován.⁹⁹

Před rokem 1344 spadaly Čechy pod Mohučské arcibiskupství. Protože se stále množily stížnosti na velkou vzdálenost Mohuče od Čech i na odlišnost jazyků obou zemí, vydal papež Klement VI. 30. dubna 1344 bulu, jíž povýšil pražské biskupství na arcibiskupství. Prvním arcibiskupem se stal Arnošt z Pardubic. V tom samém roce bylo také založeno Litomyšlské biskupství. Prvním biskupem v Litomyšli se stal Jan I. Papeži byly zaslány dvě listiny, první s datem 3. prosince 1349, ta se týkala sporu o to, které vesnice mají být připojeny k novému biskupství a druhá s datem 4. listopadu 1350, byla žádostí o připojení kostelů a klášterů v Podlažicích, Sezemicích, Pardubicích a Chrudimi k novému biskupství. Třetí listina s datem 12. dubna 1351 byla papežovou odpovědí. Papež v ní souhlasil s připojením vyjmenovaných kostelů k litomyšlskému biskupství. V těchto listinách jsou poprvé zmíněny vesnice Krouna (Grunaw superior = Krouna horní), Otradov (Grunaw inferior = Krouna dolní) a Raná, jejichž farnosti přešly k litomyšlskému biskupství. Hlinecko patřilo pod vysokomýtský děkanát, který do roku 1349 spadal pod pražské biskupství a arcibiskupství. V letech 1349 - 1351 přešel vysokomýtský děkanát pod biskupství litomyšlské.¹⁰⁰

V roce 1349 se poprvé objevuje nový majitel Rychmburského panství Beneš z Vartemberka. Dalšími majiteli Rychmburského panství se stali páni z Pardubic. Vilém

⁹⁷ DURDÍK, Tomáš. *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*. 2. vydání. Praha, 2000. ISBN 80-7277-003-9. s. 489 – 490.; SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého, díl 1*. 3. vydání. Praha, 1993. ISBN 80-85794-05-5. s. 77-78.

⁹⁸ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého, díl 1*. 3. vydání. Praha, 1993. ISBN 80-85794-05-5. s. 79.; FROLÍK, Jan. *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč, 1982. s. 10.

⁹⁹ FROLÍK, Jan. *Archeologické památky Hlinecka a Chrastocka*. Hlinsko, 1989. s. 8.

¹⁰⁰ NEKVIDOVÁ, Marcela. *Krouna 1349 – 2009*. 2. vydání. Krouna, 2009. s. 31.; FROLÍK, Jan. *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč, 1982. s. 10.; ŠEBEK, František. K vývoji farní správy Pardubic v době předhusitské. In *Východočeský sborník historický* 2, 1992, s. 49-50.; o vysokomýtském děkanátu ŠRÁMEK, Karel. *Hlinsko v Čechách: Stručný nástin dějin města*. Hlinsko, 1968. s. 7 - 8.

z Pardubic, bratr arcibiskupa Arnošta, byl pravděpodobně prvním Rychmburským pánem z tohoto rodu. Když po roce 1387 zemřel, zdědil po něm panství jeho syn Smil Flaška z Rychmburka. Smil Flaška prožil mládí v Praze a získal zde bakalářské vzdělání. Seznámil se tu také s pozdějším králem Václavem. Když se v roce 1378 stal Václav králem, věnoval mu Smil Flaška svou knihu s názvem Nová rada. Jednalo se o alegorickou báseň, ve které zvířata dávala rady lvovi, svému novému králi. Hrad Rychmburk byl Smil Flaškovým jediným sídlem, od něhož také odvozoval svůj přídomek. 8. června 1392 vložil do zemských desek zápis o prodeji hradu Rychmburk, Skutče, Hlinska, Svratky a 58 vesnic, ze sledovaného regionu jde o Dědovou, Kladno, Lešany, Leštinku, Malinné, Oldřetice, Otradov, Pokřikov, Radčice, Vojtěchov a Žďárec u Skutče Otě z Bergova a Bočkovi z Poděbrad. Nejednalo se o skutečný prodej, ale o „odevzdání k věrné ruce“, protože v roce 1396 Smil Flaška části svého majetku opět prodává. Po smrti Smila Flašky z Rychmburka 13. srpna 1403 přešlo panství na jeho syna Arnošta Flašku z Rychmburka. Arnošt byl nejvyšším mincmistrem království Českého. V zápisu z 21. března 1413 rozlišuje svůj majetek na ten, který patří k hradu Rychmburku, k Pardubicím a k hlinecké tvrzi. Je to jediný záznam, kde je uvedena hlinecká tvrz. Za manželku si vzal Elišku, dceru Jana z Hradce. V roce 1421 Arnošt Flaška zajal a upálil tábory v Chotěboři a v šachtách Kutnohorských. Za to Žižka vyplenil Pardubický a Sezemický klášter. Na hrad Rychmburk nezaútočil jen proto, že spěchal na Moravu. V roce 1425 byl hrad dobit tábory, kteří na hrad dosadili svoji posádku. Těto posádce velel v letech 1427 – 1432 Jiřík Kroměšín z Březovic. Dalším majitelem panství se stal Jan Flaška z Pardubic, bratr Arnošta Flašky z Rychmburka. Když na podzim roku 1439 zemřel, připadlo panství králi. Král Albrecht Habsburský daroval panství 14. října roku 1439 Kašparovi Šlikovi z Holiče a Haškovi z Valdšteina. Roku 1443 patřilo panství Janu Pardusovi z Horky a Vratkova. Arnošt Flaška z Rychmburka prodal Hlinsku lesy, rybníky a pole Balkovská, ležící mezi Blatnem a Vojtěchovem. Arnošt Flaška z Rychmburka zemřel a hlinečtí dostali zápis o prodeji teprve 10. června 1443 od nového majitele Rychmburka Jana Parduse z Horky a Vratkova. Tento pán byl Tábořským hejtmanem, ale v bitvě u Lipan přešel ke králi Zikmundovi. Později stál na straně Jiřího z Poděbrad. Na Rychmburské panství přivedl ke všem farám husitské kněží. Na konci 15. století vlastnil panství Vilém Pardus z Vratkova, což byl asi Janův vnuk. Protože Vilém neměl žádné děti, odkázal Rychmburk své matce Anežce z Chlumu a z Košumberka. Anežka byla sestra Albrechta a Slavaty z Chlumu. Anežka z Chlumu a Košumberka se třikrát provdala. Jejím prvním manželem byl Bernard z Petrkova, druhým pan Pardus z Vratkova a třetím pan Šťastný z Valdšteina. Když v roce 1501 zemřela, připadlo Rychmburské panství jejímu synovi ze třetího manželství Jindřichovi

z Valdšteina a na Skalách. V roce 1511 povolil Jindřich Hlineckým přivádět vodu z řeky Chrudimky do obecního rybníka. Požadoval za to husu na svatého Martina a plec o Velikonocích. Jindřich z Valdšteina a na Skalách si vzal za manželku Markétu z Vartemberka, s níž měl dva syny Karla a Viléma a dceru Kateřinu. Po Jindřichově smrti si panství rozdělili jeho synové. Karel získal panství Skalské a Zbirožské a Vilém získal Rychmburk s předhradím a městečka Skuteč, Hlinsko a Svatku. Vilém si vzal za manželku Mandalenu z Chlumu a Košumberka a měl s ní dva syny a dceru Anežku. V roce 1547 bylo panství Vilémovi zabaveno, protože se účastnil protihabsburského odboje. Vilém dostal v léno panství Bydžovské. V roce 1552 Vilém zemřel. 12. ledna 1552 zastavil král Ferdinand I. Rychmburské panství Jáchymovi z Hradce, Jiříkovi z Gerštorfu, Petrovi Janovskému ze Soutic, Marjaně Robmhákové ze Soutic a Valšovi Robmhápovi, poručníkům dětí Zikmunda Robmhápa ze Suché. 20. prosince 1558 prodal král Ferdinand I. panství Zdeňkovi Berkovi z Dubé a Lipého. „*Zdeněk Berka byl hejtmanem Chrudimského kraje, nejvyšším sudím, tajným radou, komorníkem a nejvyšším podkoním Viléma knížete Bavorského.*“ Zdeněk Berka měl čtyři syny: Václava, který byl nejvyšším komorníkem, Zbyňka, který byl Pražským arcibiskupem, Ladislava, vlastníka Meziříčí a Jaroslavice a Zdeňka, který byl nejvyšším komorníkem na Moravě. Když Zdeněk Berka z Dubé a Lipého 23. září 1572 zemřel, připadlo panství jeho nejstaršímu synovi Václavovi. Václavovou první manželkou byla Alena z Meziříčí a z Lomnice a druhou Markéta z Lípy. Václav zemřel 6. července 1600. Novým pánem na Rychmburku se měl stát jeho syn Lev Burjan Euseb Berka z Dubé. Protože byl nezletilý, měl poručníky Markétu Berkovou z Lípy, Zbyňka Berku arcibiskupa a Ladislava Berku. Protože byl Lev Burjan Euseb Berka z Dubé katolík a přívrženec krále Ferdinanda II., získal úřad dědičného maršálka po Pertoltovi z Lipého, který byl odsouzen, protože stál na straně Fridricha Falckého a 13. února 1623 získal Lev Berka titul hrabě. Manželkou Lva Berky byla Františka Hippolyta Eusebie hraběnka z Fyrštemberka, která vydala řád pro poddané. Lev Burjan Euseb Berka z Dubé zemřel v roce 1625.¹⁰¹

Do roku 1849 fungovalo Rychmburské panství jako správní jednotka. Poslední majitelé Thurn-Taxisové vlastnili Rychmburk do roku 1945, kdy došlo k zestátnění.¹⁰²

¹⁰¹ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého, díl 1.* 3. vydání. Praha, 1993. ISBN 80-85794-05-5. s. 79-86.; ŠRÁMEK, Karel. *Hlinsko v Čechách: Stručný nástin dějin města.* Hlinsko, 1968. s. 8 - 9.

¹⁰² NEKVIDOVÁ, Marcela. *Krouna 1349 – 2009.* 2. vydání. Krouna, 2009. s.7 - 8.; ŠIMEK, Tomáš et al. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: východní Čechy, díl VI.* Praha, 1989. ISBN 25-057-89. s. 430.

8 Raná v rámci vývoje středověkého Hlinecka

Obec Raná leží pět kilometrů severovýchodním směrem od města Hlinska. Nachází se uprostřed hlineckého regionu. Ranou protéká stejnojmenný potok.¹⁰³

O počátcích obce se toho mnoho neví. Vesnice Raná se poprvé objevuje v písemných pramenech roku 1349, v souvislosti se zřízením litomyšlského biskupství. Litomyšlské biskupství bylo zřízeno roku 1344. Obec Raná je uvedena v listině s datem 3. prosince 1349. Tato listina se týkala sporu o to, které vesnice mají být připojeny k litomyšlskému biskupství.¹⁰⁴

Ve středověku a novověku patřila Raná pod Rychmburské panství s centrem na hradě Rychmburk. O tom máme první písemnou zprávu z roku 1392, kdy Smil Flaška vložil do zemských desek zápis o prodeji Hlinska, Skutče, Svratky a 58 vesnic, mezi kterými byla jmenována i Raná, Otě z Bergova a Bočkovi z Poděbrad.¹⁰⁵

Na severním konci vsi stojí kostel svatého Jakuba. Ten je poprvé zmiňován v listině ze 4. listopadu 1350, stejně jako obec Raná, v souvislosti se zřízením litomyšlského biskupství. Tato listina byla žádostí biskupa Jana o připojení kostelů a klášterů v Podlažicích, Sezemicích, Pardubicích, Chrudimi a kostelů dále vyjmenovaných k litomyšlskému biskupství. Listina byla poslána papeži Klementu VI.¹⁰⁶

V dubnu a květnu roku 2006 byl u kostela svatého Jakuba proveden archeologický výzkum. Tento výzkum provedený Janem Frolíkem objevil jako nejstarší nález keramiku ze 14. století. Z čehož vyplývá, že nejstarší nalezené keramické nálezy jsou ze stejného století jako je první písemná zmínka o obci.¹⁰⁷

¹⁰³ [cit.2011-04-29]

URL: http://www.mapy.cz/#mm=ZTtTcP@sa=s@st=s@ssq=Hlinsko@sss=1@ssp=120446060_123727564_150133868_150007500@x=136609792@y=134949888@z=11

¹⁰⁴ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1951. s. 538.; NEKVIDOVÁ, Marcela. *Krouna 1349 – 2009*. 2. vydání. Krouna, 2009. s. 31.

¹⁰⁵ ŠEBEK, František – DUCHEČKOVÁ, Jana. *Kapitoly ze starších dějin obce Raná*. Pardubice, 2006. ISBN 80-86046-84-2. s. 7. ; SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého, díl 1*. 3. vydání. Praha, 1993. ISBN 80-85794-05-5. s. 80. V obci snad kdysi existovala tvrz. Poche ji umísťuje do lokality na horním konci obce za kostelem svatého Jakuba. POCHE, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1980. ISBN 21-002-80. s. 216.

¹⁰⁶ NEKVIDOVÁ, Marcela. *Krouna 1349 – 2009*. 2. vydání. Krouna, 2009. s. 31.; POCHE, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech, díl 3 (M-Ř)*. Praha, 1980. ISBN 21-002-80. s. 216.

¹⁰⁷ FROLÍK, Jan. Záchrané výzkumy u středověkých kostelů na Chrudimsku a Pardubicku. In *Zprávy České archeologické společnosti*. Supplément 68. Sborník referátů z informačního kolokvia Archeologické výzkumy v Čechách 2006, s. 48.

9 Závěr

Hlinecko leželo v minulosti stranou archeologického zájmu. Nejstarší nálezy z této lokality pochází ze začátku minulého století. Většinou se ale jednalo o náhodné objevy. Jako třeba nálezy z vesnice Malinné. Tam v roce 1910 našel Karel Malinský při úpravě svého domku hrnec s pražskými groši krále Václava II. V roce 1916 byla objevena v té samé vesnici středověká keramika. Nejstarší keramika z vesnice Malinné je datována do 12. – 13. století.

Až v poslední době se začíná pozornost archeologie obracet k tomuto regionu.

V letech 2003 až 2005 prováděl Petr Sedlák povrchové sběry v okolí obce Krouny. Při těchto sběrech našel keramické zlomky ze 13. století, které posunuly o jedno století historii této obce. Krouna je totiž v písemných pramenech poprvé uváděna v roce 1349.

Při archeologickém výzkumu u kostela sv. Jakuba v Rané se nenašly žádné keramické střepy ze 13. století, ačkoliv byl předpoklad, že by se tam mohly najít. Nejstarší keramické nálezy, které byly objeveny, byly ze 14. století. A to se ještě jednalo jen o dva kusy. Ale tento výzkum byl svým rozsahem malý, takže je možné, že v budoucnu budou v Rané střepy ze 13. století objeveny.

Na základě archeologických a písemných poznatků můžeme vývoj středověkého osídlení na Hlinecku shrnout následovně. Ve 12. - 13. století jsou archeologicky doložená sídliště v Malinném a v Předhradí. Ve 13. století je doloženo sídliště v Krouně. Ve 14. století je písemně i archeologicky doložen hrad Rychmburk. Ze 14. století je nejstarší archeologický doklad o Rané. Ze 13. – 15. století jsou archeologické nálezy z Prosetína. V listinách z let 1349 a 1350 jsou jmenovány Krouna, Otradov a Raná. K roku 1392 jsou doloženy téměř všechny dnes existující vsi. Což svědčí o tom, že kolonizace, která na Hlinecku probíhala ve 13. – 14. století byla dokončena.¹⁰⁸

¹⁰⁸ FROLÍK, Jan. *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč, 1982. s. 9-12, 20.

10 Summary

This thesis deals with archaeological excavations around the Church of St. James in Raná and with medieval colonization of the Hlinsko region. This region is defined here as 24 cadastral units. The thesis also analyzes archaeological finds coming from the village of Malinné and potsherds from the village of Krouna.

A total of fifty potsherds come from the village of Malinné. Surprisingly, the largest part of this file (thirty-seven pieces) is made up of the oldest pottery fragments which go back to the 12th and 13th century. The rest consists of eight potsherds from the 13th and 14th century, one potsherd from the 15th or 16th century and four potsherds from the Middle Ages, which can not be precisely dated. Malinné's first appearance in written records is linked with the year 1392. It means that pottery finds from this village are older than the oldest written record of the village.

From 2003 to 2005, Petr Sedlák conducted surface collection around the village Krouna. There he found a total of six hundred and fifty-nine potsherds and an iron nail. Thirty-seven potsherds date back to the 13th century. Seventy-five potsherds come from the 13th and 14th century, nine from the 14th century, three hundred and one potsherds from the 14th and 15th century, six from the 15th century, one potsherd from the end of the Middle Ages or the beginning of modern times, two hundred and thirty potsherds from the modern era. Krouna's first appearance in written records is linked with the year 1349. It means that pottery finds from this village are older than the oldest written record of the village.

In 2006, Jan Frolík conducted preliminary archaeological research around the Church of St. James in the village of Raná. During the research, six sample excavations were undertaken around the church. In this way, twenty-five graves, fifty-two potsherds, glass, iron objects, and buttons were found. The oldest pottery fragments found (two pieces) date back to the 14th century. One potsherd comes from the 14th or 15th century, five from the 15th century, one from the 15th or 16th century, one is of contemporary origin, and most of them (forty-two) come from modern times. Raná's first appearance in written records is linked with the year 1349. It means that the oldest pottery finds come from the same century as the first written record of the village.

11 Přehled použité literatury

11.1 Prameny

Dokumentace k výzkumu u kostela sv. Jakuba v Rané uložená v Archeologickém ústavu AV ČR v Praze

Inventární karty muzea ve Skutči

KALFERST, Jiří. Vyjádření AO MVČ Hradec Králové – podklady archeologické památkové péče pro obec Krouna, okres Chrudim (5 listů + plán).

KALFERST, Jiří – SIGL, Jiří. Počátky středověkého osídlení Krouny, okres Chrudim. Pamětní kniha pro město Skuteč (1918-1923) založená 26.1.1925.

11.2 Literatura

ANDERLE, Karel et al. *Chotěboř*. Chotěboř, 2001. ISBN 80-238-7647-3.

BÁRTA, František et al. Pardubicko. In MACKOVČIN, Peter – SEDLÁČEK M. (eds.) *Chráněná území ČR*, svazek IV. Brno, 2002. ISBN 80-86064-44-1.

DURDÍK, Tomáš. *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*. 2 vydání. Praha, 2000. ISBN 80-7277-003-9.

FROLÍK, Jan. Záchrané výzkumy u středověkých kostelů na Chrudimsku a Pardubicku. In *Zprávy České archeologické společnosti*. Supplément 68. Sborník referátů z informačního kolokvia Archeologické výzkumy v Čechách 2006, s. 48 – 49.

FROLÍK, Jan. *Archeologické památky Hlinecka a Chrasticka*. Hlinsko, 1989.

FROLÍK, Jan. *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč, 1982.

HÁJEK, Milan – KŘIVANOVÁ, Magda. *Mikroregion Hlinecko 2*. Litomyšl, 2006.

KOBETIČ, Pavel. *Osobnosti Chrudimska: 500 osobností chrudimského okresu*. Chrudim, 2002. ISBN 80-902531-8-0.

KRAJÍČ, Rudolf. *Sezimovo Ústí: Archeologie středověkého poddanského města 3: Kovárna v Sezimově Ústí a analýza výrobků ze železa, díl 1*. Praha, 2003. ISBN 80-86124-41-X.

KŘIVANOVÁ, Magda et al. *Hlinsko: Srdce Českomoravské vrchoviny*. Hlinsko, 2009. ISBN 978-80-254-4593-8.

KUNA, Martin et al. *Nedestruktivní archeologie: Teorie, metody a cíle*. Praha, 2004. ISBN 80-200-1216-8.

NEKUDA, Vladimír – REICHERTOVÁ, Květa. *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*. Brno, 1968.

NEKVIDOVÁ, Marcela. *Krouna 1349 – 2009*. 2. vydání. Krouna, 2009.

PETRÝL, Josef – ŠEBEK, František. *Historická dokumentárnost nálezů mincí na Pardubicku a Chrudimsku*. Pardubice, 1970. ISBN 17-4634/70.

POCHE, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech, díl 3*. Praha, 1980. ISBN 21-002-80.

POCHE, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech, díl 2*. Praha, 1978. ISBN 21-002-78.

PROFOUS, Antonín – SVOBODA, Jan. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl IV (S-Ž)*. Praha, 1957.

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl III (M-Ř)*. Praha, 1951.

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl II (CH-L)*. Praha, 1949.

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny, díl I (A-H)*. Praha, 1954.

SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého, díl 1*. 3. vydání. Praha, 1993. ISBN 80-85794-05-5.

SKLENÁŘ, Karel. *Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů*. Praha, 2005. ISBN 80-7277-253-8.

ŠEBEK, František – DUCHEČKOVÁ, Jana. *Kapitoly ze starších dějin obce Raná*. Pardubice, 2006. ISBN 80-86046-84-2.

ŠEBEK, František. K vývoji farní správy Pardubic v době předhusitské. In *Východočeský sborník historický 2*, 1992, s. 45-56.

ŠIMEK, Tomáš et al. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: východní Čechy, díl VI*. Praha, 1989. ISBN 25-057-89.

ŠRÁMEK, Karel. *Hlinsko v Čechách: Stručný nástin dějin města*. Hlinsko, 1968.

ŠULC, Ivo. Soupis prvních písemných zmínek k sídlům okresu Chrudim. In *Chrudimský vlastivědný sborník 6*, 2001, s. 189-246. ISBN 80-902531-7-2.

VÁLEK, Bohumil. *Půdy Východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1964. ISBN 46-030-64.

11.3 Internetové zdroje

URL:<http://www.mapy.cz/#mm=ZTtTcP@sa=s@st=s@ssq=Hlinsko@sss=1@ssp=120446060_123727564_150133868_150007500@x=136609792@y=134949888@z=11>
[cit.2011-04-29]

URL:<<http://www.tisovec.cz/?type=page&id=5>> [cit.2011-05-14]

URL:<http://195.113.178.19/html/AJAXIK.dll?MAP=vfk_export&TMPL=AJAX_MAIN> [cit.2011-05-15]

URL:<http://www.uappsc.cz/uappsc/personalia_frolik.html> [cit. 2011-05-23]

12 Seznam obrazových příloh

Obr. 1. Mapa Hlinecka. Výřez z map ZM 13-44 Hlinsko a ZM 14-33 Polička. Zeleně je vyznačeno ohraničení Hlinecka. Růžově je vyznačena obec Raná.

Obr. 2. Výřez z Klaudianovy mapy Čech z roku 1518. Z knihy ANDERLE, Karel et al. *Chotěboř*. Chotěboř, 2001. ISBN 80-238-7647-3. s. 2.

Obr. 3. Mapa Krouny s vyznačenými místy, na kterých prováděl Petr Sedlák povrchový sběr. Z knihy NEKVIDOVÁ, Marcela. *Krouna 1349 – 2009*. 2. vydání. Krouna, 2009. s. 34.

Obr. 4. Krouna lokalita číslo 1. Snímek vyfotila Lucie Štěpánková dne 16. 6. 2011.

Obr. 5. Krouna lokalita číslo 2. Snímek vyfotila Lucie Štěpánková dne 16. 6. 2011.

Obr. 6. Krouna lokalita číslo 3. Snímek vyfotila Lucie Štěpánková dne 16. 6. 2011.

Obr. 7. Krouna lokalita číslo 4. Pohled od katolického kostela. Snímek vyfotila Lucie Štěpánková dne 16. 6. 2011.

Obr. 8. Fotografie kostela sv. Jakuba v Rané. Zdroj Jan Frolík.

Obr. 9. Fotografie sondy I s hrobem číslo 4. Zdroj Jan Frolík.

Obr. 10. Fotografie sondy I s hroby číslo 11 a 12. Zdroj Jan Frolík.

Obr. 11. Fotografie sondy II s hroby číslo 14, 15 a 16. Zdroj Jan Frolík.

Obr. 12. Fotografie sondy III s hroby číslo 7 a 8. Zdroj Jan Frolík.

Obr. 13. Fotografie sondy III s hroby číslo 18 a 19. Zdroj Jan Frolík.

Obr. 14. Fotografie sondy číslo IV s hroby číslo 5 a 6. Zdroj Jan Frolík.

Obr. 15. Fotografie sondy V s hroby číslo 20 a 21. Zdroj Jan Frolík.

Obr. 16. – 166. Kresebná dokumentace keramiky z Krouny.

Obr. 167. – 209. Kresebná dokumentace keramiky z Malinné.

Obr. 210. – 218. Kresebná dokumentace keramiky z Rané.

Obr. 219. Kresebná dokumentace železného hřebu z Krouny.

Obr. 220. Kresebná dokumentace železného hřebíku z Malinné.

Obr. 221. – 235. Kresebná a fotografická dokumentace železných předmětů z Rané. Snímky vyfotografoval Jan Musil dne 1. 12. 2010.

Obr. 236. Černý knoflík z Rané. Snímek vyfotila Lucie Štěpánková dne 25. 5. 2011.

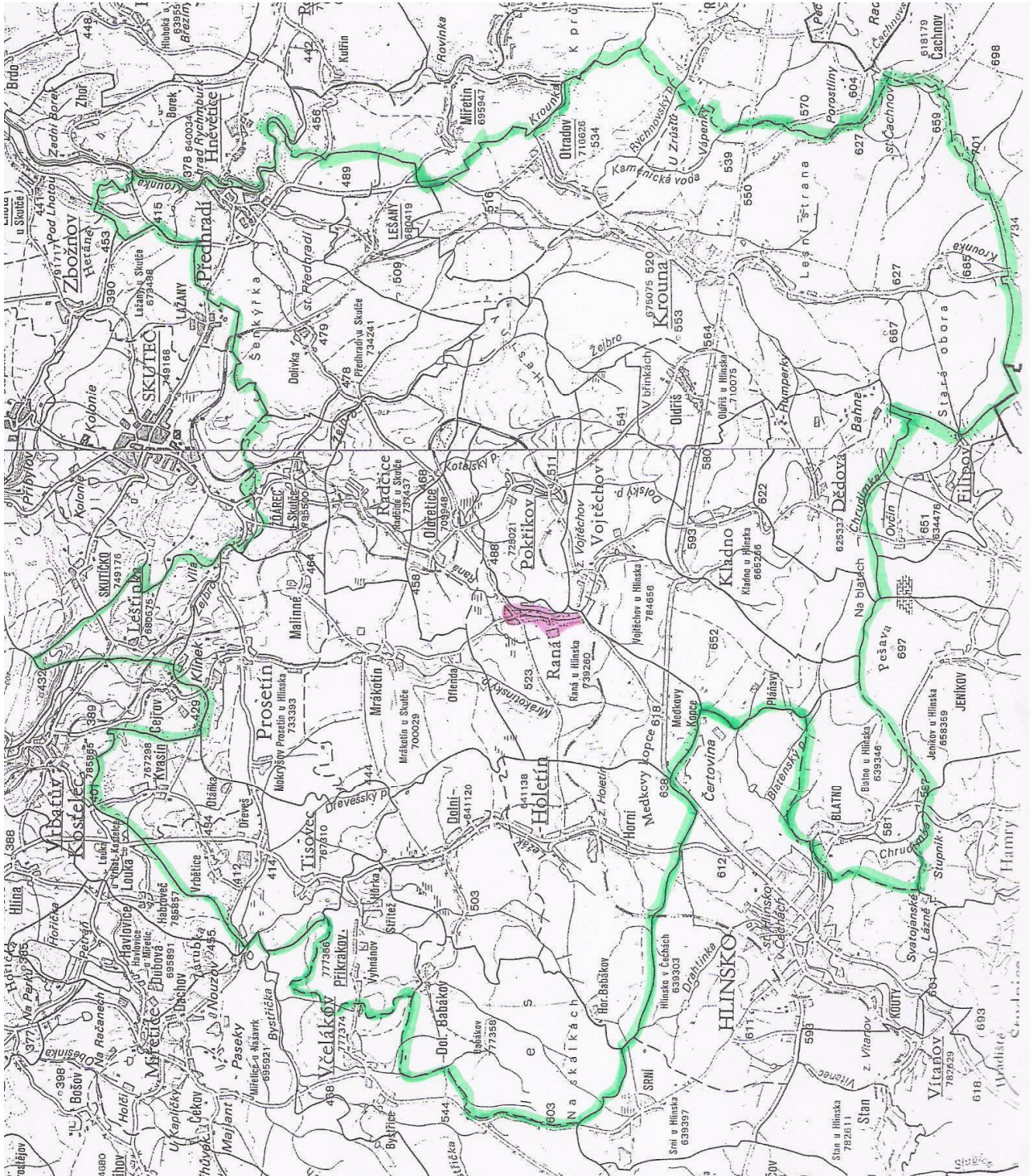
Obr. 237. Tři bílé knoflíky z Rané. Snímek vyfotila Lucie Štěpánková dne 25. 5. 2011.

Obr. 238. Knoflík z barevného kovu z Rané. Snímek vyfotila Lucie Štěpánková dne 25. 5. 2011.

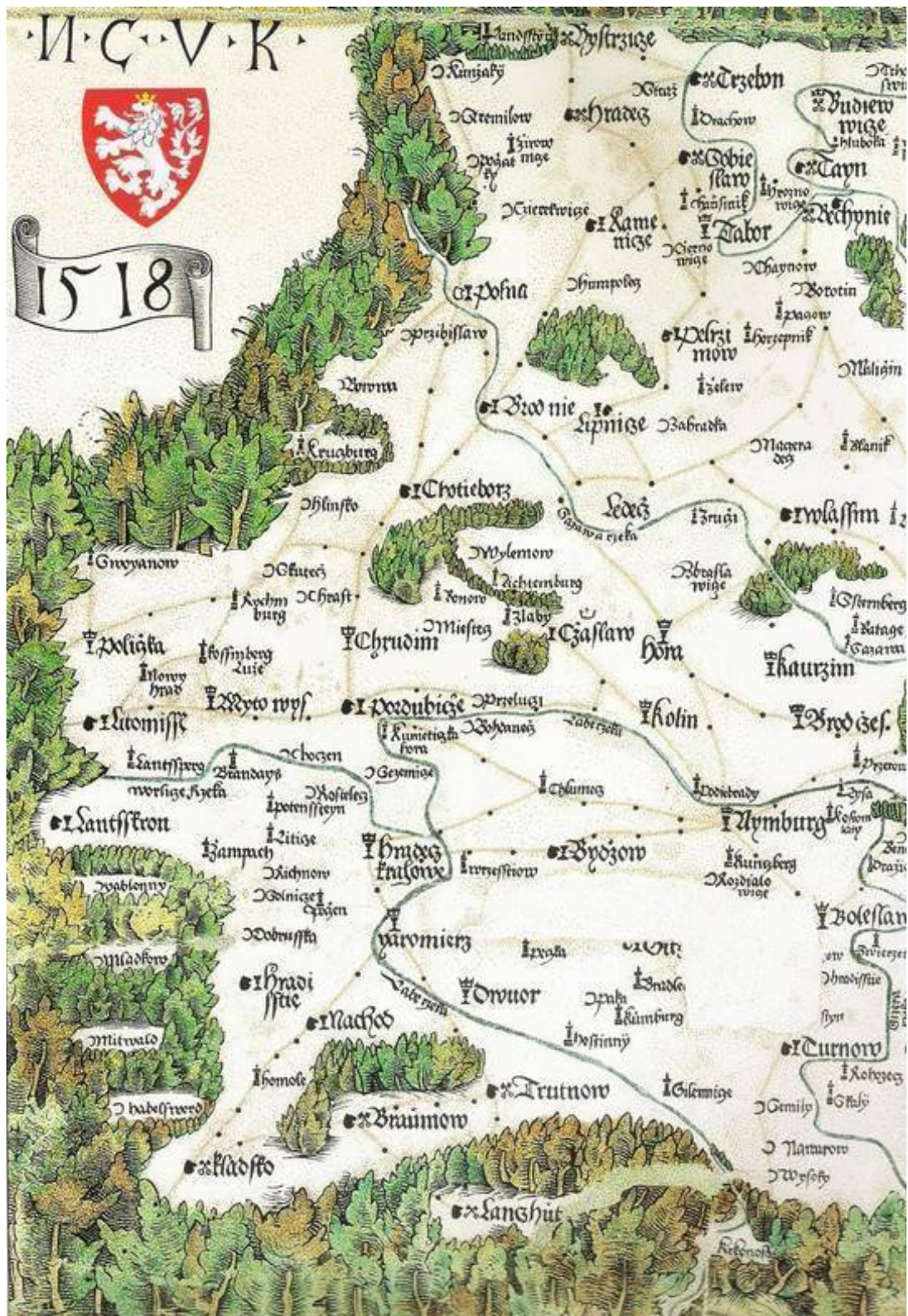
Obr. 239. Kování z rakve z Rané. Pohled z přední části. Snímek vyfotila Lucie Štěpánková dne 25. 5. 2011.

Obr. 240. Mapa Hlinecka. Výřez z map ZM 13-44 Hlinsko a ZM 14-33 Polička. Zeleně vyznačeno ohraničení Hlinecka. Růžově jsou vyznačeny obce, které jsou poprvé uvedeny v písemných pramenech před rokem 1400.

13 Obrazová příloha

Obr. 1. Mapa Hlinecka. Zeleně je vymezena část Hlinecka, které je předmětem této práce. Růžově je vyznačena obec Raná.

Obr. 2. Výřez z Klaudiánovy mapy Čech z roku 1518.

Obr. 3. Mapa Krouny s vyznačenými místy, na kterých prováděl Petr Sedlák povrchový sběr.

Obr. 4. Krouna lokalita číslo 1.

Obr. 5. Krouna lokalita číslo 2.

Obr. 6. Krouna lokalita číslo 3.

Obr. 7. Krouna lokalita číslo 4. Pohled od katolického kostela.

Obr. 8. Fotografie kostela sv. Jakuba v Rané

Obr. 9. Sonda I s hrobem číslo 4.

Obr. 10. Sonda I s hroby číslo 11 a 12.

Obr. 11. Sonda II s hroby číslo 14, 15 a 16.

Obr. 12. Sonda III s hroby číslo 7 a 8.

Obr. 13. Sonda III s hroby číslo 18 a 19.

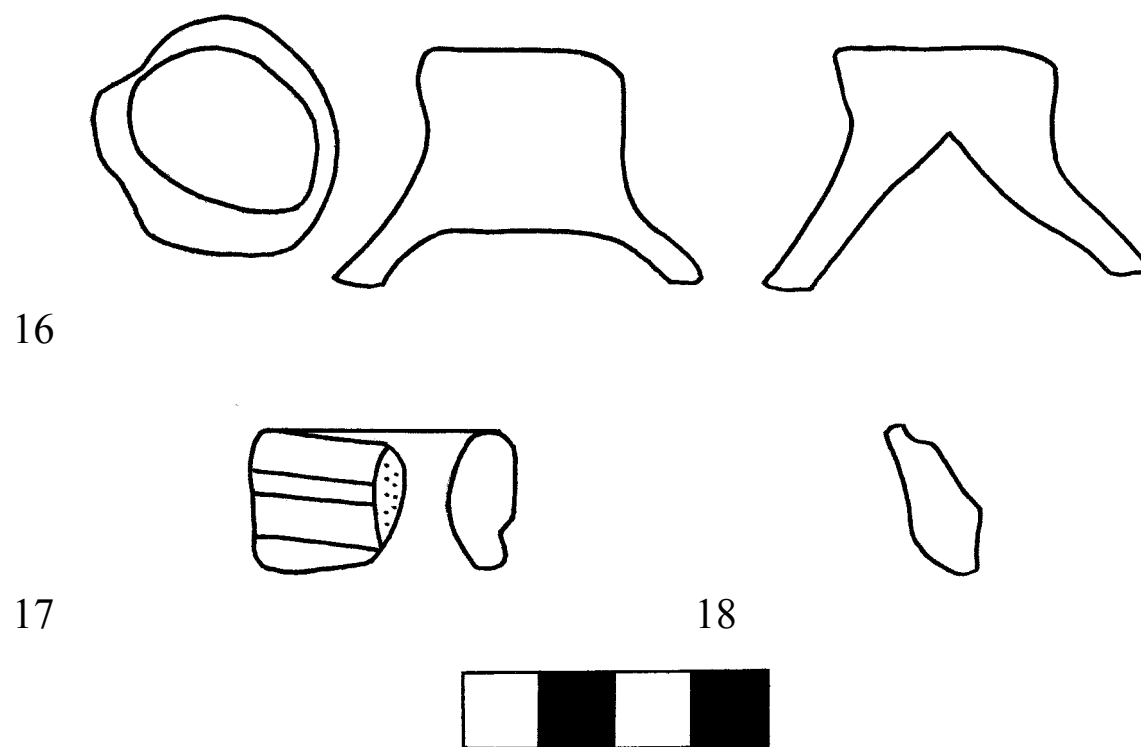

Obr. 14. Sonda číslo IV s hroby číslo 5 a 6.

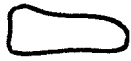

Obr. 15. Sonda V s hroby číslo 20 a 21.

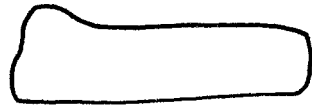
Kresebná dokumentace keramiky z Krouny

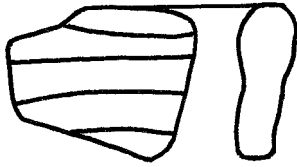
19

20

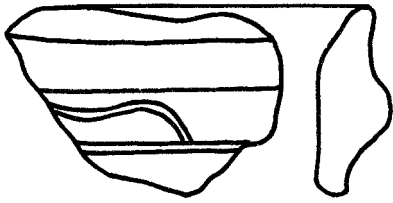
21

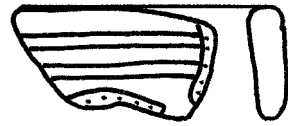
22

23

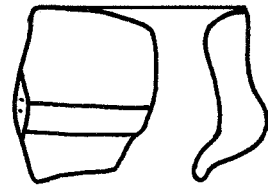
24

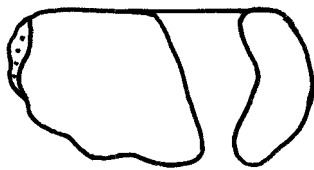
25

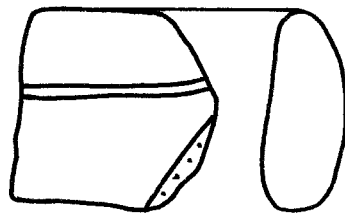
26

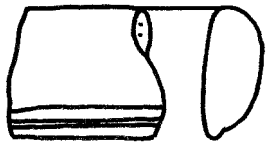

27

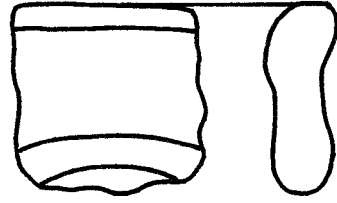

28

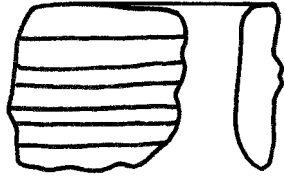

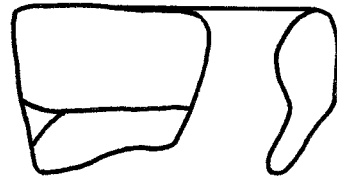
29

30

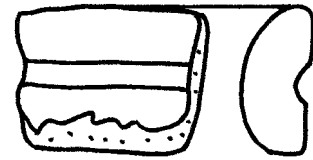
31

32

33

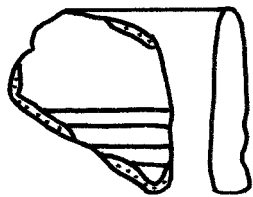
34

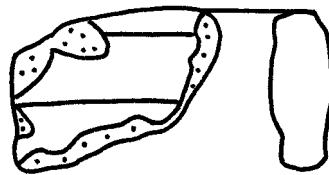
35

36

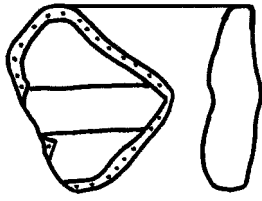
37

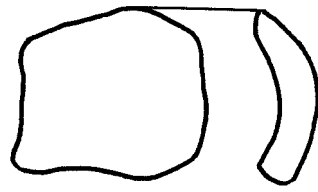
38

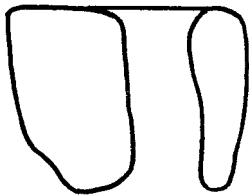
39

40

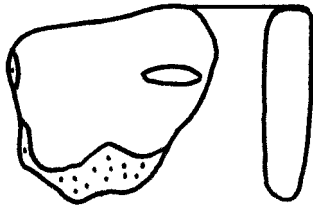
41

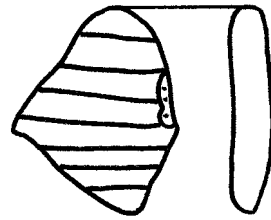
42

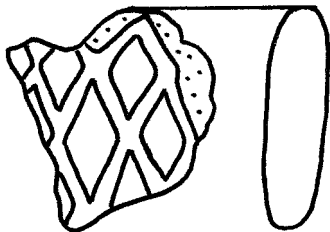
43

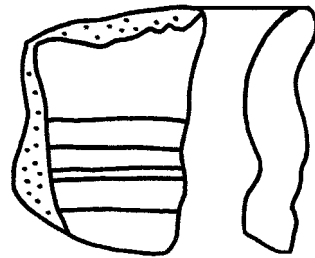
44

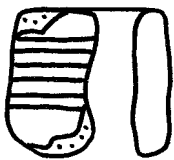
45

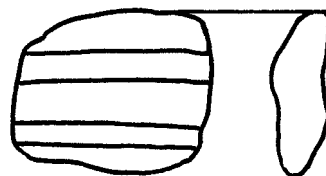
46

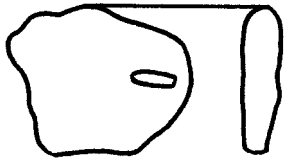
47

48

49

50

51

52

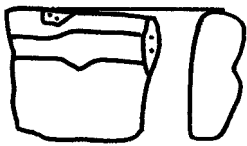
53

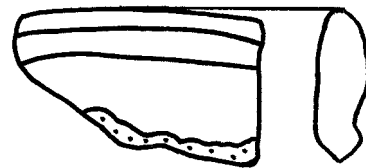
54

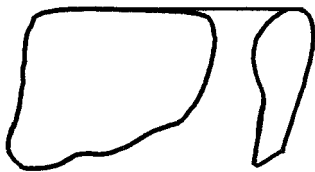
55

56

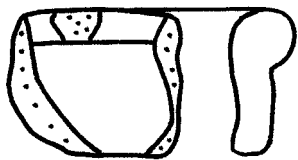
57

58

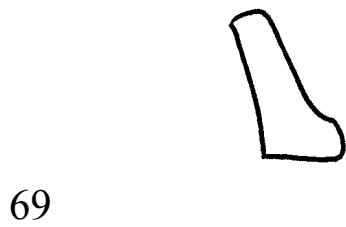
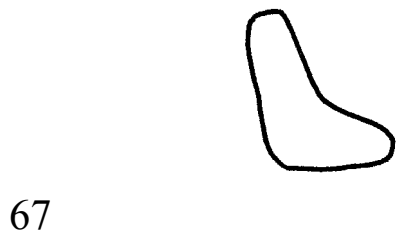
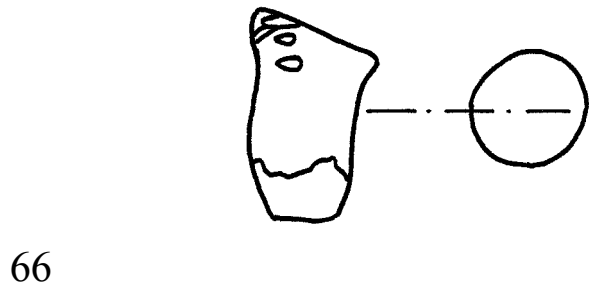
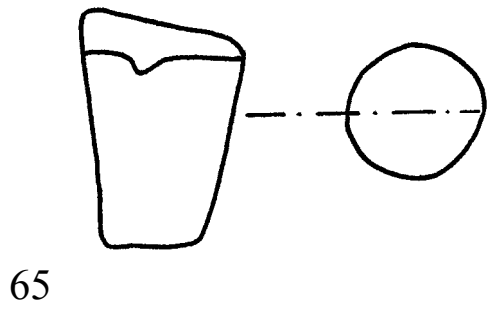
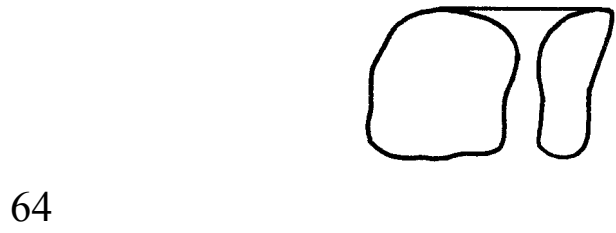
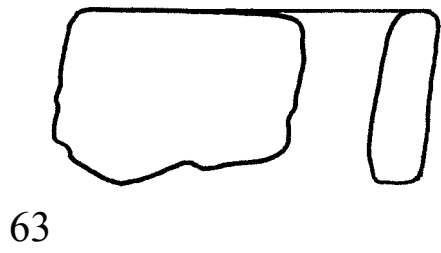
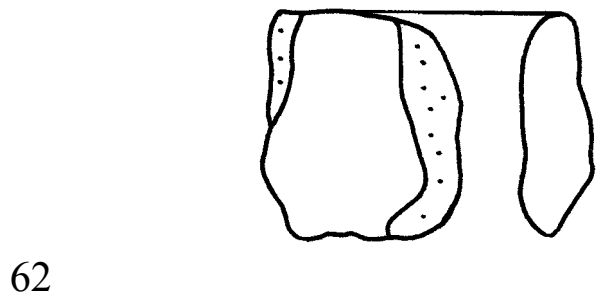
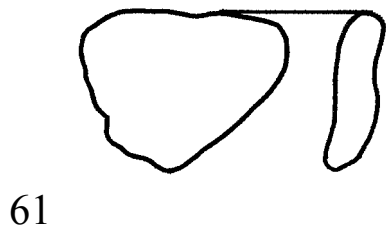

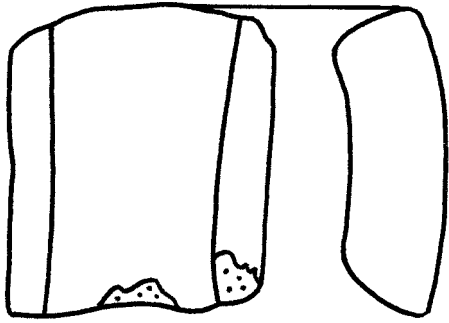
59

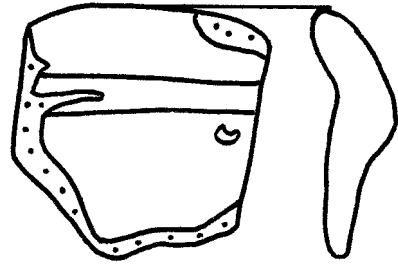
60

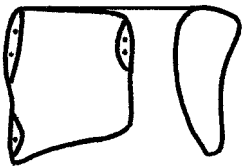

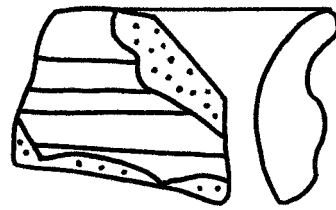
71

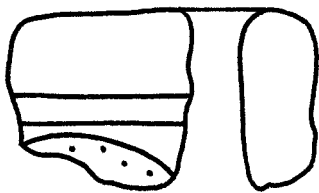
72

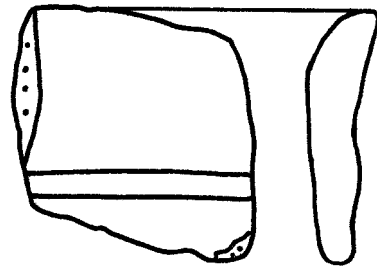
73

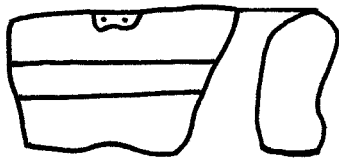
74

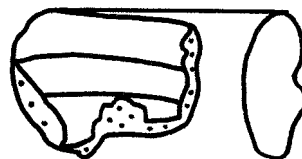
75

76

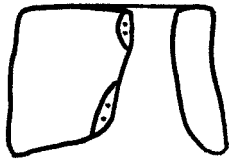

77

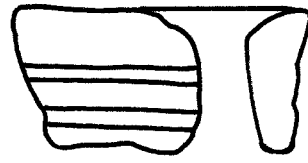

78

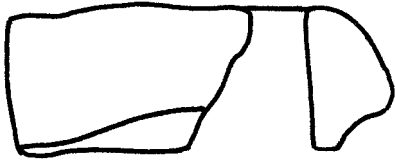

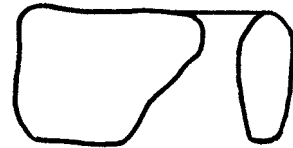
79

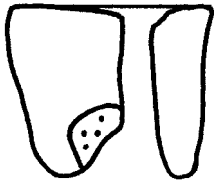
80

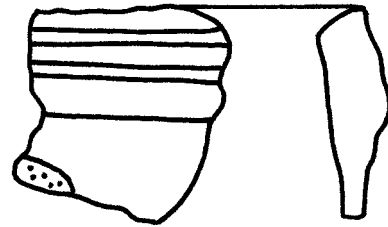
81

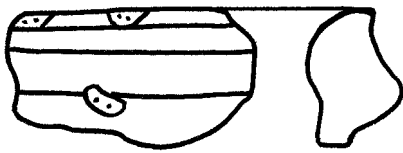
82

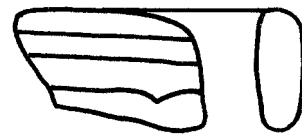
83

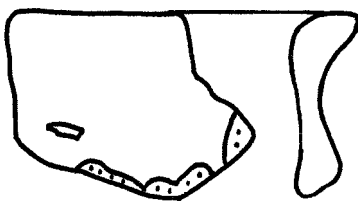
84

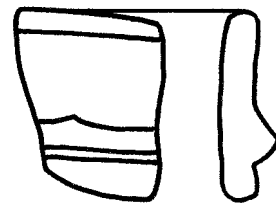
85

86

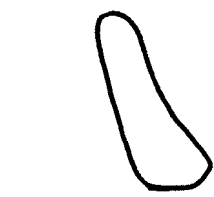

87

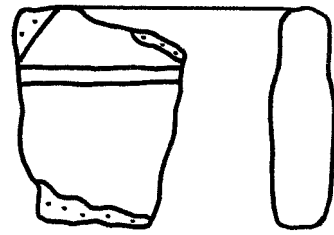

88

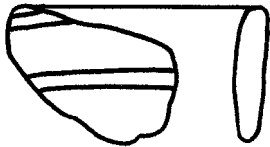

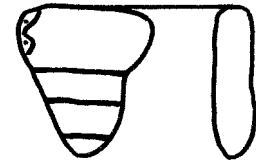
89

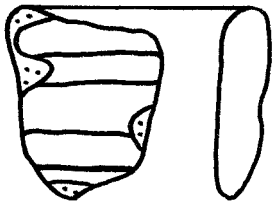
90

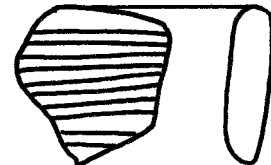
91

92

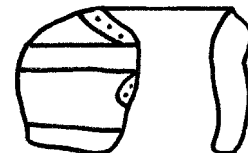
93

94

95

96

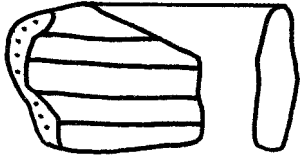

97

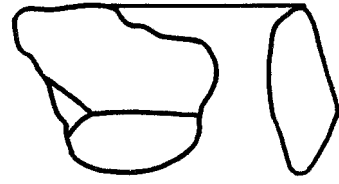

98

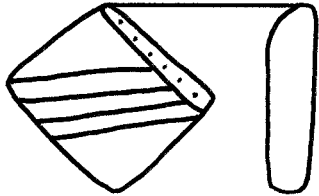

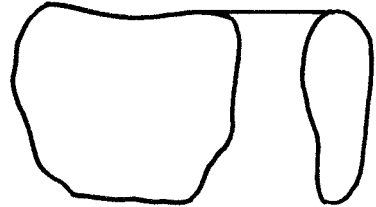
99

100

101

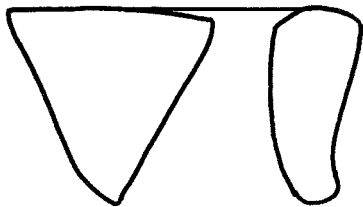
102

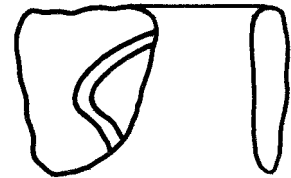
103

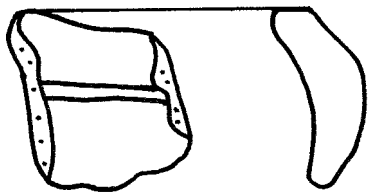
104

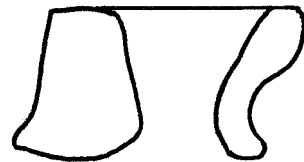
105

106

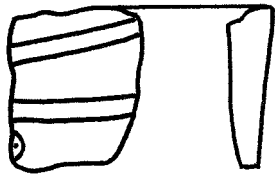

107

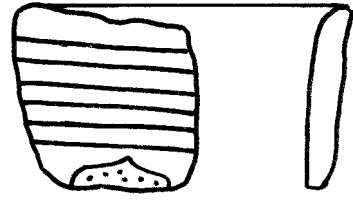

108

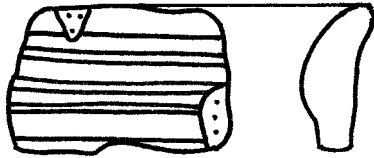

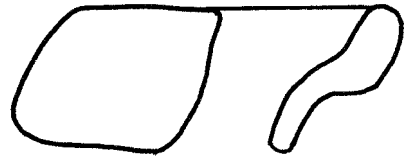
109

110

111

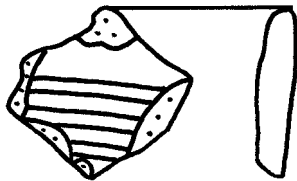
112

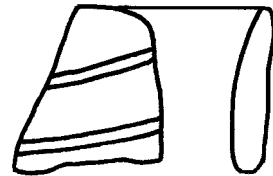
113

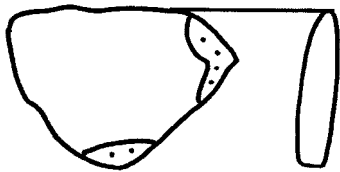
114

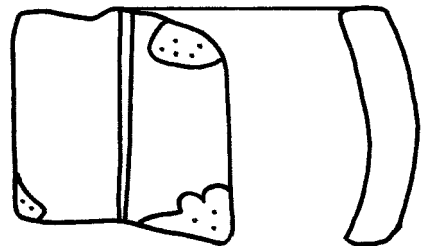
115

116

117

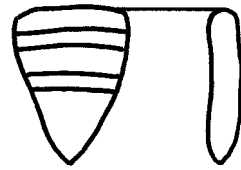

118

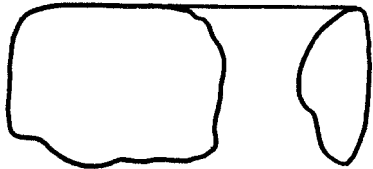

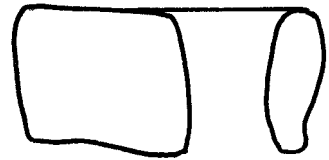
119

120

121

122

123

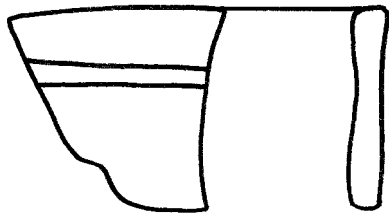
124

125

126

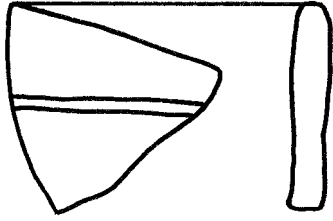

127

128

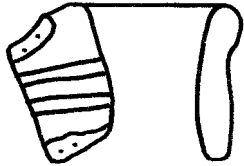

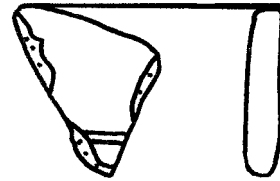
129

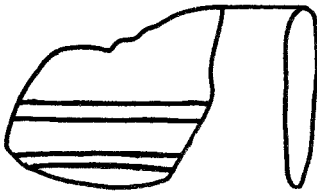
130

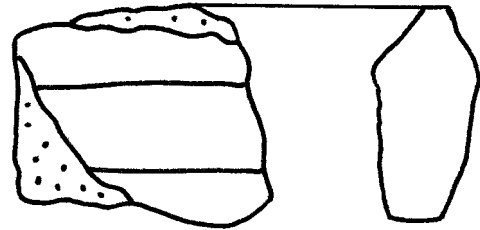
131

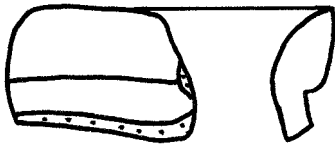
132

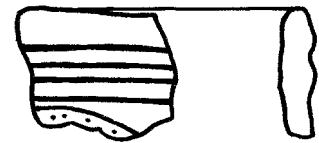
133

134

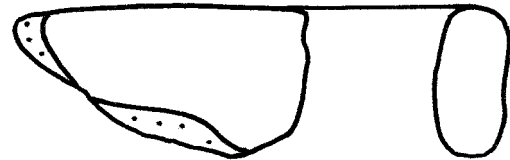
135

136

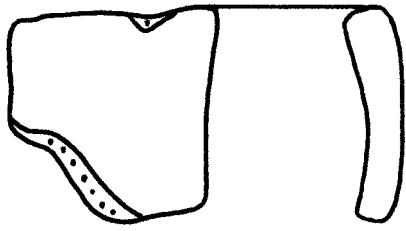

137

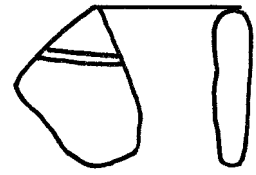

138

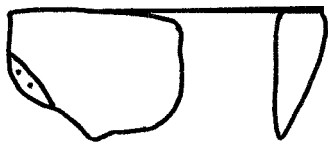

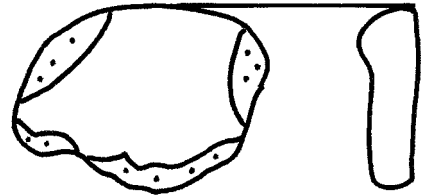
139

140

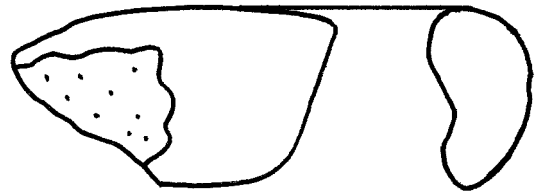
141

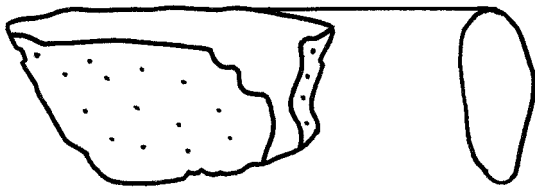
142

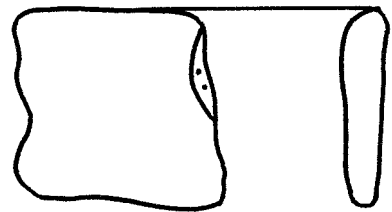
143

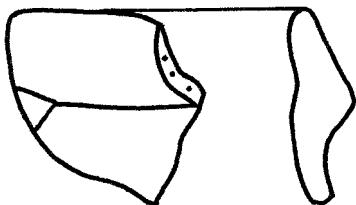
144

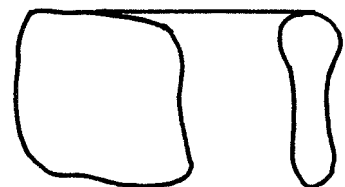
145

146

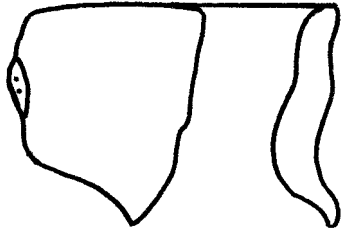

147

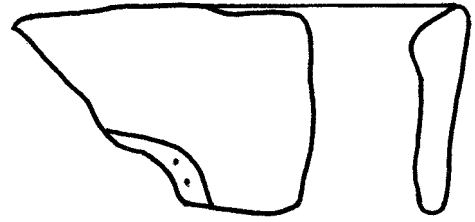

148

149

150

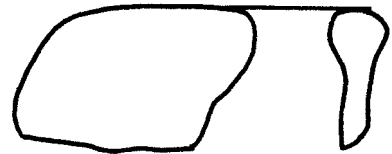
151

152

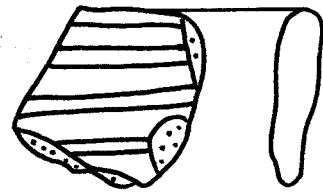
153

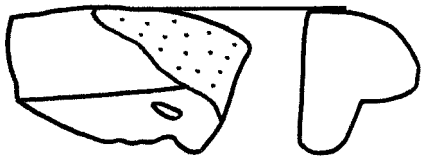
154

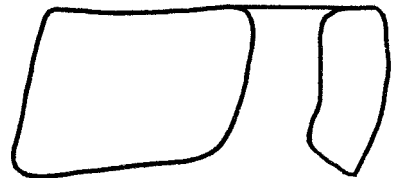
155

156

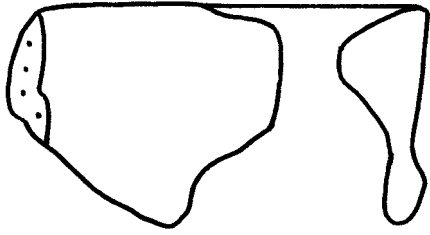

157

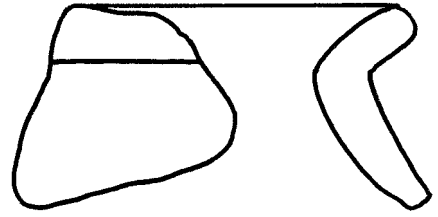

158

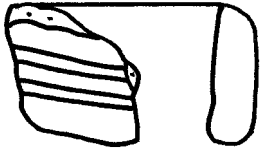

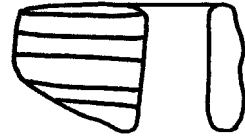
159

160

161

162

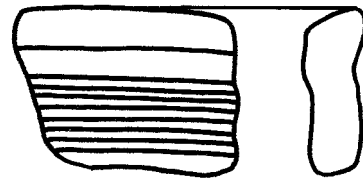
163

164

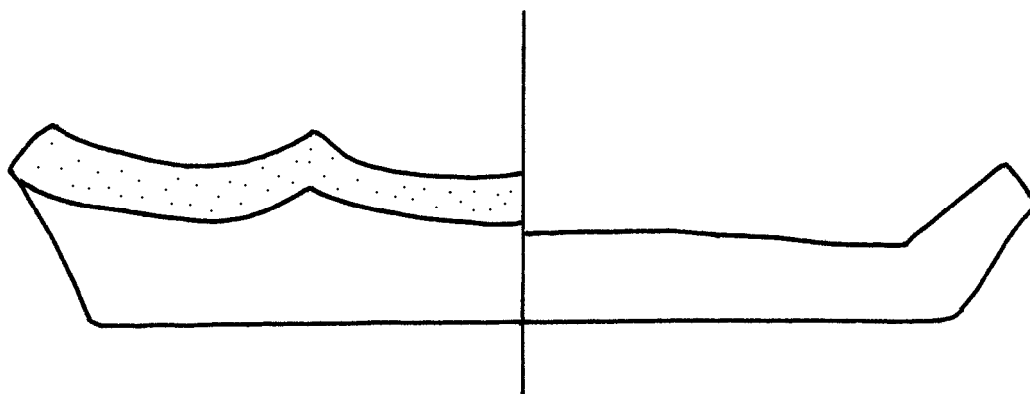
165

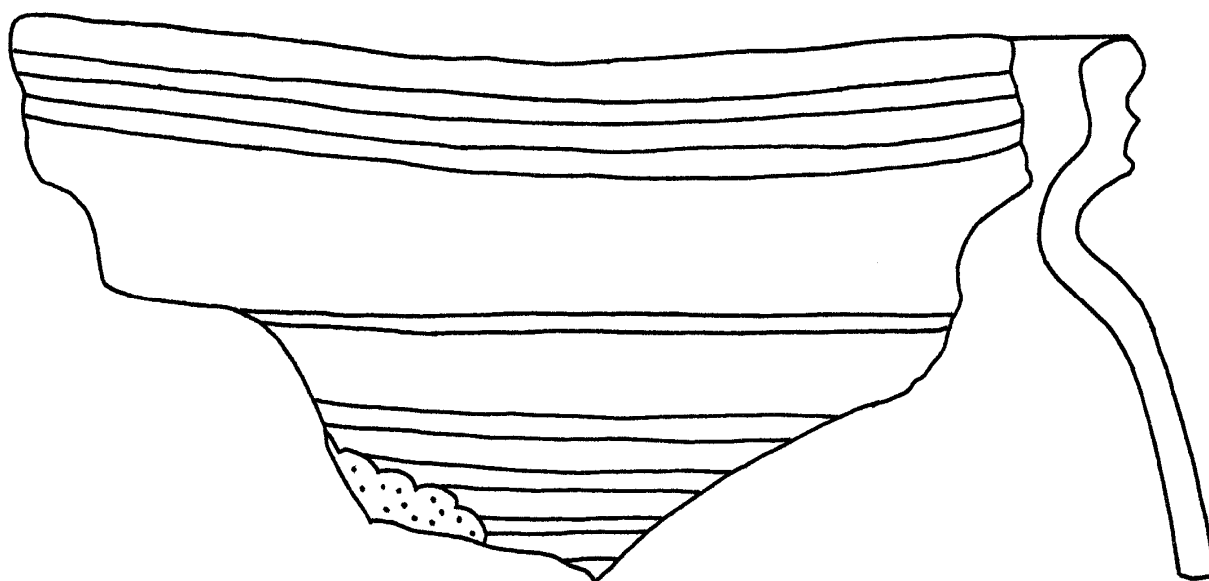
166

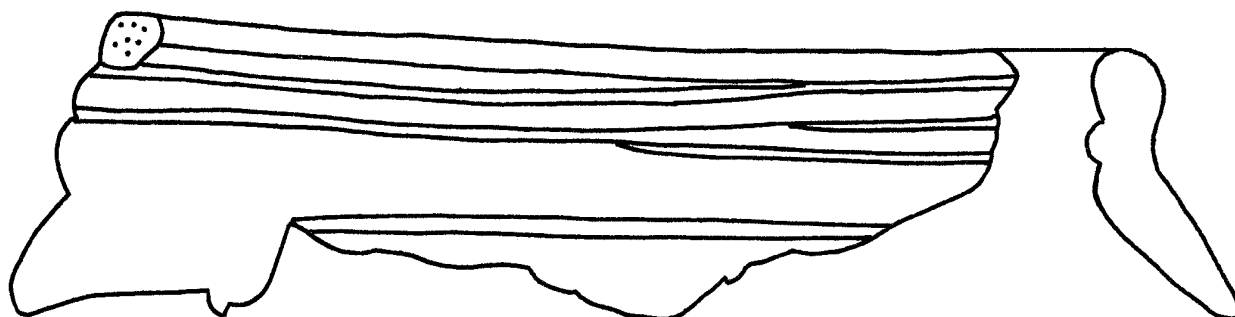
Kresebná dokumentace keramiky z Malinného

167

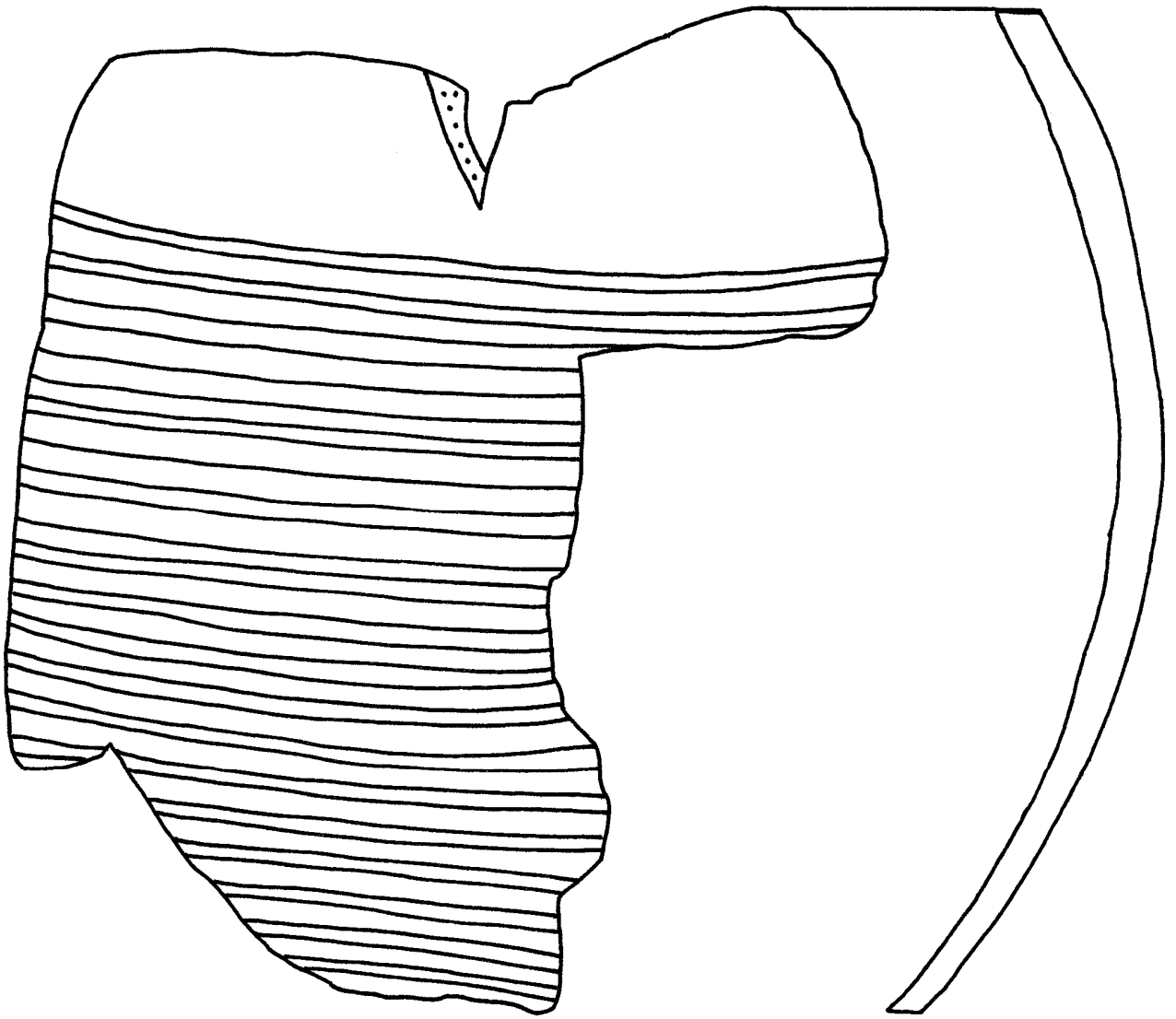

168

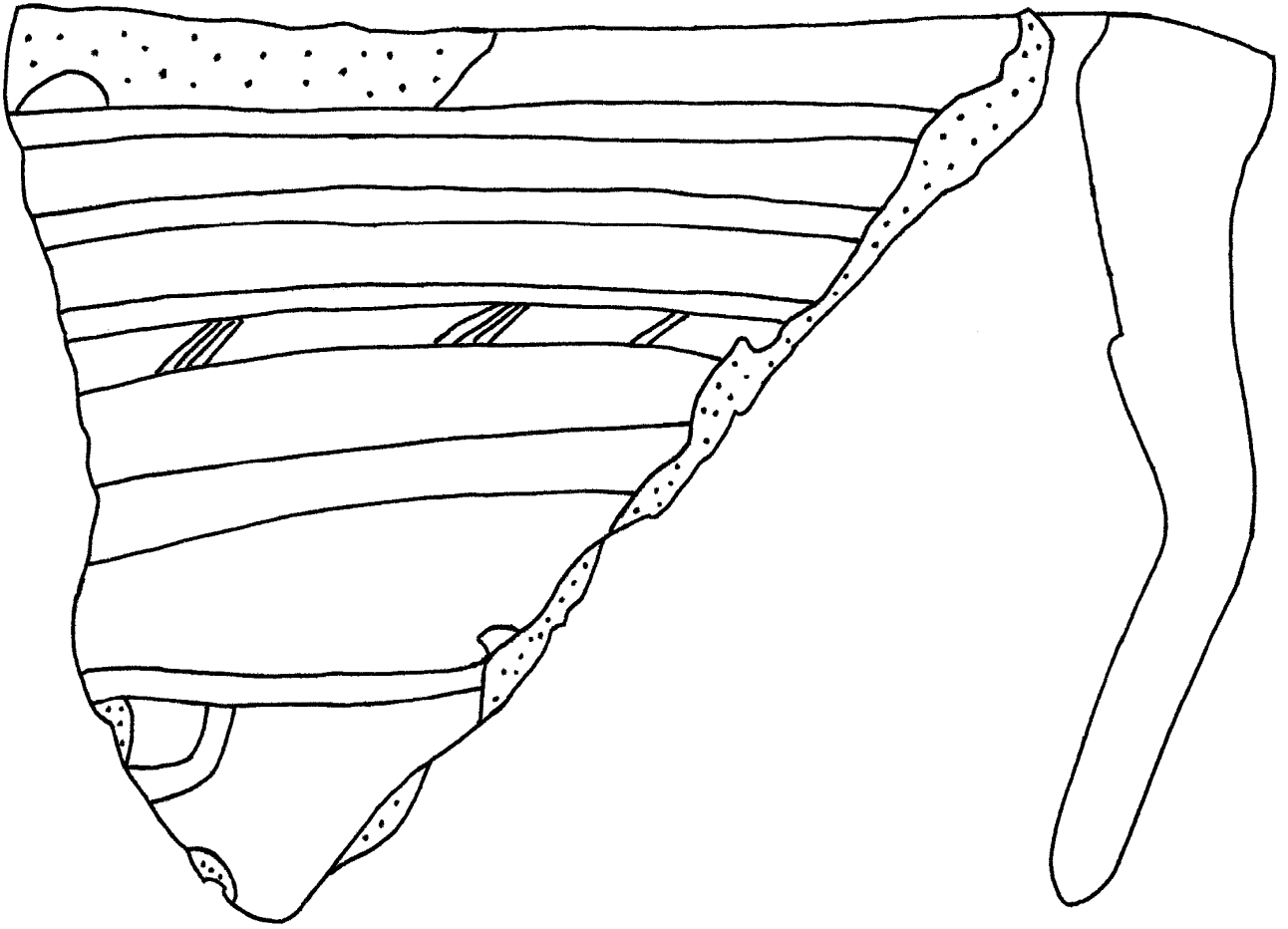
169

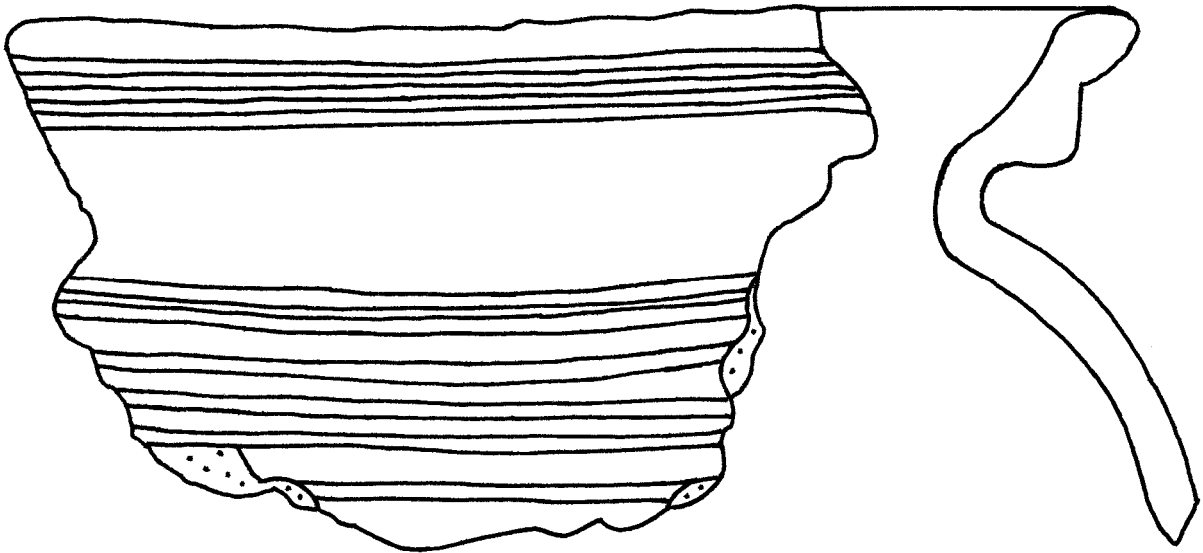

170

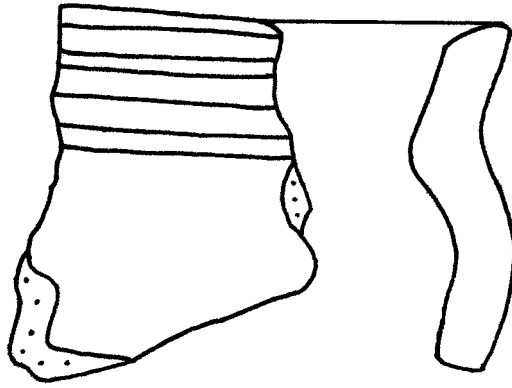

171

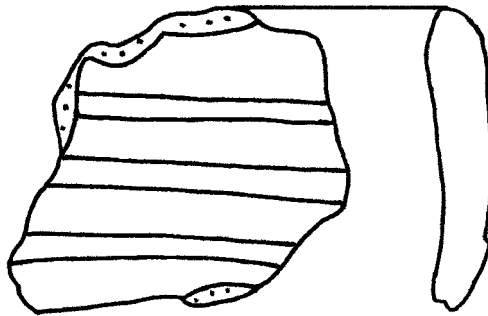

172

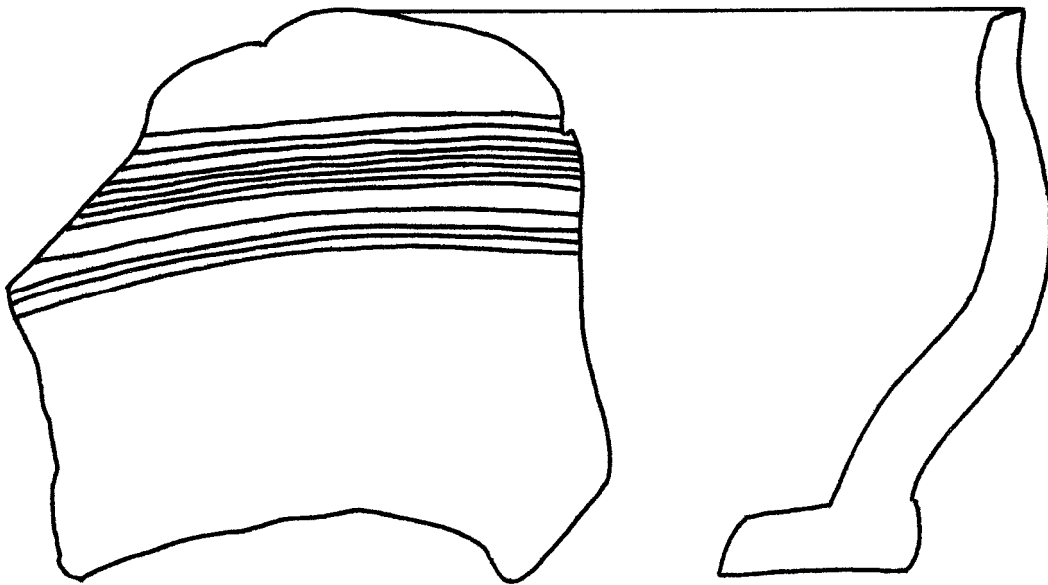

173

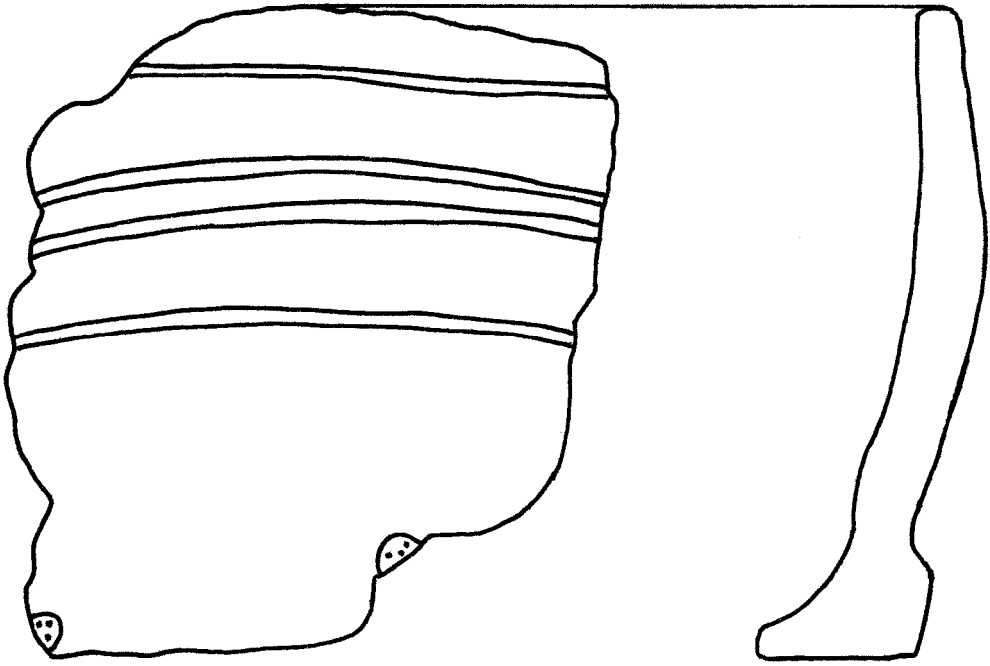

174

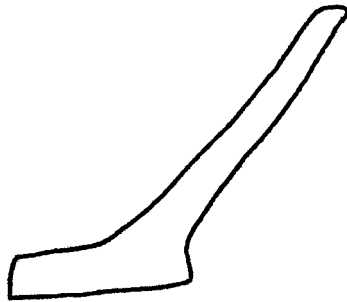

175

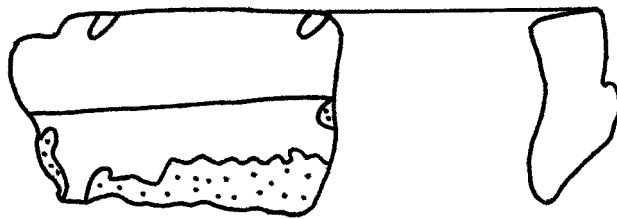

176

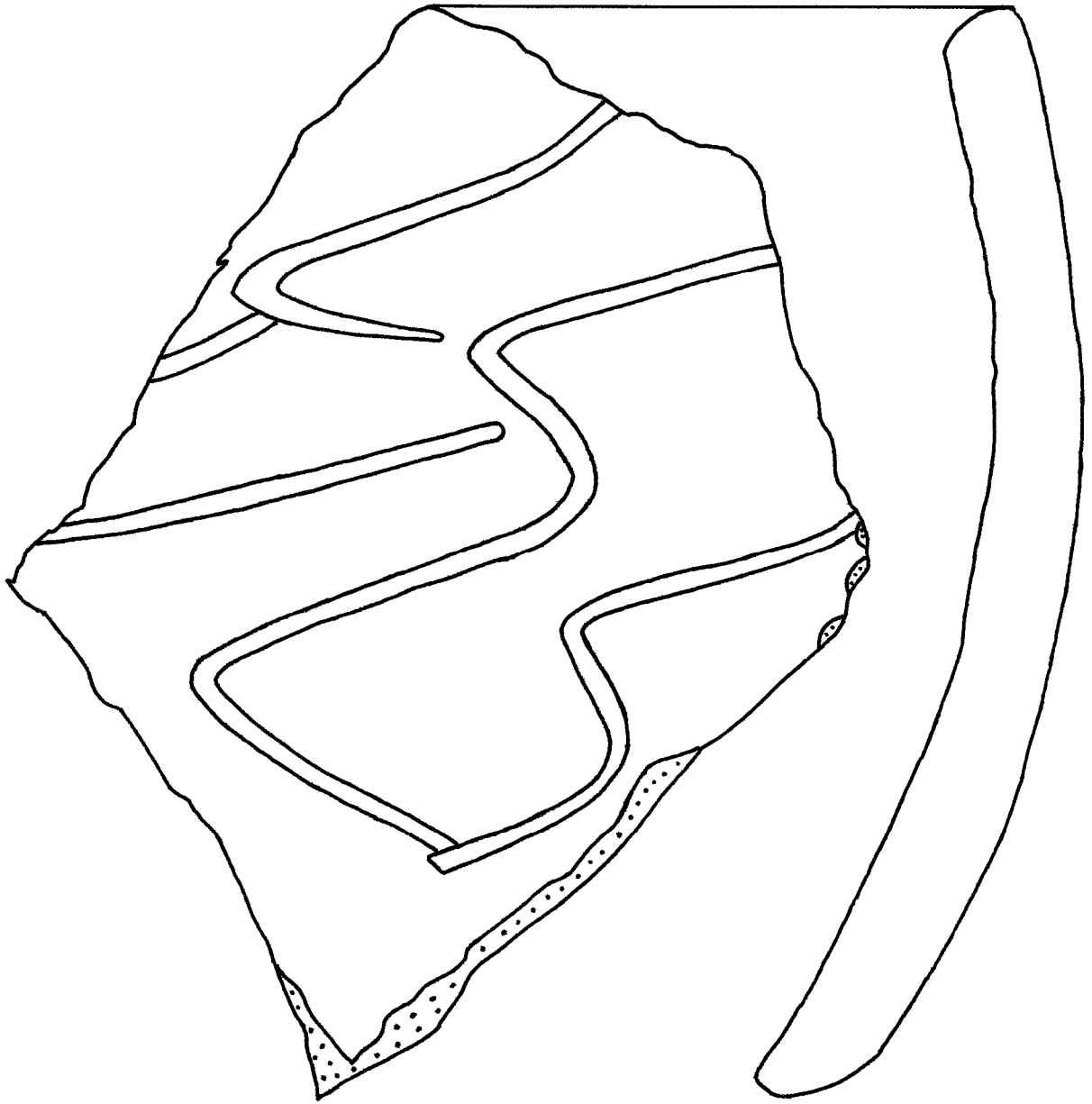

177

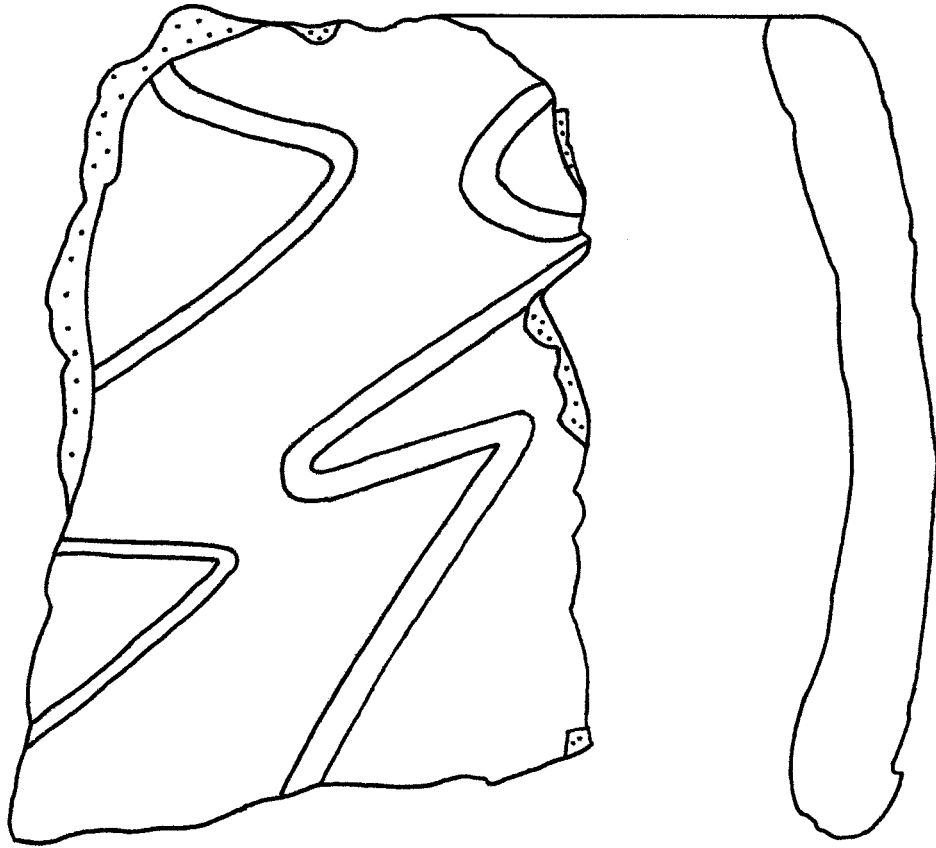
178

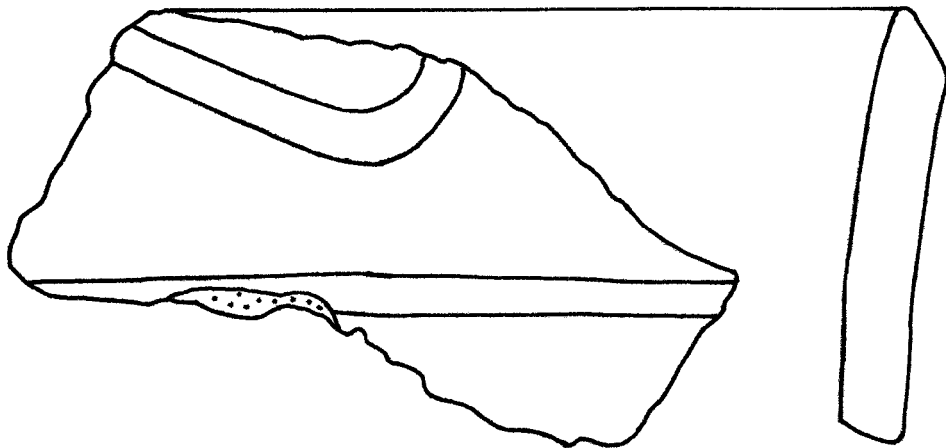

179

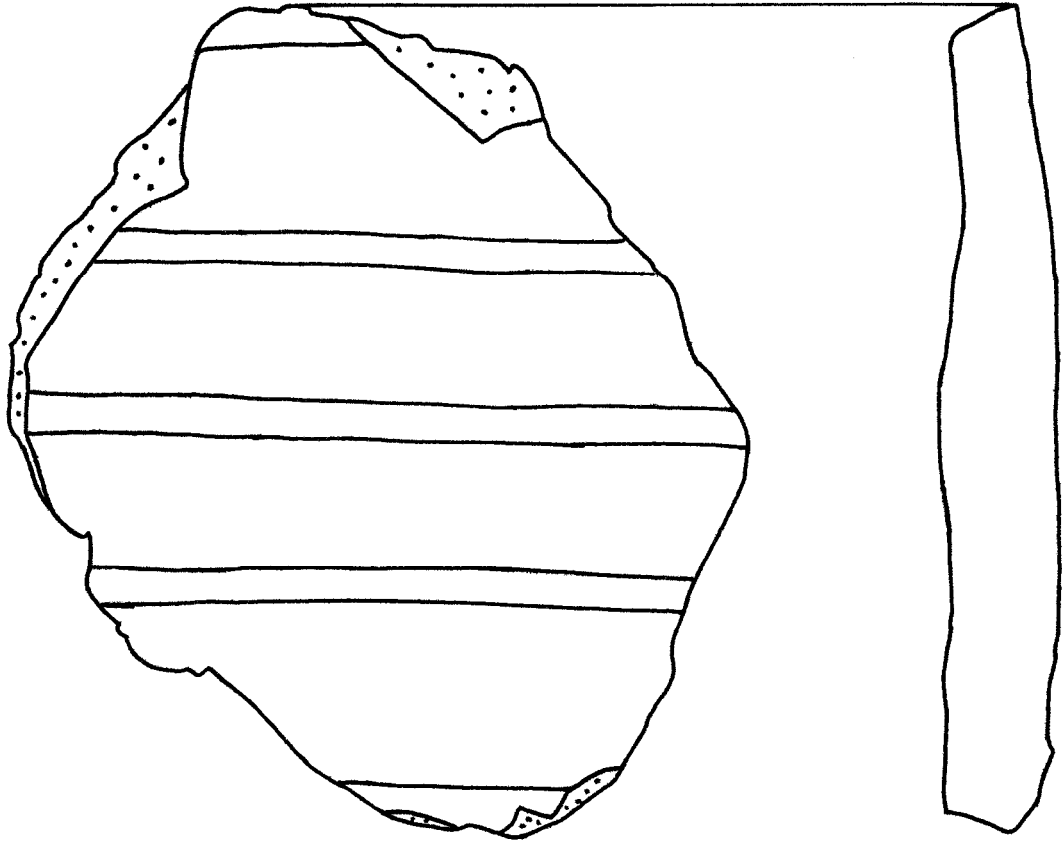

180

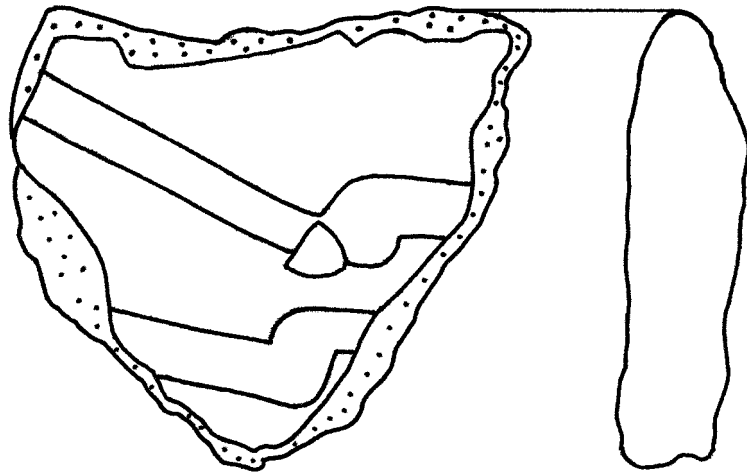

181

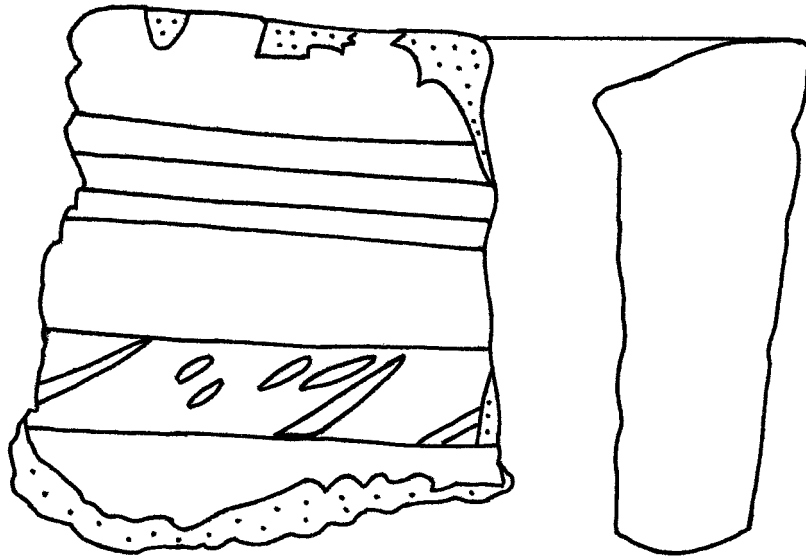

182

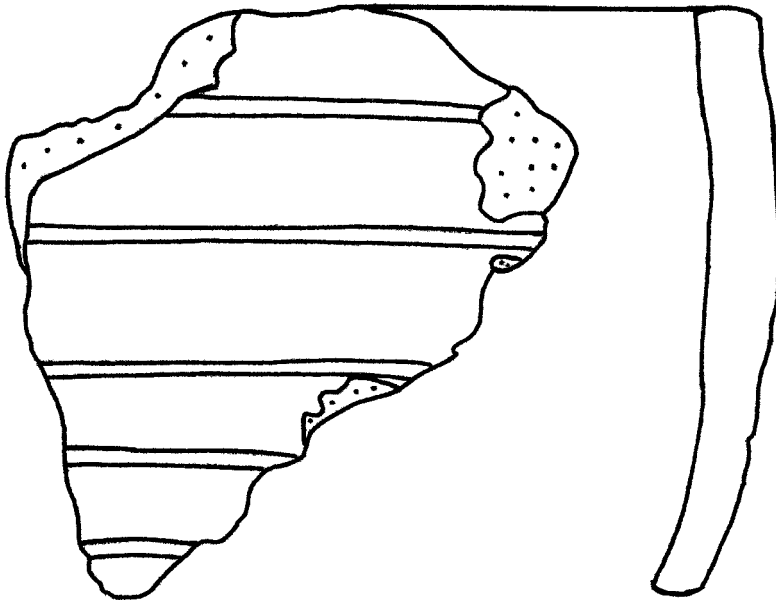

183

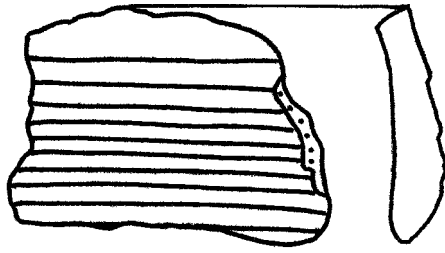

184

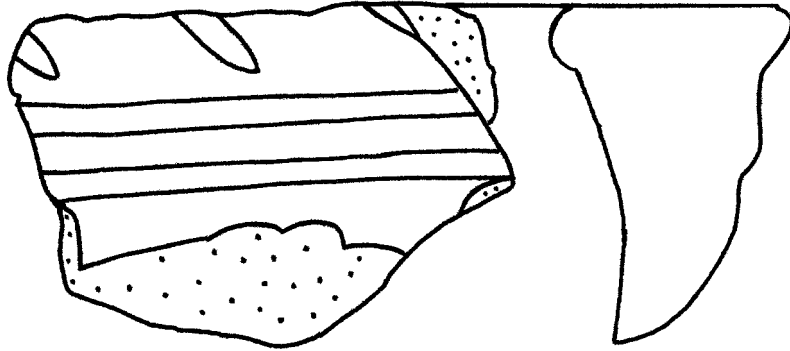

185

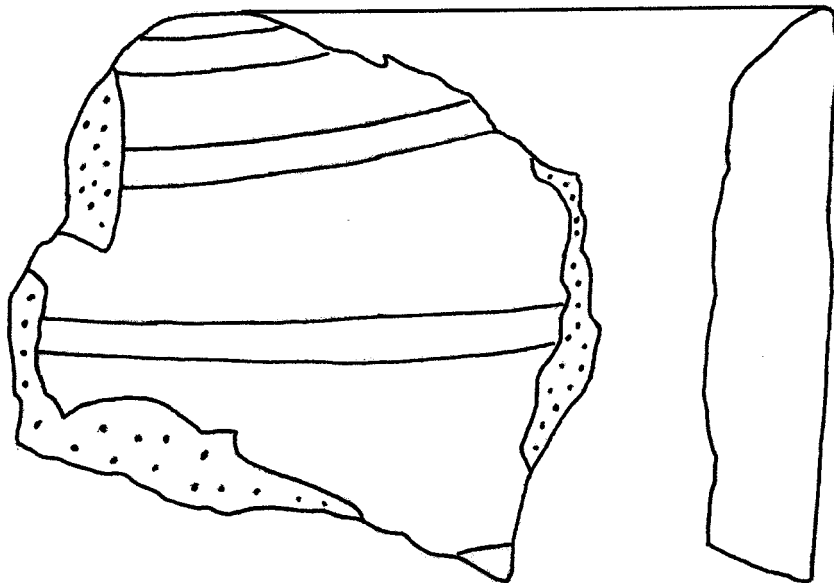

186

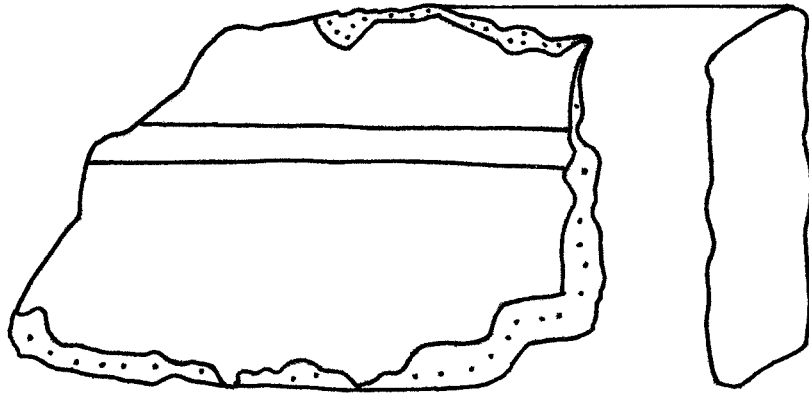

187

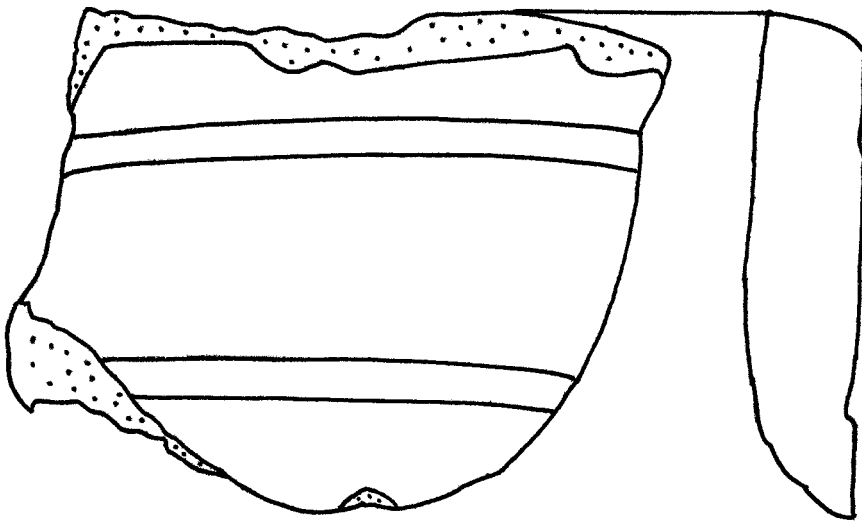

188

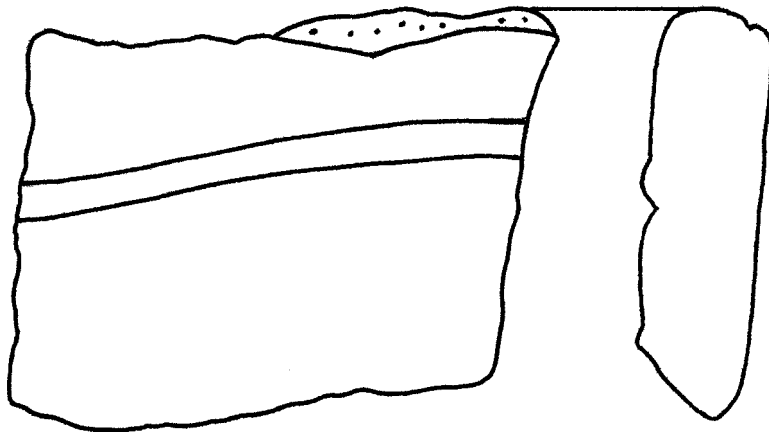

189

190

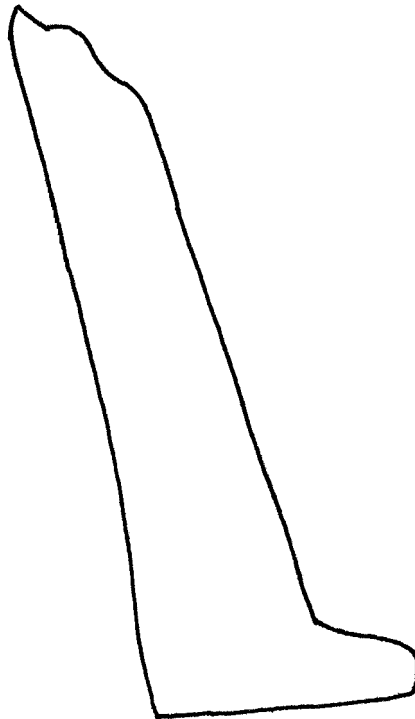
191

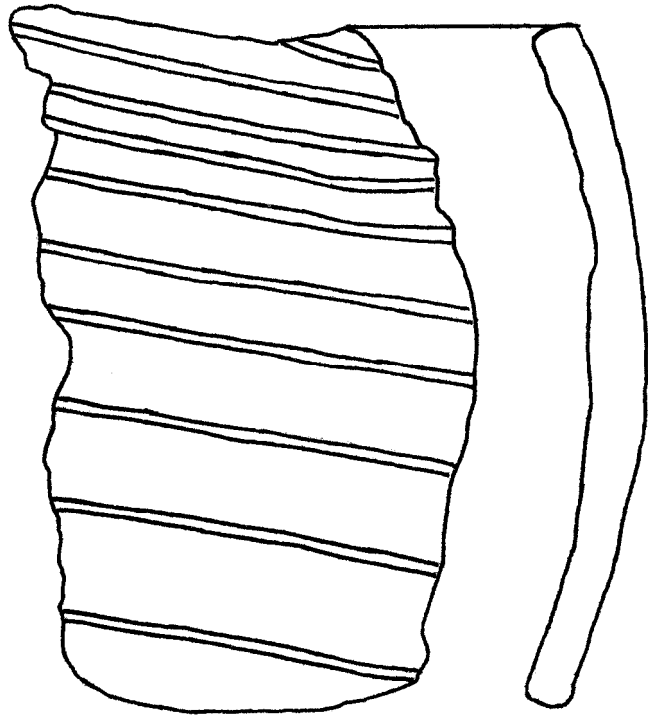

192

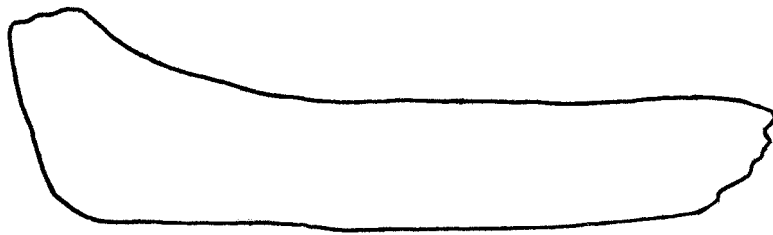

193

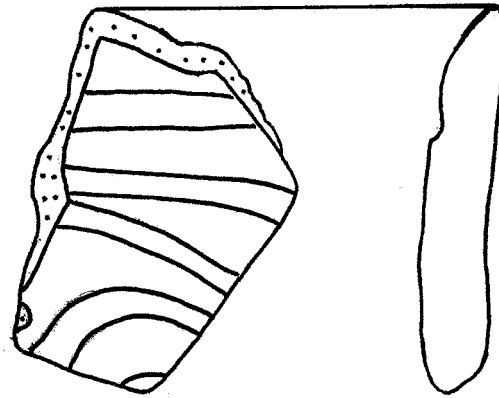

194

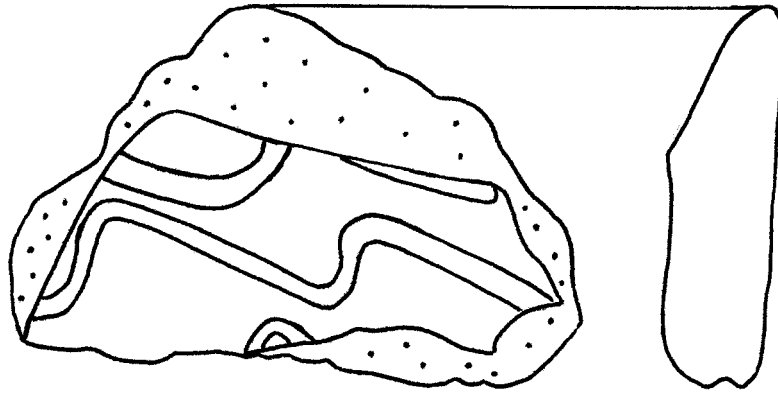

195

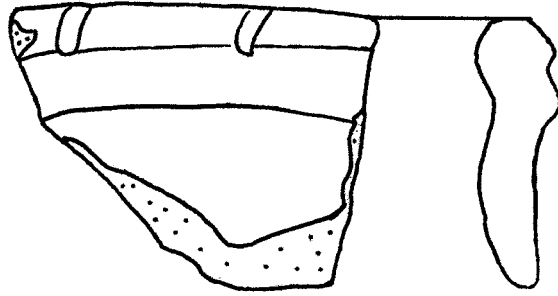

196

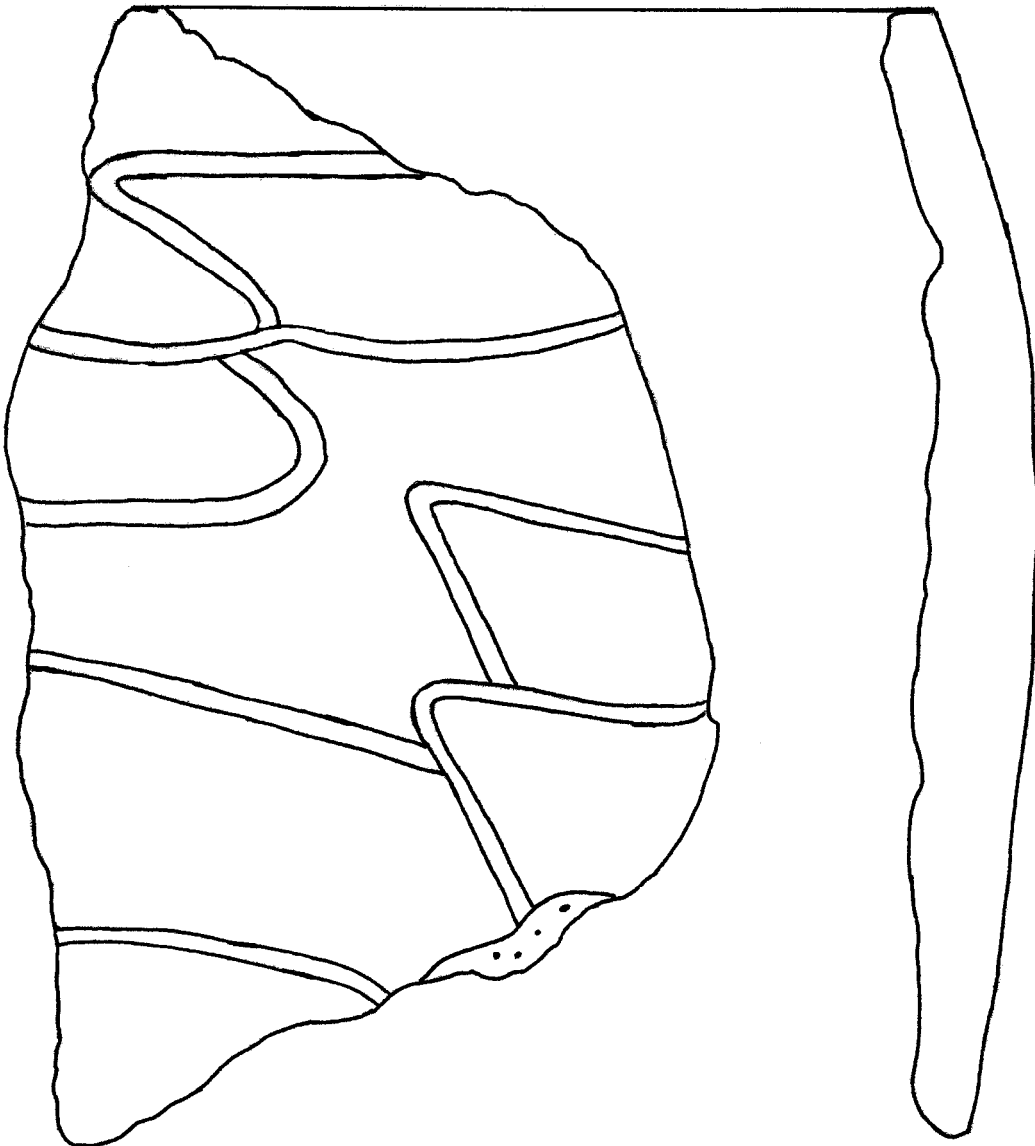

197

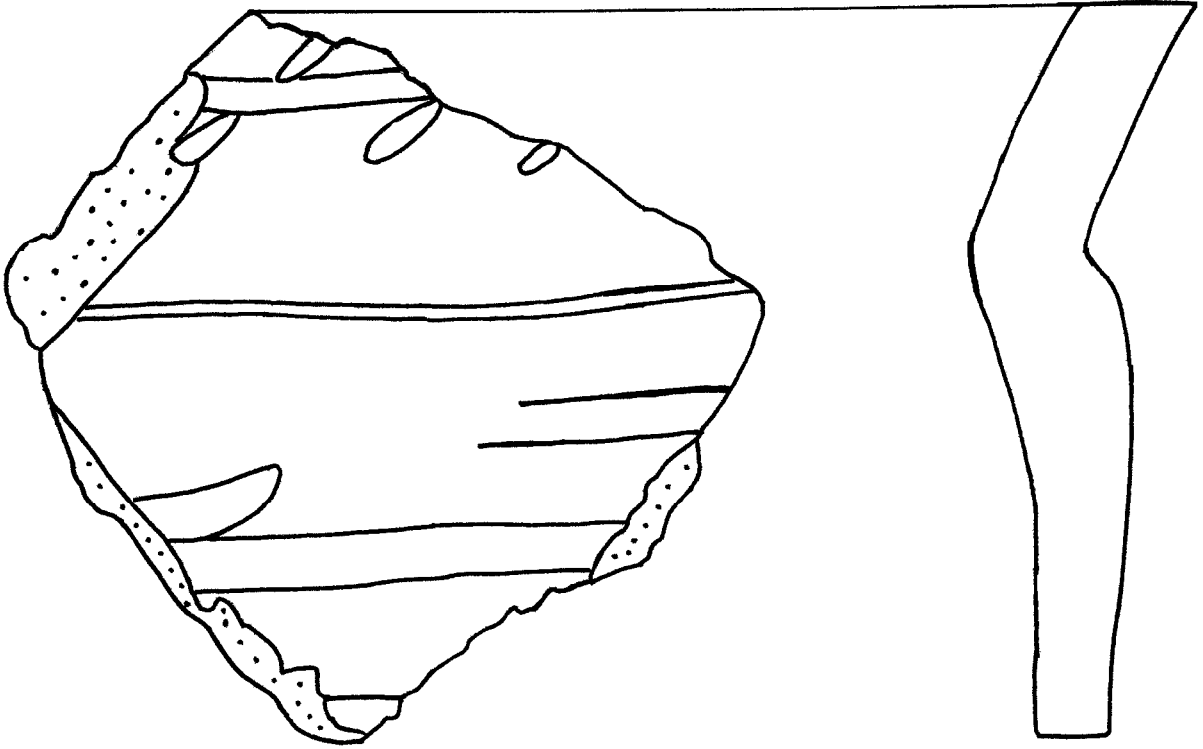

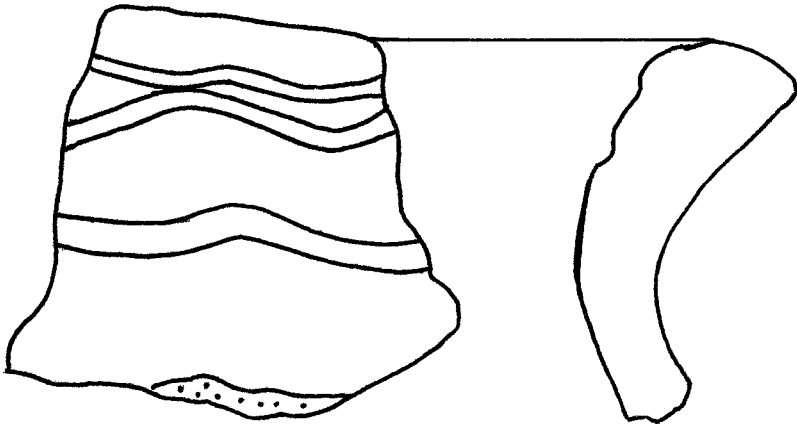
198

199

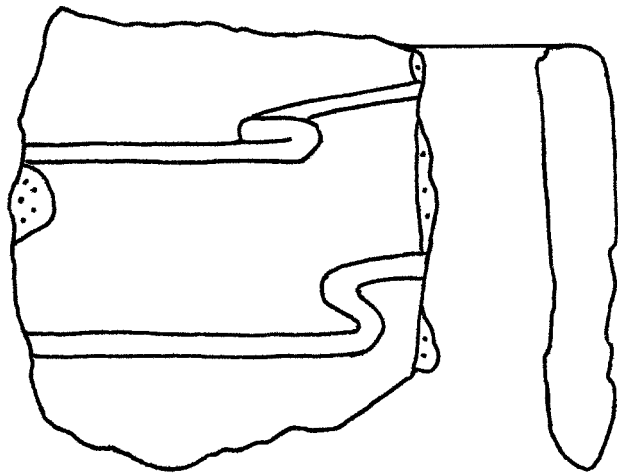

200

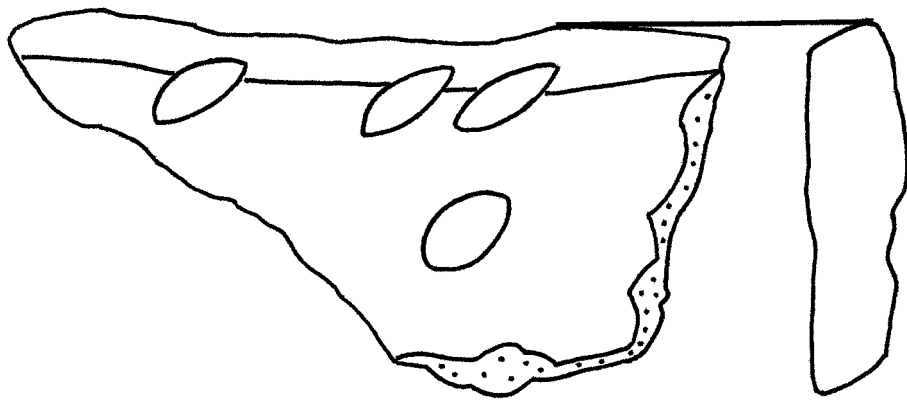

201

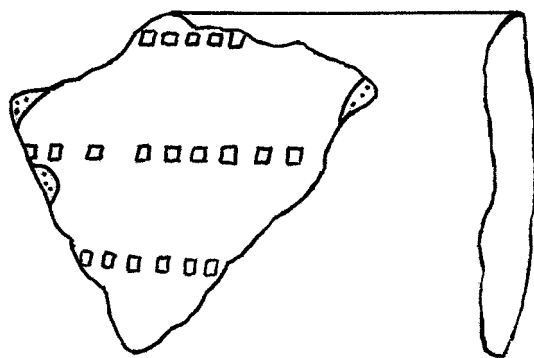

202

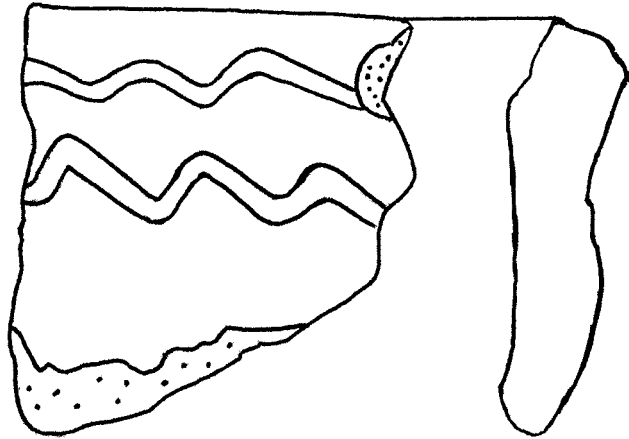

203

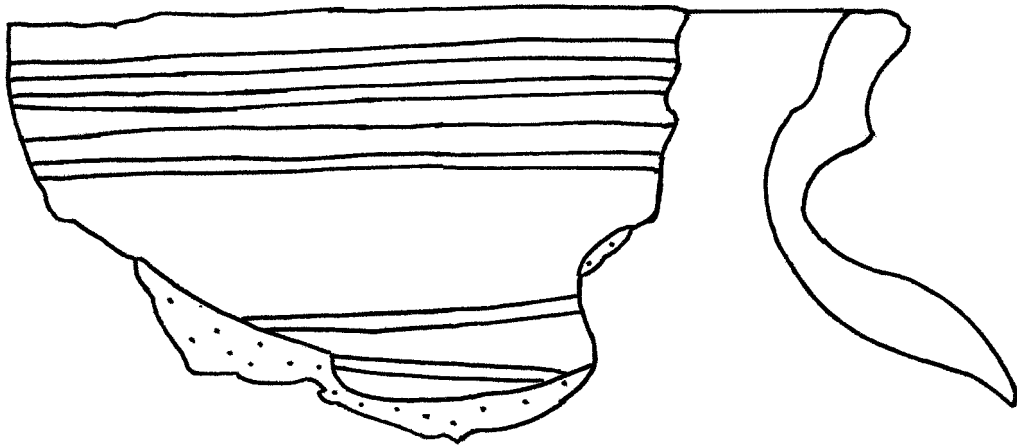

204

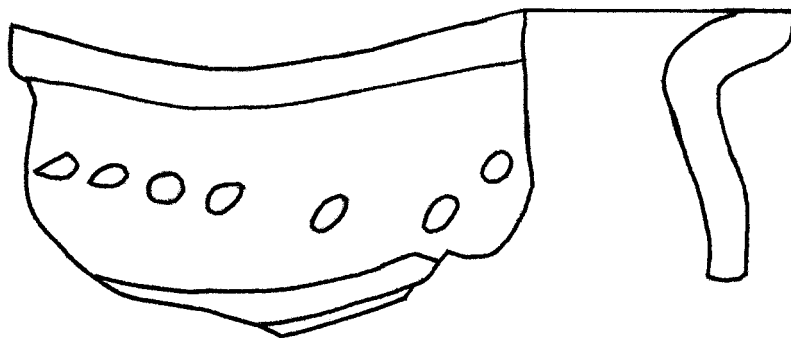

205

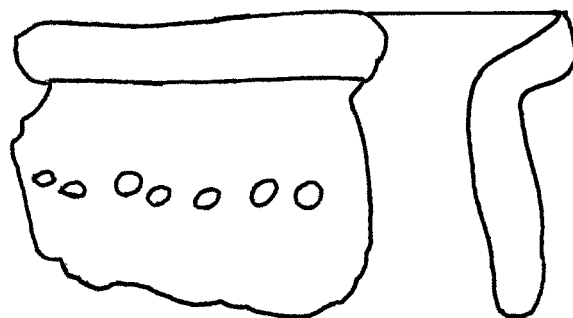

206

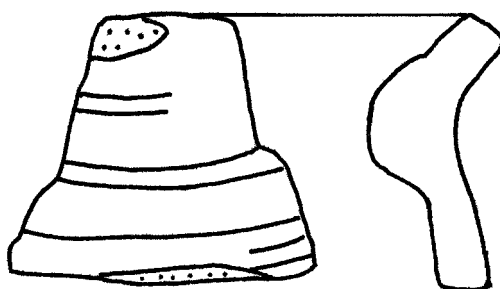

207

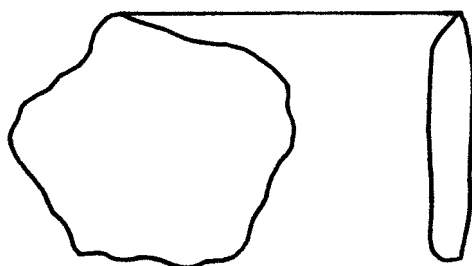

208

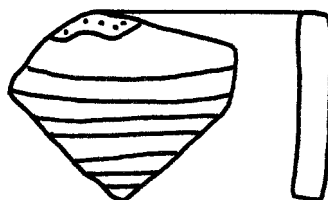

209

Kresebná dokumentace keramiky z Rané

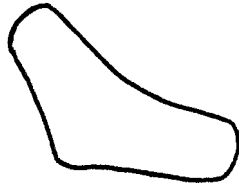
210

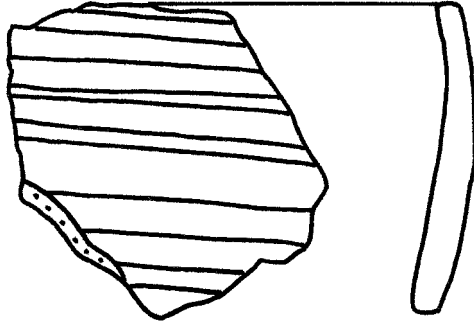
211

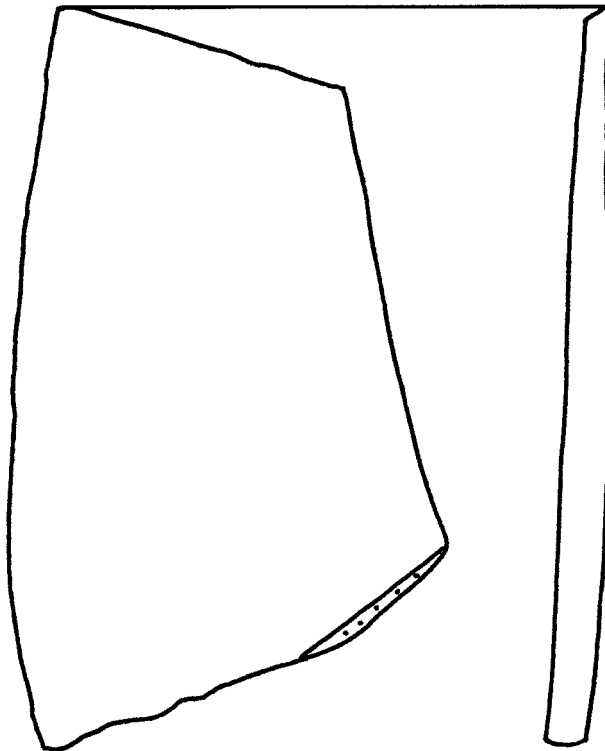
212

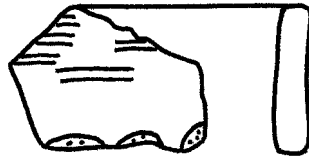
213

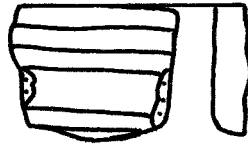
214

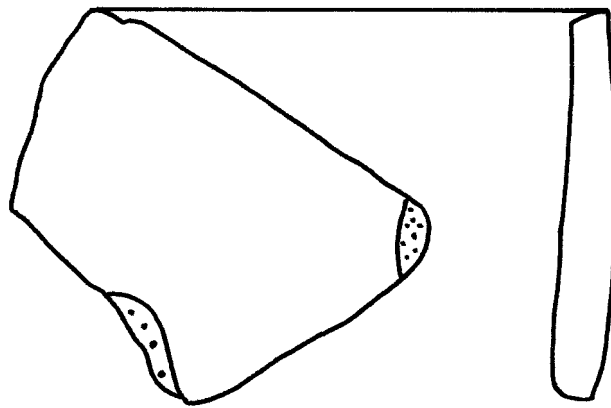
215

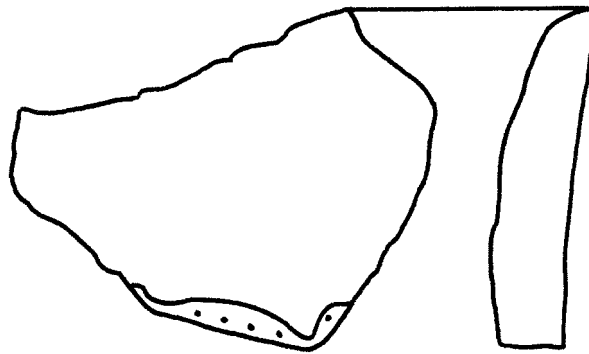
216

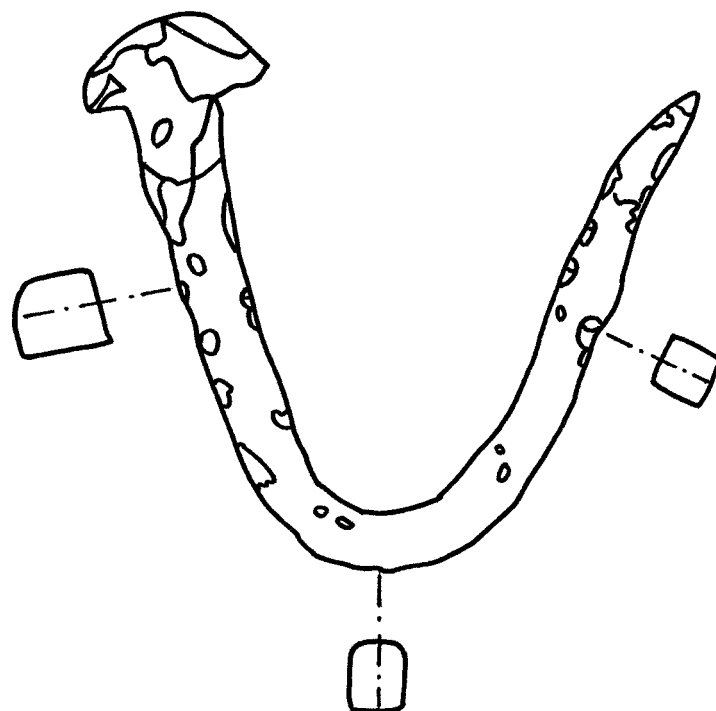
217

218

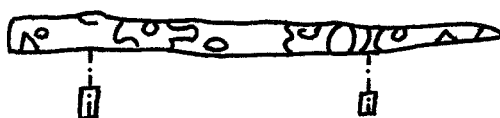

Kresebná dokumentace železného hřebu z Krouny

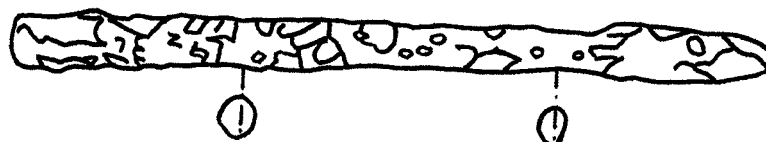
219

Kresebná dokumentace železného hřebíku z Malinného

220

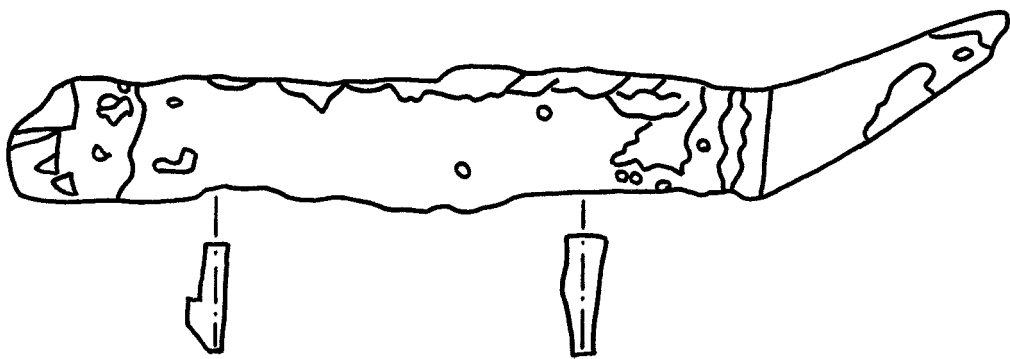
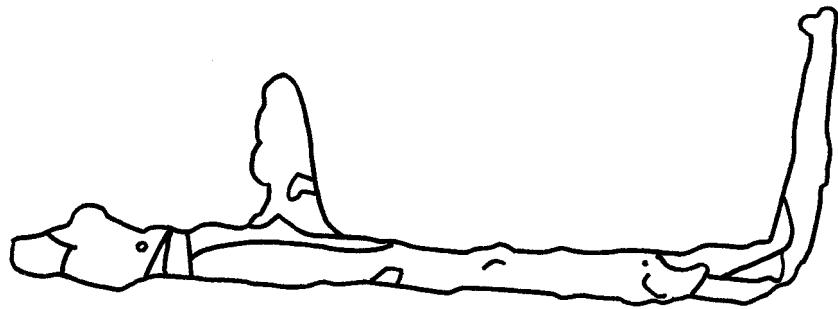
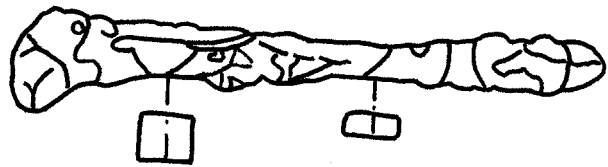
Kresebná a fotografická dokumentace železných předmětů z Rané

221

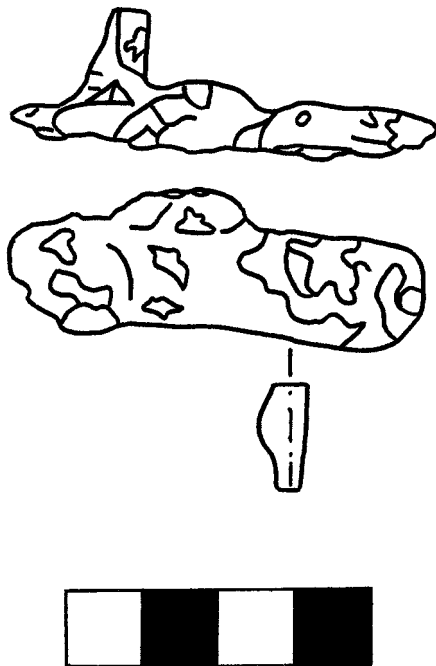

222

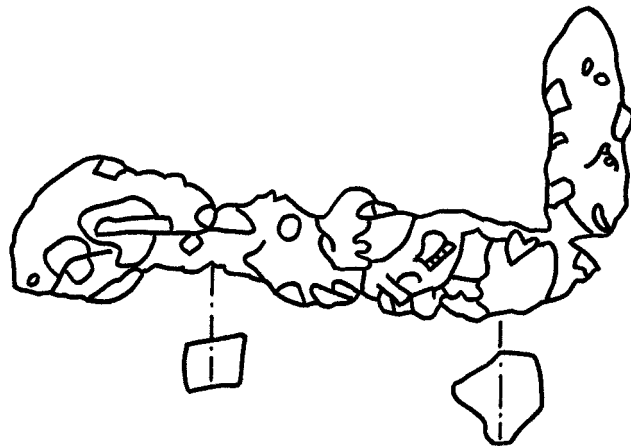

223

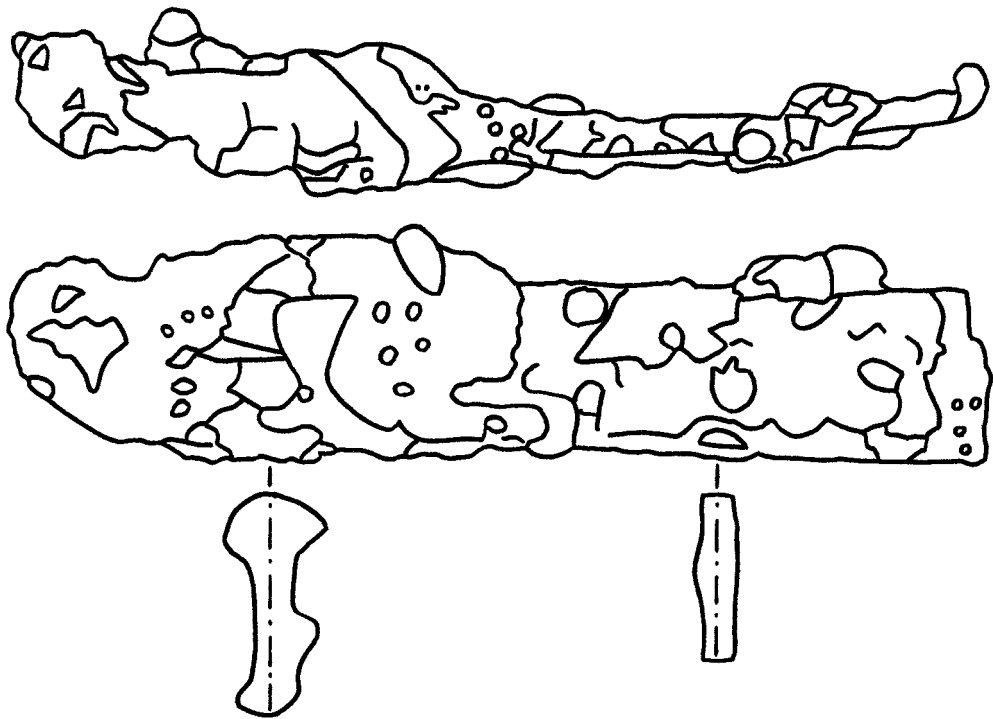

224

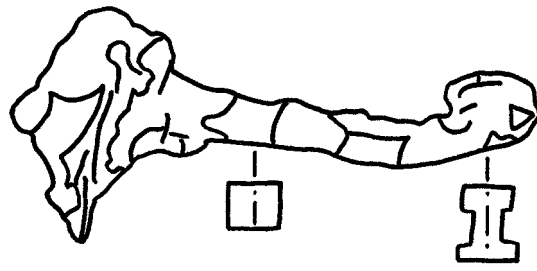

225

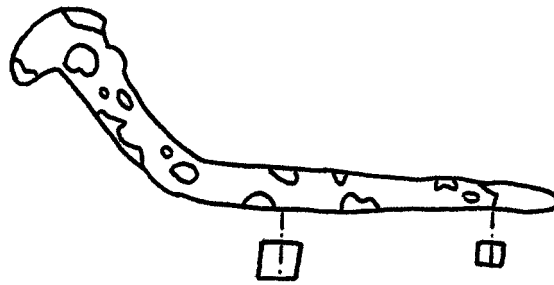

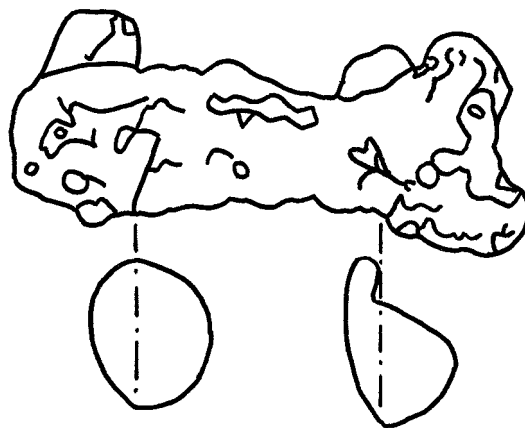
226

227

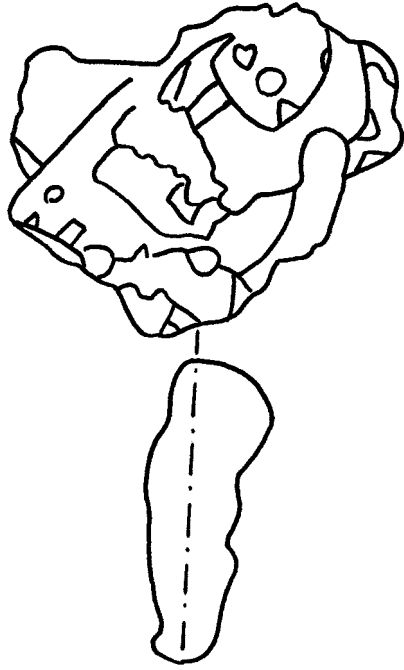

228

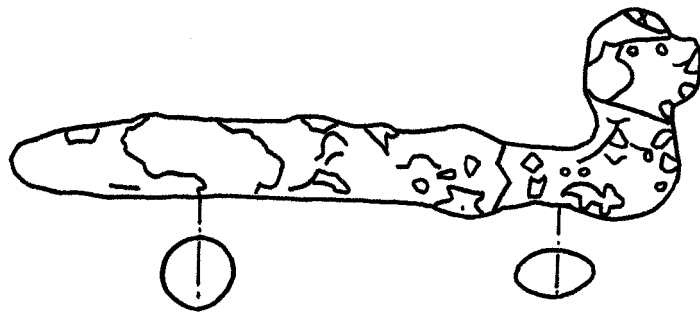

229

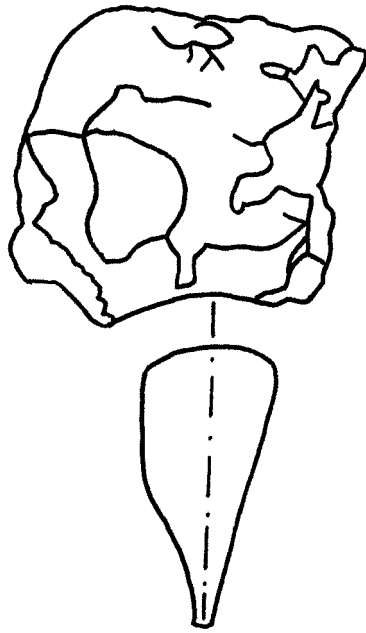

230

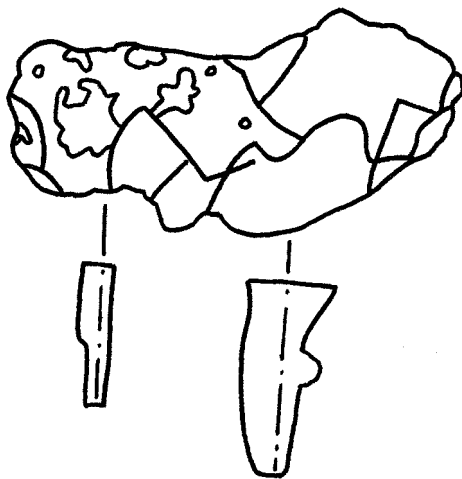

231

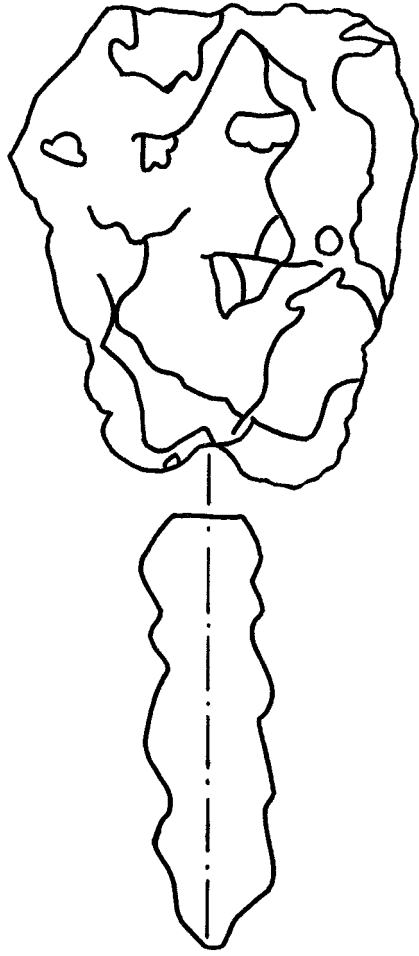

232

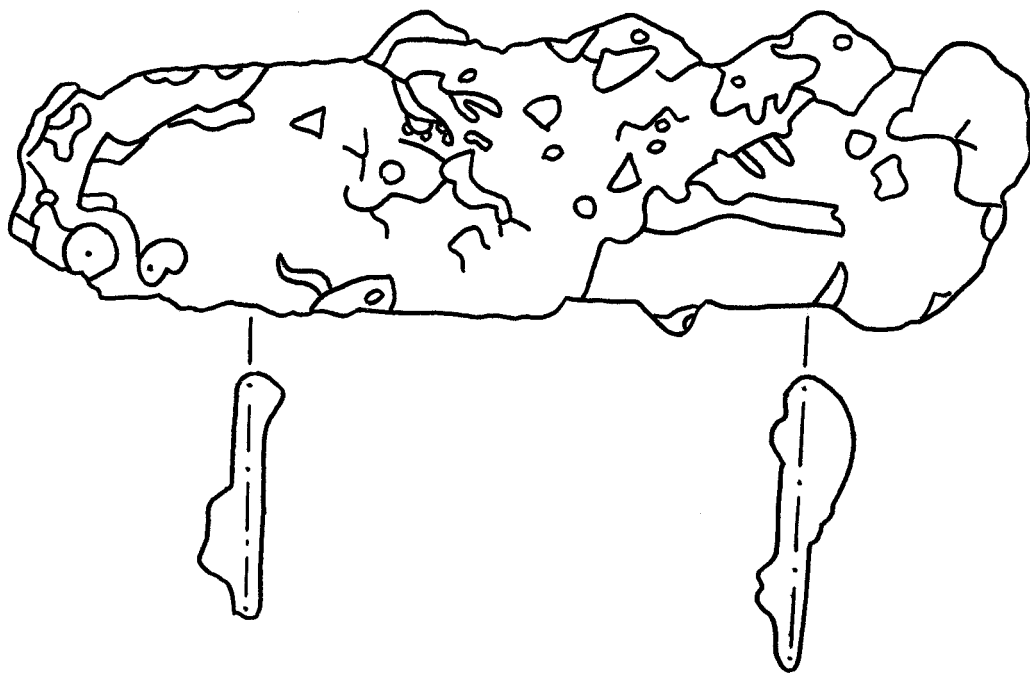
233

234

235

Ostatní předměty z Rané

Obr. 236. Černý knoflík z Rané.

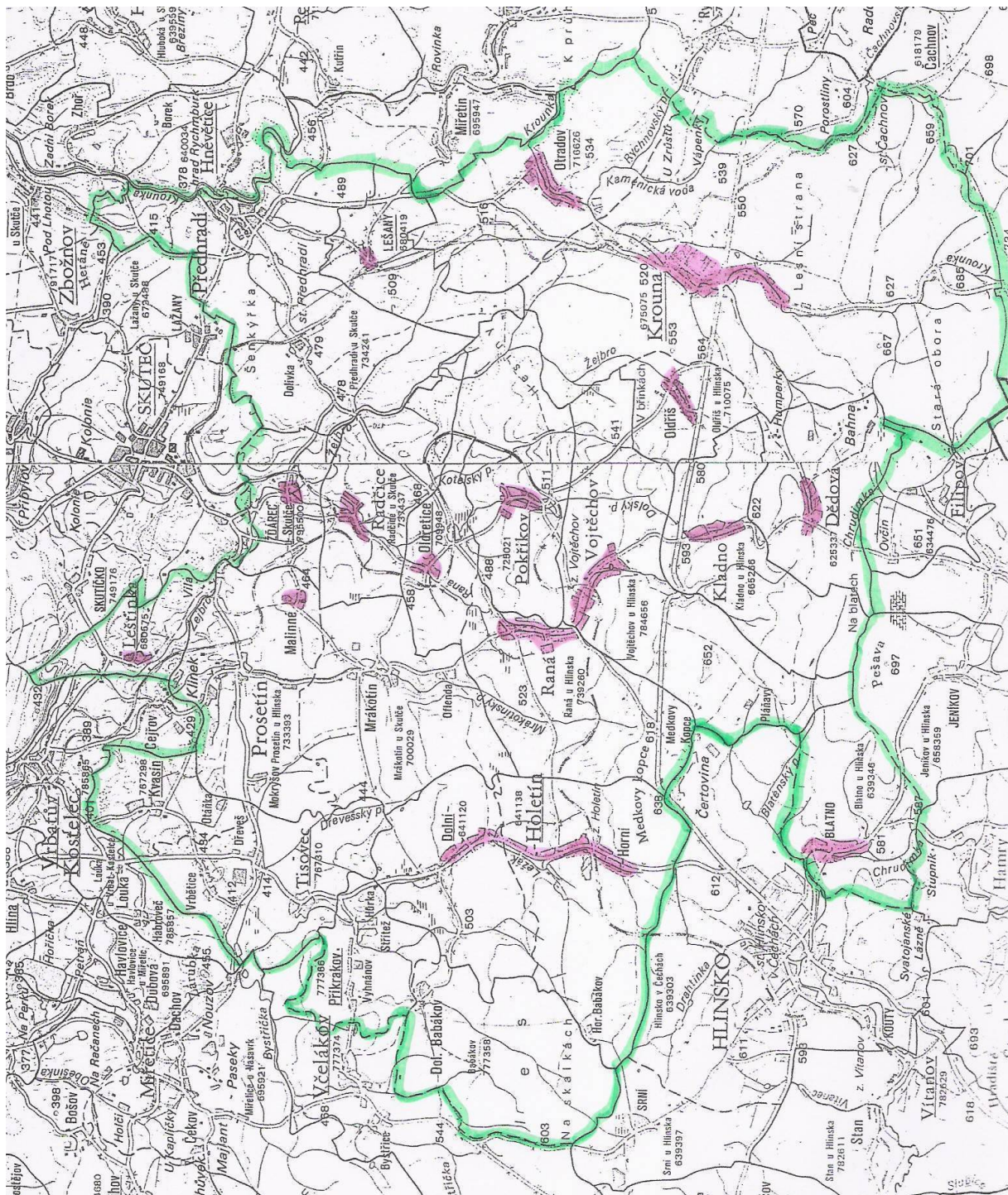
Obr. 237. Tři bílé knoflíky z Rané.

Obr. 238. Knoflík z barevného kovu z Rané.

Obr. 239. Kování z rakve z Rané. Pohled z přední části.

Obr. 240. Mapa Hlinecka. Zeleně je vymezena část Hlinecka, které je předmětem této práce. Růžově jsou vyznačeny obce, které jsou poprvé uvedeny v písemných pramenech před rokem 1400.